

1718555
ABIKS POLIITKOOLIDE KUULAJAILE

MATERJALE TEEMADE KOHTA:

11. NÕUKOGUDE LIIT ON RAHU JA DEMOKRAATIA KANTS
12. NÕUKOGUDE RAHVAS VÕITLUSES NSV LIIDU RAHVAMAJANDUSE TAASTAMISE JA ARENDAMISE EEST
13. MEIE EESMÄRGIKS ON KOMMUNISM

1949/50. ÕPPEAASTA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS • TALLINN 1950

1121

8236

MATERJALE TEEMADE KOHTA:

11. NÕUKOGUDE LIIT ON RAHU JA DEMOKRAATIA KANTS
12. NÕUKOGUDE RAHVAS VÕITLUSES NSV LIIDU RAHVAMAJANDUSE TAASTAMISE JA ARENDAMISE EEST
13. MEIE EESMÄRGIKS ON KOMMUNISM

1949/50. ÕPPEAASTA

ARHIIVKOGU

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

8236

NÕUKOGUDE LIIT ON RAHU JA DEMOKRAATIA KANTS

1. KAKS LEERI SÕJAJÄRGSES MAAILMAS

Kapitalismi nõrgenemine ja sotsialismi tugevnemine. Nõukogude sotsialistliku riigi ja maailma vabadustarmastavate rahvaste võit Teises Maailmasõjas muutis järsult kogu rahvusvahelist olukorda. Kõigepealt muutus jõudude vahekord kahe süsteemi — sotsialistliku ja kapitalistliku süsteemi — vahel sotsialismi kasuks.

Kogu maailma imperialistid, eriti Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ja Prantsusmaa imperialistid tahtsid hitlerliku Saksamaa ja imperialistliku Jaapani abiga hävitada või vähemalt nõrgestada suurt sotsialismimaad — Nõukogude Liitu, samuti maha suruda rahvusvahelist töölis- ja demokraatlikku liikumist, lootes sel teel kindlustada kapitalismi üldist seisundit. Kuid imperialistide lootused ei läinud täide.

Nõukogude/Sotsialistlike Vabariikide Liit väljus sõjast veel võimsamana. Suure sotsialistliku riigi autoriteet ja tema osatähtsus rahvusvahelisel areenil on piirilt kasvanud.

Veel enam: pärast Teist Maailmasõda tuli imperialistidel tublisti ruumi loovutada nii Läänes kui ka Idas, sest sotsialismiteele on asunud uued riigid. Kui Esimese Maailmasõja tagajärjel toimus esimene läbimurre ühtsest imperialistlikust rindest ja maailma kapitalistlikust süsteemist lõi lahku Venemaa, siis pärast Teist Maailmasõda on imperialistlikust ahelast välja langenud uued lülid.

Nõukogude Liit vabastas Kesk- ja Kagu-Euroopa maade rahvad fašistlikust ikkest. Toetudes NSV Liidu abile on nende maade rahvad hävitanud mõisnike ja kapitalistide võimu, kehtestanud rahvademokraatliku korra ja asunud sotsialistliku ühiskonna ülesehitamisele.

Fašistliku Saksamaa ja imperialistliku Jaapani lüüasaamine Teises Maailmasõjas, Nõukogude Liidu otsustav osa selle lüüasaamise organiseerimisel ja lõpuleviimisel, meie maa võimsuse kasv, rahvademokraatia maade tekkimine ja kindlustumine, demokraatlike jõudude arvuline kasv kogu maailmas — see kõik oli hiina rahva ajalooliste võitude tähtsaimaks eelduseks. Hiinas on kukutatud koloniaalsele rõhumisele ja feodaalsele reaktsioonile põhinev riigikord ja maksma pandud rahvademokraatlik kord. Rahvademokraatlik kord on kanda kinnitanud ka Põhja-Koreas.

Sõjalise purukslõõmise tagajärjel on imperialistlike „suurriikide“ hulgast välja langenud Saksamaa, Jaapan ja Itaalia. On kaotanud oma tähtsuse „suurriigina“ Prantsusmaa. Järele on jäänud ainult kaks imperialistlikku „suurriiki“: Ameerika Ühendriigid ja Inglismaa, kusjuures Inglismaa võimsus on tunduvalt nõrgenenud.

Pärast Teist Maailmasõda on kõigis kapitalistlikes riikides kasvanud ja tugevnenud töölis- ja demokraatlik liikumine. Asumaades ja sõltuvates riikides on hakanud hoogsalt arenema rahvaste võitlus imperialistliku rõhumise vastu ning vabaduse ja sõltumatuse eest.

Seltsimees Stalin toonitas: „Fašismi ja maailma agressiooni peamiste kollete purustamine ja likvideerimine põhjustas maailma rahvaste poliitilises elus sügavaid muudatusi ja demokraatliku liikumise laialdast kasvu rahvaste hulgas. Sõjakogemustest õppust saanud rahvahulgad mõistsid, et riikide saatust ei saa usaldada reaktsiooniliste valitsejate kätte, kes taotlevad kitsapiirilisi kasti- ja omakasupüüdlikke rahvavastaseid eesmärke. Just sellepärast võtavad rahvad, kes ei soovi enam elada vana viisi, oma riikide saatuse juhtimise endi kätte, kehtestavad demokraatliku korra ja peavad aktiivset võitlust reaktsioonijõudude vastu...“¹

Seega on Teise Maailmasõja tagajärjel kapitalismi jõud nõrgenenud, kuna sotsialismi jõud on kasvanud ja tugevnenud.

¹ J. Stalin. NSV Liidu Relvastatud Jõudude ministri käskkiri 1. mail 1946.

Kahe leeri — imperialistliku ja demokraatliku — tekki-
mine. Seni kui kestis Teine Maaailmasõda, sammusid Saksa-
maa ja Jaapani vastu väljaastunud riigid üheskoos. Kuid
juba siis käsitlesid nad sõja eesmärke ja maailma sõja-
järgse korraldamise ülesandeid eri moodi.

Nõukogude rahvas ja teised vabadustarmastavad rahvad
võitlesid selle eest, et täielikult purustada hitlerlik Saksa-
maa ja imperialistlik Jaapan; likvideerida fašism; taastada
demokraatlik kord ja tugevdada seda verise fašismi ohvriks
langenud riikides; mitte lubada uue sõja tekkimist; tagada
kestev rahulik koostöö rahvaste vahel.

Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa imperialistid taot-
lesid teistsuguseid eesmärke. Nad püüdsid Saksamaad ja
Jaapanit ainult nõrgestada, et vabaneda nende võistlusest
turgudel ja maksma panna oma valitsev seisund kogu maa-
ilmas. Ühtlasi lootsid Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa
valitsevad ringkonnad, et kurnava sõja tagajärjel nõrge-
neb Nõukogude Liit ja jookseb verest tühjaks, et ta kaotab
oma tähtsuse kui suurriik ning langeb sõltuvusse Ameerika
Ühendriikidest ja Inglismaast.

Erinevus sõjaeesmärkide ja sõjajärgse korraldamise üles-
annete määratlemisel ilmnis eriti selgesti sõjajärgsel aja-
järgul. Sel ajal, kui NSV Liit ja demokraatlikud riigid võit-
lesid pärast sõja lõppu otsustavalt fašismi jäänuste likvi-
deerimise, demokraatliku korra tugevdamise ja rahvaste
rahuliku koostöö eest, hakkasid Ameerika Ühendriikide ja
Inglismaa valitsevad ringkonnad toetama fašismi jäänu-
seid, lämmatama demokraatia jõude, nurja ajama rahulikku
koostööd rahvaste vahel ning ette valmistama uut sõda, et
maksma panna oma ülevõimu kogu maailmas.

Nii kujunesid kaks suunda sõjajärgse poliitika küsimus-
tes, mille tagajärjeks oli kahe leeri — imperialistliku leeri
ja demokraatliku leeri — tekkimine.

Imperialistliku leeri põhiliseks ja juhtivaks jõuks on
Ameerika Ühendriigid. See kõige tugevam imperialistlik
riik on maailma kapitalismi peamiseks toeks ja uue maa-
ilmasõja ettevalmistamise koldeks. Ameerika imperialistid
loodavad sõja abil lahendada kõik sisemised ja välised
vastuolud ning saavutada ülevõimu kogu maailmas. Püü-

des koondada enda ümber kõigi maade reaktsioonilised jõud, võitlevad Ameerika Ühendriigid selle eest, et kindlustada kapitalistlikku korda, hävitada sotsialismi ja demokraatiat ning muuta jõudude vahekorda rahvusvahelisel areenil enda kasuks.

Ameerika Ühendriikide liitlaseks on Inglismaa. Teine Maailmasõda paljastas Inglismaa sõjalise ja poliitilise nõrkuse, mille tagajärjel ta muutus sõjaliselt ja majanduslikult sõltuvaks Ameerika Ühendriikidest. Pärast sõda suurenes Inglismaa majanduslik sõltuvus Ameerika Ühendriikidest veelgi. Inglise kodanlus püüab ameerika imperialismi abiga säilitada oma võimu asumaade üle ja kõvendada oma rahvusvahelisi positsioone. Ta taotleb nagu ameerika kapitalistidki demokraatiat hävitamist ja uue imperialistliku sõja vallapäästmist.

Imperialistlikku leeri kuuluvad Prantsusmaa ja Itaalia. Nende maade kodanlus on Teise Maailmasõja tagajärjel nõrgestatud. Prantsusmaal ja Itaalias kasvab ja laieneb revolutsiooniline liikumine. Selle liikumise lämmatamiseks kasutab prantsuse ja itaalia kodanlus ameerika imperialismi abi ja astub tema teenistusse.

Imperialistlikku leeri toetavad Belgia ja Hollandi, kelle valduses on suured asumaad ja kes püüavad neid iga hinna eest enda käes hoida. Imperialistlikku leeri kuuluvad fašistlik Hispaania ja reaktsioonilise riigikorraga Türgi-maa. Imperialismi leeri on kolinud Tito spioonide klikk, kes pettuse teel on haaranud võimu enda kätte Jugoslaavias. Imperialistliku leeriga on tihedasti seotud rida Lähis-Ida ja Lõuna-Ameerika riike, kes sõltuvad Ameerika Ühendriikidest ja Inglismaast.

Imperialistliku leeri vastas seisab demokraatlik leer.

Demokraatliku leeri peamiseks jõuks on suur sotsialistlik riik — Nõukogude Liit. NSV Liit on kõige kategoorilisem ja järjekindlam rahu pooldaja, imperialismi ja imperialistlike sõdade lepitamatu vaenlane, suurte ja väikeste rahvaste vabaduse ja sõltumatuse kindel kaitsja. NSV Liit on püsiva ja kestva rahu, rahvaste vabaduse ja sõltumatuse lipukandja. NSV Liit koondab enda ümber kõik jõud, kes võitlevad rahu, demokraatiat ja sotsialismi eest.

Demokraatlikku leeri kuuluvad Kesk- ja Kagu-Euroopa rahvademokraatlikud riigid: Bulgaaria, Tšehhoslovakkia, Poola, Rumeenia, Ungari, Albaania, ning Aasia rahvademokraatlikud riigid: Hiina Rahvavabariik, Korea Rahvademokraatlik Vabariik ja Mongoolia Rahvavabariik. Koos Nõukogude Liiduga esinevad rahvademokraatia riigid rahvusvahelisel areenil kui kindlad võitlejad rahu ja demokraatia ning rahvaste vabaduse ja sõltumatuse eest.

Demokraatlikku leeri kuulub hiljuti moodustatud Saksa Demokraatlik Vabariik.

Demokraatliku leeriga on ühinenud Vietnami Demokraatlik Vabariik ja teiste Aasia maade rahvad, kes võitlevad imperialismi vastu.

Demokraatlikku leeri toetab töölis- ja demokraatlik liikumine kapitalistlikes riikides.

Demokraatliku leeri eesmärgiks on võitlus imperialismi ja uute sõdade ohu vastu, demokraatia kindlustamise ning rahvaste vabaduse ja sõltumatuse eest.

Demokraatliku leeri jõud on võrratult tugevamad imperialistliku leeri jõududest.

2. AMEERIKA UHENDRIIKIDE IMPERIALISTID ON RAHU NING RAHVASTE VABADUSE JA SÕLTUMATUSE KÕIGE ÕELAMAD VAENLASED

Ameerika imperialism võitleb maailmavalitsemise eest. Ameerika Uhendriikide imperialistid püüdsid kasutada Teist Maailmasõda uute vallutamiste ja röövimise huvides. Sõja ajal haarasid nad endi kätte uusi turge ning ajasid kokku hiiglasuuri varandusi relvade ja sõjamaterjalide varustamisega. Seoses sõjatellimustega kasvasid ameerika kapitalistide kasumid mitmekordselt. Sõjaeelse viie aasta jooksul moodustasid nende kasumid 17¹/₂ miljardit dollarit, kuue sõja-aasta kestel aga 53 miljardit dollarit. Nii rikastus käputäis ameerika monopoliste miljonite inimeste vere ja kannatuste arvel.

Pärast sõda vähenes sõjatellimuste arv, tootmistase hakkas langema ning Ameerika Uhendriike ähvardas majanduskriisi oht. Et endisi kasumeid säilitada ja veelgi suu-

rendada ning lähenevat kriisi edasi lükata, hakkasid Ameerika Ühendriikide imperialistid sõjatööstust kunstlikult üles puhuma ja energiliselt uusi turge vallutama. Euroopa ja Kagu-Aasia tööstust ja põllumajandust oli tabanud raske sõjajärgne laostumine. Paljudes sõja tõttu kannatada saanud maades tekkis nälg. Ameerika imperialistid kasutasid seda kõike selleks, et haarata endi kätte uusi välisturge ja allutada endile teisi rahvaid, sealhulgas ka Euroopa kapitalistlike riikide rahvaid.

Lääne-Euroopa rahvaste Ameerika imperialismi poolt orjastamise üheks tähtsaimaks vahendiks oli niinimetatud „Marshalli plaan”. Selle plaani esitas 1947. aastal kindral Marshall, kes oli siis Ameerika Ühendriikide riigisekretär (välisminister). „Marshalli plaan” on rahvaste majandusliku ja poliitilise orjastamise plaan. Andes teistele riikidele kõige orjastavamatel tingimustel laene, heidavad ameerika imperialistid neile kaela raske sõltuvuse lõa.

„Marshalli plaani” abil allutavad ameerika imperialistid oma kontrolli alla Lääne-Euroopa majanduselu ja muudavad Lääne-Euroopa Ameerika Ühendriikide koloniaalseks ripatsiks. Ameerika Ühendriikidelt laenuks saadud summad peavad Lääne-Euroopa riikide valitsused kasutama nii, nagu seda ameerika miljardärid ette kirjutavad. „Marshalli plaani” vastu võtnud riigid võivad arendada ainult neid tööstusharusid, mida ameeriklased neil lubavad arendada. Ameerika monopolid ujutavad Lääne-Euroopa riike üle kaupadega, millel Ameerika Ühendriikides ei ole minekut, ning sunnivad neid riike suurendama niisuguste tooraineliikide toodangut, mida vajavad Ameerika Ühendriigid.

Lääne-Euroopa riikide majandusliku orjastamisega kaasneb nende poliitilise sõltumatuse kaotus. Lääne-Euroopa riikide valitsevad ringkonnad tegutsevad nüüd kõigis põhilistes rahvusvahelistes ja sisepoliitilistes küsimustes ameerika imperialistide näpunäidete järgi. Ameerika Ühendriigid kirjutavad ette, missugune peab olema Lääne-Euroopa kodanlike riikide valitsuste koosseis ja missugust poliitikat nad peavad ajama.

Inglise ja Ameerika imperialistid organiseerisid avalikku vahelesegamist Kreekamaa siseasjadesse. Nad saatsid sinna

oma sõjaväed, relvastust, raha, ning toetudes kohalikele reaktioonilistele jõududele taastasid Kreekas metsiku fašistliku valitsemiskorra. Ameerika Ühendriigid dikteerivad praeguse Kreeka valitsuse kogu tegevust ning ilma Ameerika saatkonna heakskiitmiseta ei saa Kreeka ministrid vastu võtta ainustki otsust. Ameerika Ühendriikide saadik on Kreekas faktiline diktaator.

Ameerika kapitalistid tungivad mitte ainult Euroopasse, vaid ka teistesse maailmaosadesse. Nad ilmuvad kõikjale, kus võib röövida ja kasumeid saada, ning toovad töötavale rahvale kõikjal orjust ja viletsust.

Ameerika imperialismi ninamehed ei varja, et nad taotleavad maksma panna „Ameerika ülevõimu kogu maailmas” ning et Ameerika Ühendriigid on võtnud suuna Ameerika maailmariigi loomisele. Selgub, et Ameerika Ühendriikide imperialistid tahavad ellu viia samasuguseid hullumeelseid plaane, millega varem tegelesid saksa fašistid.

Püüdes maksma panna oma ülevõimu kogu maailmas, valmistuvad ameerika imperialistid avalikult sõjaks.

Ameerika Ühendriikide valitsus teostab riigi militariseerimise (sõjaväelisel korraldamise) poliitikat. Ameerika Ühendriigid peavad ülal õige suure sõjaväe ja sõjalaevastiku. Aastail 1939 kuni 1950 on Ameerika Ühendriikide sõjakulud kasvanud rohkem kui 20-kordseks. 1950.—1951. a. riigieelarves moodustavad sõjakulud 71 protsenti, kuna kulud haridusele ja tervishoiule moodustavad ainult 2 protsenti. Ameerika imperialistid on allutanud kogu oma majanduse sõjaeesmärkidele. Nad paisutavad igati sõjatööstust ja arendavad pöörast relvastumise võidujooksu.

Ameerika imperialistid rajavad rohkearvulisi sõjalisi, lennuväe- ja sõjalaevastiku-baase, mis asetsevad Ameerikast endast tuhandete kilomeetrite kaugusel. Nad taaseltavad ja tugevdavad saksa ja jaapani militarismi, taotlede muuta Lääne-Saksamaa ja Jaapani oma agressiivse poliitika tööriistaks, nende territooriumid sõjalisteks tugialadeks ning nende elanikkonna suurtükilihaks oma vallutusplaanide teostamisel.

Nagu omal ajal hitlerlased, nii varjavad ka inglise ja ameerika imperialistid oma uue sõja vallapäästmise poliiti-

kat kommunismivastase võitluse loosungi taha. Inglise ja ameerika imperialistid on alustanud alatut Nõukogude-vas-
tast laimukampaaniat, püüdes maha teha Nõukogudemaa
hiiglasuurt autoriteeti kogu maailma töötavates hulkades.
Nad kutsuvad avalikult üles sõdima Nõukogude Liidu
vastu.

Suur imperialistlike palgasulaste jõuk hirmutab rahvast
raadio kaudu ja ajalehtedes, raamatutes, ajakirjades ning
mitmesugustel koosolekutel sõjaohuga NSV Liidu ja rahva-
demokraatia maade poolt, valab pori- ja laimuvalanguid
Nõukogude Liidule, rahvademokraatia riikidele ja demo-
kraatlikule liikumisele. Ameerika Uhendriigid arendavad
niinimetatud külma sõda, õhutavad sõjahüsteeriat, loovad
kunstlikult pingelise sõjaolukorra, mida kasutavad ära rel-
vavabrikandid ja sõjaõhutajad.

Inglise ja ameerika sõjaõhutajad tirisid jälle päevaval-
gele hitlerlaste „rassiteooria”. Churchill ja teised sõjaõhu-
tajad väidavad, et ainult inglise keelt rääkivad rahvad on
täisväärtuslikud rahvad, kes peavad valitsema teiste rah-
vaste üle kogu maailmas. Kuid rahvad, kes ei kõnele ing-
lise keelt ja moodustavad maailma rahvastiku hiiglasuure
enamuse, ei taha muutuda inglise ja ameerika imperialis-
tide orjadeks.

Ameerika imperialistid organiseerivad blokke (liite) tule-
vase sõja pidamiseks. Rebinud puruks kõik lepingud ja loo-
bunud kõigist kohustustest, ajavad nad nurja rahuliku koos-
töö Nõukogude Liidu ja demokraatlike maadega ning
püüavad organiseerida nende vastu kapitalistlike riikide
ühtset rinnet.

1948. aasta märtsis loodi Ameerika Uhendriikide soosi-
misel niinimetatud Lääne Liit, millesse kuulusid Inglismaa,
Prantsusmaa, Belgia, Hollandi ja Luksemburg. Aasta hiljem,
1949. aasta aprillis, kirjutati alla Põhja-Atlandi paktile
(lepingule) Ameerika Uhendriikide otsesel osavõtul. Põhja-
Atlandi pakt on suunatud Nõukogude Liidu ja rahvademokra-
tia riikide ning rahvaste vabadusliikumise ja demo-
kraatlike jõudude vastu kogu maailmas ning meenutab
„Kominternivastast pakti”, mille sõlmisid fašistlikud agres-
sorid enne Teist Maailmasõda.

Põhja-Atlandi pakt on uue imperialistliku sõja otsese ettevalmistamise tööriist ja Lääne-Euroopa maade orjastamise vahend ameerika imperialismi poolt. Kirjutades alla sellele paktile kohustusid Lääne-Euroopa riikide kodanlikud valitsused andma ameerika imperialistide käsutusse sõjabaase oma territooriumil ning allutama oma relvastatud jõud Ameerika väejuhatusele ja tööstuse ameerika kapitalistidele.

Parempoolsed sotsialistid on imperialismi käsilased. Võitluses rahu, demokraatia ja sotsialismi vastu toetuvad imperialistid parempoolsetele sotsialistidele.

Parempoolsed sotsialistid on kodanluse agendid töölisliikumises ja imperialistide truud käsilased. Nagu pärast Esimest Maailmasõda on parempoolsete sotsialistide kõik jõupingutused suunatud sellele, et päästa kapitalism. Nad ülistavad igati kodanlikku korda ja laimavad Nõukogude sotsialistlikku riiki ja rahvademokraatia maid.

V. I. Lenin märkis, et oportunistid on paremad kodanluse kaitsjad kui kodanlased ise, et ilma nendeta ei suudaks kodanlus püsida. Seltsimees Stalin rõhutas juba 1927. aastal: „Tänapäeva sotsiaaldemokraatia on kapitalismi **ideeline tugi.**”¹ Need Lenini ja Stalini järeldused on leidnud uut kinnitust sõjajärgsel ajajärgul.

1945. aastal tuli Inglismaal võimu juurde niinimetatud tööerakond (leiboristide partei). Leiboristid andsid töölistele suuri lubadusi. Nad lubasid valijaile parandada töötava rahva ainelist elujärge, natsionaliseerida põhilised tööstusharud ja jalule seada sõbralikud suhted NSV Liiduga. Kuid leiboristid ei täitnud ainustki oma lubadust.

Riigitüüri juurde asunud leiboristid püüavad kõigi jõupingutustega kindlustada kapitalismi ja päästa Briti impeeriumi lagunemise eest. Leiboristide valitsuse sõjaväed suruvad julmalt maha rahvuslikku vabadusliikumist asumaades. Leiboristide poolt teostatud söetööstuse „natsionaliseerimine” osutus kasulikuks ainult söekaevanduste omanikele. Inglismaa söetööstus oli äärmiselt maha jäänud ja selle

¹ J. Stalin. Leninismi küsimusi. RK „Poliitiline Kirjandus”. Tallinn, 1945. lk. 158.

tehniline ümbervarustamine nõudis määratu suuri kulusid. Võttes need kulud riigi kanda jättis leiboristlik valitsus kaevanduste omanikud söetööstuse etteotsa ja maksab neile välja endised kasumid.

Niisamasuguse agarusega teenivad kapitaliste Prantsusmaa parempoolsed sotsialistid. Nad kaitsevad hoolikalt prantsuse kodanluse huvisid ning aitavad viimasel võidelda kasvava töölis- ja demokraatliku liikumisega, mille eesotsas seisavad kommunistid. Koos teiste kodanlike parteidega panevad prantsuse sotsialistid kehtima seadusi, mis võtavad töötajailt nende õigused, saadavad sõjaväe streikivate tööliste vastu, lasevad maha streikijaid ning tarvitavad julma vägivalda asumaade elanikkonna kallal.

Parempoolsed sotsialistid reedavad oma maade rahvuslike huve. Nende ninamehed — Blum ja Ramadier Prantsusmaal, Attlee ja Bevin Inglismaal, Schumacher Saksamaal, Saragat Itaalias ja teised — aitavad ameerika imperialismil orjastada Lääne-Euroopa rahvaid. Nad astusid aktiivselt „Marshalli plaani“ vastuvõtmise eest välja, kirjutasid alla kokkuleppeile Ameerika Ühendriikidega orjastavate laenude kohta, kaitsevad ja kaitsevad sõjalist Põhja-Atlandi pakti ning selletaolisi ameerika imperialistide agressiivseid akte.

Parempoolsed sotsialistid on muutnud sotsiaaldemokraatlikud parteid Ameerika Ühendriikide monopolistide otseseks tööriistadeks. Nad esinevad käesoleval ajal mitte ainult oma maade kodanluse käsilastena, vaid ka ameerika imperialismi agentidena.

Tito klikk ameerika imperialistide teenistuses. Alatud osa võitluses rahu, demokraatia ja sotsialismi vastu etendab Tito fašistlik klikk.

Tito klikk on reetnud proletaarse internatsionalismi võitluse ning arendab avalikult Nõukogude Liidule, rahvademokraatia riikidele ja kogu maailma töötajatele vaenulikku poliitikat. Kodanlikult natsionalismilt läksid titolased üle fašismile ja Jugoslaavia rahvaste rahvuslike huvide otsele reetmisele. Nagu selgus kohtuprotsessidel Ungaris ja Bulgaarias, on Tito reetlik natsionalistlik klikk juba ammu

astunud inglise ja ameerika imperialistide teenistusse ning tegutseb nende näpunäidete järgi.

Jugoslaavia sattus müüdavate fašistlike mõrtsukate ja spioonide võimu alla. Tito kliki kontrrevolutsioonilise poliitika tagajärjel on Jugoslaavias likvideeritud rahvademokraatlik kord ning riigis on maksma pandud fašistlikku tüüpi antikommunistlik, politseilik riigikord. Titolased on Jugoslaavia andnud ameerika monopolide kontrolli alla. Nad on allutanud oma maa nii majanduslikult kui ka poliitiliselt inglise ja ameerika kapitalile. Imperialismi palgasulased Tito klikist püsivad Jugoslaavias võimul ennenägematu terrori abil, mida võib võrrelda ainult hitlerlaste või Kreeka ja Hispaania fašistide terroriga.

Täites oma imperialistlike peremeeste kärke on Jugoslaavia riigijuhid muutunud otsesteks uue sõja õhutajateks. Nad taotlesid reaktsiooniliste jõukude abil teostada kontrrevolutsioonilist riigipööret rahvademokraatia riikides, neid riike Nõukogude Liidust ja kogu sotsialistlikust leerist lahti kiskuda ning muuta neid ameerika kapitali asumaadeks ja uue sõja tugialadeks. Ungaris Rajki ja Bulgaarias Kostovi salakuulajate rühmade paljastamine andis kõigile neile plaanidele purustava hoobi.

Praegune niinimetatud Jugoslaavia kommunistlik partei, kes on sattunud rahvavaenlaste kätte, on ainult aparaat, mis täidab Tito kliki salakuulamis-ülesandeid. Kuid kasvavad ja tugevnevad need jõud, kes on suutelised tagama võitu selle kliki üle. Ennenägematu fašistliku terrori raskeis tingimustes võitlevad jugoslaavia rahva paremad pojad vapralt Jugoslaavia fašistlike riigivalitsejate vastu.

Vastuolud imperialistide leeris. Imperialistide vallutusi taotlev ja reaktsiooniline poliitika, sõja ettevalmistamise poliitika ajab üha teravamaks vastuolud, mis lõhestavad kapitalistlikku maailma.

Kasvavad vastuolud imperialistlike riikide vahel. Imperialistid võitlevad omavahel kaupade ja toorainete turustamise ning kapitali väljavedamise pärast. Asetanud Inglismaa, Prantsusmaa, Belgia ja Hollandi sõltuvasse olukorda, hakkavad ameerika imperialistid vallutama nende asu- maid. Kuid nende maade valitsused ei taha lubada oma

koloniaalvalduste üleminekut Ameerika Uhendriikide kätte.

Tugevasti teravnevad vastuolud kahe kapitalistliku suurriigi — Ameerika Uhendriikide ja Inglismaa vahel. Võitlus nende riikide imperialistide vahel areneb Euroopas, Ladina-Ameerikas, Aasias ja Aafrikas ning Lähis-Ida maades: Süürias, Türgimaal, Iraanis jt. Inglise imperialism on nõrgenenud ja teda tõrjutakse kõikjal tagaplaanile, kuid ta püüab veel säilitada oma positsioone ja enda käes hoida hiiglasuuri koloniaalvaldusi.

Kapitalistlikes riikides läheneb paratamatult sügav ja hävitav majanduskriis. Relvastumise võidujooks, kaupade intensiivne väljavedu välismaale, „Marshalli plaani” teostamine ja muud sellesarnased Ameerika Uhendriikide valitsuse abinõud suutsid lühikeseks ajaks majanduskriisi edasi lükata. Kuid need abinõud ei võinud takistada kriisi saabumist. Juba 1948. aasta sügisel algas Ameerika Uhendriikides järsk majanduslik langus. Tööstustoodangu tase langes 1948. aasta oktoobrist kuni 1949. aasta oktoobrini 22 protsendi võrra.

Täiesti laostunud on Euroopa maršaliseeritud riikide majanduselu. Prantsusmaal, Itaalias ja teistes Lääne-Euroopa maades kahaneb toodang, ettevõtteid suletakse — eriti auto-, lennuki- ja masinaehitustehaseid. Uhtlasi kasvavad riigimaksud, tõusevad kaupade hinnad, tööliste ja teenistujate töötasu väheneb, väiketalupojad ja käsitöölised laostuvad. Kaubatarvitamine ühe elaniku kohta on tunduvalt madalam sõjajärgsest tasemest.

Ameerika Uhendriikides ja teistes kodanlikes maades arendavad kapitalistid pöörast pealetungi töötava rahva elatustasemele. Sel ajal, kui käputäis monopoliste rikastub, saades üha suuremaid kasumeid, elanikkonna põhihulk ikka rohkem vaesub. Tööstustoodangu vähenemine suurendab tugevasti töötatöölise arvu kapitalismimaades. 1949. aasta lõpul kasvas töötatöölise ja pooltöötute arv Ameerika Uhendriikides 14 miljoni inimeseni, kogu kapitalistlikus maailmas aga 40 miljonini.

Valmistudes sõjaks arendavad imperialistid pealetungi töötava rahva demokraatlikele õigustele. Et rahvahulkade

liikumist maha suruda, kiusavad kodanlikud riigivõimud taga eesrindlikke tegelasi ja demokraatlikke organisatsioone. Ameerika Ühendriikide valitsus arreterib kommuniste ja annab neid kohtu kätte ning taotleb fašistliku valitsemiskorra maksmapanemist riigis. Selleks, et murda töölisklassi vastupanu kapitalistide pealetungile, kehtestab Ameerika kongress tööliste vastu suunatud seadusi. Need seadused keelavad streike ja piiravad tööliste õigusi.

V. I. Lenin juhtis juba 1919. aastal tähelepanu sellele, et „kusagil ei tule kapitalismi võim, käputäie miljardäride võim kogu ühiskonna üle ilmsiks nii toorelt, niisuguse avaliku äraostmisega, nagu Ameerikas”.¹

Praegu on ameerika imperialism muutunud kogu maailma reaktsiooniliste jõudude peamiseks toeks, sotsialismi ja demokraatia, rahvaste vabaduse ja sõltumatuse kõige ohtlikumaks ja õelamaks vaenlaseks.

Teed inglise ja ameerika imperialistidele maailmavalitsemisele tõkestavad Nõukogude Liit, rahvademokraatia riigid ning töölis- ja demokraatlik liikumine kogu maailmas.

Sel ajal, kui toimub imperialismi edasine nõrgenemine ja kõigi tema vastuolude teravnemine, laieneb ja tugevneb järjekindlalt rahu, demokraatia ja sotsialismi leer, mille eesotsas seisab Nõukogude Liit.

3. NÕUKOGUDE LIIT ON DEMOKRAATLIKU LEERI PEAMINE JUHTIV JÕUD

Püsiva demokraatliku rahu nõukogulik programm. Seistes demokraatliku leeri eesotsas võitleb Nõukogude Liit püsiva demokraatliku rahu ja rahvaste julgeoleku eest. 1944. aastal, kui lähenes võidutund hitlerliku Saksamaa üle, ütles seltsimees Stalin: „Ulesanne ei piirdu sellega, et sõda võita, vaid seisab ka selles, et teha võimatuks uue agressiooni ja uue sõja tekkimine kui mitte jäädavalt, siis vähemalt kestvaks ajavahemikuks.”²

¹ V. I. Lenin, Teosed, XXIV köide, lk. 375.

² J. Stalin. „Nõukogude Liidu Suurest Isamaasõjast”. RK Poliitiline Kirjandus”, Tallinn, 1946, lk. 133.

Nõukogude riigi rahuarmastav poliitika tuleneb nõukogude sotsialistliku ühiskonna olemusest endast, sest selles ühiskonnas ei ole sõjast huvitatud klasse ning see ühiskond rajaneb kõigi, nii suurte kui ka väikeste rahvaste õiguste ja sõltumatuse austamisele. Lahendades kommunistliku ühiskonna ülesehitamise suuri loovaid ülesandeid on nõukogude rahvas eluliselt huvitatud püsiva rahu ja julgeoleku maksmapanemisest.

Nõukogude Liit määras juba Isamaasõja ajal kindlaks oma programmi maailma sõjajärgseks korraldamiseks. Seltsimees Stalin toonitas siis, et on vaja vabastada Euroopa rahvad fašistlike röövvallutajate ikkest; aidata neil rahvastel uuesti saada vabadeks ja iseseisvateks; anda neile täielik õigus ja vabadus ise otsustada oma riikliku korralduse küsimust; karmilt karistada fašistlikke kurjategijaid ja sõjasüüdlasi; panna Euroopas kehtima niisugune kord, mis teeks täielikult võimatuks uue sõja algatamise Saksamaa poolt; luua Euroopa rahvaste vahel kestav majanduslik, poliitiline ja kultuuriline koostöö, mis oleks rajatud vastastikusele usaldusele ja vastastikusele abile sakslaste poolt purustatud majanduse ja kultuuri taastamiseks.

NSV Liidu poliitika Saksamaa ja Jaapani suhtes. Püsiva demokraatliku rahu tagamiseks püüab Nõukogude Liit esiteks täielikult desarmeerida Saksamaa ja Jaapani ning mitte lubada, et nad uuesti muutuksid tõsiseks sõjaliseks jõuks; teiseks täielikult välja juurida fašismi jäänused Saksamaal ja Jaapanis ning võimaldada nende maade rahvastel oma elu ümber korraldada uutal, demokraatlikel alustel.

Need Nõukogude Liidu poolt püstitatud mõlemad ülesanded võeti vastu tegevuse programmina kolme suurriigi — NSV Liidu, Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa — konverentsidel Jaltas ja Potsdamis.

Nõukogude Liit viib kõrvalekaldumatult ja järjekindlalt ellu Potsdami konverentsi otsuseid. Ida-Saksamaal on hävitatud sõjatööstus, likvideeritud kapitalistlikud monopolid, mõisnike maad on üle antud talupoegadele ning fašistlikud roimarid on saanud teenitud karistuse. Saksamaa idatsoonis on olemas ja tegutsevad vabalt saksa demokraatlikud organisatsioonid, antifaašistlikud parteid ja ametiühin-

gud. Nõukogude Liidu poliitika tulemuseks oli saksa rahva demokraatlike jõudude vabastamine ja kasv ning saksa rahva taassündimine uueks, rahulikuks ja loovaks eluks.

Nõukogude Liit lähtub Potsdami konverentsi otsustest, milles nähti ette vajadus muuta Saksamaa ühtseks, sõltumatuks, rahuarmastavaks demokraatlikuks riigiks. Püüdes hävitada hitlerlikku röövimpeeriumi ei seadnud Nõukogude Liit endale kunagi eesmärgiks hävitada või tükeldada Saksa riiki. Saksamaa üle saavutatud võidu päeval, 9. mail 1945, toonitas seltsimees Stalin oma läkituses nõukogude rahvale: „Nõukogude Liit pühitseb võitu, kuigi ta ei kavatse Saksamaad tükeldada ega hävitada.”

Teistsugust poliitikat ajavad Saksamaal Ameerika Ühendriigid, Inglismaa ja Prantsusmaa. Rikkudes Potsdami konverentsi otsuseid püüavad Inglise ja ameerika imperialistid taas elustada saksa fašismi ja saksa agressiooni, muuta Lääne-Saksamaa oma asumaaks, Ameerika Ühendriikide sõjalis-tööstuslikuks baasiks ja tugialaks kallaletungi puhul Nõukogude Liidule ning rahvademokraatia riikidele. Inglise, ameerika ja prantsuse võimud säilitavad sõjatööstuse ja fašismi jäänused, võtavad oma teenistusse paljusid sõjaroimareid, saksa suurkapitaliste ja fašiste ning ühtlasi kiisavad taga saksa demokraatlikke organisatsioone ja takistavad igati Saksamaa demokratiseerimist.

Inglise ja ameerika imperialistid ajavad Saksamaa lõhestamise ja tükeldamise poliitikat. Nad keelduvad ülesaksamaaliste demokraatlike asutuste moodustamisest, ajavad nurja rahulepingu sõlmimist Saksamaaga ning püüavad pikemaks ajaks kindlustada julma okupatsioonirežiimi. Inglise ja ameerika imperialistid on moodustanud Lääne-Saksamaa separaatse (eraldiseisva) riigi. Selle niinimetatud riigi valitsus koosneb inglise ja ameerika imperialismi palgasulastest. Inglise ja ameerika juhtivad tegelased on jälle võimu juurde kutsunud saksa suurmonopoliste ja eilseid hitlerlasi.

Ameerika Ühendriikide valitsus ajab nurja ka Potsdami konverentsi teise tähtsa otsuse täitmist, mis näeb ette Jaapani desarmeerimist ja demokratiseerimist.

NSV Liit pooldab Jaapani täielikku desarmeerimist, Jaapani sõjatööstuse hävitamist ja rahvusvahelise kontrolli kehtimapanekut selleks, et mitte lubada selle tööstuse taas elustumist. NSV Liit nõuab demokraatliku korra kehtestamist Jaapanis, et ta ei saaks alustada uut sõda või muuta ameerika imperialistide vallutusplaanide täideviijaks.

Jaapani okupeerinud Ameerika väed toetavad seal reaktioonilist valitsemiskorda. Ameerika võimud on säilitanud Jaapani kapitalistlikud monopolid, varjavad jaapani sõjaroimareid, kiusavad taga demokraatlikke organisatsioone, keelavad töölistel streikida ning suruvad jaapani kapitalistide ja mõisnike meeleheaks maha tööliste ja talupoegade liikumise. Ameerika Ühendriigid tahavad Jaapani muuta oma asumaaks ning sõjaliseks tugialaks Nõukogude Liidu, Hiina ja Korea vastu.

Nõukogude Liit ja Uhinunud Rahvaste organisatsioon. Teise Maailmasõja lõpul rajati Uhinunud Rahvaste rahvusvaheline organisatsioon. Tema ülesandesse kuulub rahu säilitamine ja kaitsmine rahvaste ja riikide vahel; sealjuures lähtub Uhinunud Rahvaste organisatsiooni põhikiri sellest, et püsiva rahu kindlustamiseks on vajalik suurriikide koostöö.

Uhinunud Rahvaste organisatsioonil on kaks peamist organit: Peaassamblee (üldkoosolek) ja Julgeolekunõukogu. Peaassambleesse kuuluvad kõigi Uhinunud Rahvaste organisatsiooni astunud riikide esindajad. Julgeolekunõukogu koosneb viiest alalisest liikmest — NSV Liidu, Ameerika Ühendriikide, Inglismaa, Prantsusmaa ja Hiina esindajaist — ja kuuest mittealalisest liikmest, keda valib Uhinunud Rahvaste organisatsiooni Peaassamblee (üldkoosolek) kaheks aastaks. Julgeolekunõukogu otsus on seaduslik ainult siis, kui selle poolt on hääletatud seitse nõukogu liiget, nende hulgas kõik viis nõukogu alalist liiget. Seda nimetatakse ühehäälsuse reeglisk.

Inglise ja ameerika imperialistid püüavad õõnestada Uhinunud Rahvaste organisatsiooni ja taotleavad tema põhikirja revideerimist ning eriti ühehäälsuse reegli tühistamist. Pole midagi imestamisväärset selles: NSV Liit kasutab ühehäälsuse reeglit selleks, et mitte lubada Julgeolekunõukogu nii-

suguseid otsuseid, mis on suunatud rahu, demokraatia ja rahvaste sõltumatuse vastu.

Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa imperialistid püüavad Ühinenud Rahvaste organisatsiooni muuta organist, mille ülesandeks on rahu ja rahvaste julgeoleku kindlustamine, oma vallutuspoliitika kuulekaks tööriistaks. Ameerika imperialistid on Ühinenud Rahvaste organisatsioonis kokku klopsinud Ameerika Ühendriikidest sõltuvate riikide bloki. Selle bloki abil ajab ta nurja Nõukogude Liidu ettepanekud ja viib läbi oma ettepanekud. Seetõttu ei täida Ühinenud Rahvaste organisatsioon neid ülesandeid, milleks ta oli ellu kutsutud.

Nõukogude Liit võitleb järjekindlalt selle eest, et vältida Ühinenud Rahvaste organisatsiooni muutmist inglise ja ameerika agressiivse bloki tööriistaks, selle eest, et kasutada seda organisatsiooni rahu ja rahvaste julgeoleku huvides.

NSV Liit paljastab Ühinenud Rahvaste organisatsiooni kõnetoolilt sõjaõhutajaid. Nõukogude delegatsioon tegi teatavaks peamiste sõjaõhutajate nimed, tegi ettepaneku tunnistada sõjapropaganda kuriteoks ja see ära keelata, sõjaõhutajad aga kuulutada kurjategijaiks. NSV Liidu survele tunnistas Peaassamblee sõjapropaganda kuriteoks, kuid mingisuguseid sõjaõhutajate vastu suunatud otsuseid vastu ei võetud.

Nõukogude Liit on korduvalt esitanud Ühinenud Rahvaste organisatsiooni Peaassambleele ettepanekud: läbi viia relvastuse ja relvastatud jõudude üldine või vähemalt osaline vähendamine, keelata aatomienergia kasutamise sõjalistel eesmärkidel ning moodustada eriline rahvusvaheline organ, kes valvaks ja kontrolliks, kuidas rakendatakse ellu need abinõud. Kuid kõik need NSV Liidu ettepanekud leiavad Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa esindajate visa vastupanu.

Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa esindajad suhtuvad eriti vaenulikult Nõukogude Liidu ettepanekutesse keelata ära aatomirelv, mis on määratud rahulike elanike massiliseks tapmiseks ja suurte linnade hävitamiseks. Ameerika imperialistid olid pikemat aega arvamisel, et ainult nemad

teavad aatomienergia saladust ja et ainult neil on aatomirelv. Sellepärast püüdsid nad oma aatomimonopoli kasutada surve avaldamiseks teistele rahvastele, ähvardades rakendada aatomipommi igauhe vastu, kes ei taha neile alistuda. Kuid Nõukogude Liit kummutas ameerika imperialistide aatomipoliitika.

Nõukogude Liidul on juba 1947. aastast saadik aatomirelv. NSV Liidu käes on see rahurelvaks, mis ohjeldab sõjaõhutajaid ja äjap nurja nende plaanide teostamise. Nõukogude Liit on näitlikult tõendanud oma rahuarmastust, sest omades aatomirelva nõuab NSV Liit, nagu varemgi, selle relva keelamist. Jätkates sellist poliitikat väljendab Nõukogude Liit kõigi rahu taotlevate inimeste huvisid.

Nõukogude Liit rahvaste sõltumatuse valvel. Nõukogude Liit astub kindlalt ja otsustavalt välja rahvaste sõltumatuse kaitseks.

NSV Liit paljastab Inglismaa ja Ameerika Ühendriikide imperialistlikku poliitikat Kreekas, kus nad lämmatavad kreeka rahva vabadust. NSV Liit astus otsustavalt välja selle eest, et ohjeldada hollandi imperialiste, kes suruvad maha indoneesia rahva vabadusliikumist.

Kui sõlmiti rahulepingud Saksamaa endiste liitlaste — Itaalia, Ungari, Rumeenia, Bulgaaria ja Soomega — püüdsid inglise ja ameerika imperialistid neilt ära võtta iseseisvuse, haarata enda kätte nende maade majanduse ja muuta neid oma asumaadeks. Nõukogude Liit ei nõustunud sellega. Tänu Nõukogude Liidule võeti Saksamaa endiste liitlastega sõlmitud lepinguis arvesse sõjategevuse tõttu kannatada saanud maade huvisid, kuid seejuures ei rikutud nende iseseisvust ja territoriaalset terviklust, ei lubatud nende majanduslikku orjastamist ja kindlustati nende iseseisev arenemine.

Sel ajal, kui Ameerika Ühendriigid, Inglismaa ja teised imperialistlikud riigid tallavad jalge alla rahvaste iseseisvust ja vabadust, näitab NSV Liit kogu maailmale väikeste ja suurte riikide sõltumatuse ja vabaduse austamise eeskujuna.

Selles mõttes on väga iseloomulik Nõukogude Liidu ja Ameerika Ühendriikide poliitika Kóreas. Sõjas Jaapani

vastu astusid Nõukogude väed Põhja-Koreasse ja vabastasid selle Jaapani orjusest. Uhtlasi okupeerisid Ameerika väed Lõuna-Korea. Kõigile Nõukogude Liidu ettepanekuile viia Nõukogude ja Ameerika väed Koreast välja üheaegselt vastas Ameerika Ühendriikide valitsus pidevalt keeldumisega. Vaatamata sellele viis Nõukogude valitsus oma väed Põhja-Koreast välja ning andis korea rahvale täieliku võimaluse ise oma riiki valitseda.

Ameerika Ühendriigid hoiavad ikka veel oma vägesid Lõuna-Koreas, muutes selle oma asumaaks ja oma vallutusplaanide tööriistaks. Sel ajal, kui Põhja-Koreas on pandud kehtima demokraatlik kord ning ellu viidud reformid töötava rahva huvides, valitseb Lõuna-Koreas, kus peremehetsevad ameeriklased, reaktsioon ja kiusatakse taga demokraatiat.

NSV Liidu välispoliitika on rahvaste vabaduse ja sõltumatusse austamise ilmekaks tõendiks.

Nõukogude Liidu võitlus rahvusvahelise rahuliku koostöö eest. NSV Liidu välispoliitika on rajatud Nõukogude Liidu ja kapitalistlike riikide rahuliku kõrvutielamise ja majandusliku koostöö ning nende vahelise kokkuleppimise võimalusele. Seltsimees Stalin rõhutab, et kui on olemas soov koos töötamiseks, siis on mitmesuguste majandussüsteemidega riikide koostöö täiesti võimalik.

Imperialistid väidavad vastupidiselt, et sotsialistliku riigi ja kapitalistlike riikide rahulik kõrvutielamine pole võimalik. Seda väidet on tarvis imperialistidele selleks, et õigustada oma Nõukogude-vastast poliitikat, uue maailmasõja ettevalmistamise poliitikat. Inglise ja ameerika imperialistid ei taha koostööd Nõukogude Liiduga. Seltsimees Stalin ütleb: „Sõjaõhutajad, kes püüavad valla päästa uut sõda, kardavad kõige rohkem kokkuleppeid ja koostööd NSV Liiduga, sest NSV Liiduga kokkulepete saavutamise poliitika õhnestab sõjaõhutajate positsioone ja teeb nende härrade agressiivse poliitika objektituks.”¹

Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ja Prantsusmaa valitsevad ringkonnad ütlesid lahti rahvastevahelise rahuliku

¹ „Rahva Häääl” 29. oktoobrist 1948.

koostöö poliitikast ja pöördusid tagasi vana Nõukogudevastase suuna juurde, mida nad teostasid enne Teist Maailmasõda ja mille tulemuseks olid rasked järelused kõigi maade rahvastele. Ameerika Ühendriikide ja Inglismaa valitsevad ringkonnad rikuvad igal sammul rahvusvahelisi kokkuleppeid, mis on vastu võetud Nõukogude Liidu osavõtmisel.

Kaks suunda välispoliitikas — rahu ja rahvastevahelise koostöö suund ning koostöö nurjaajamise ja sõja ettevalmistamise suund — ilmnesid ka Rahupakti sõlmimise küsimuses NSV Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel. Sel ajal, kui Nõukogude valitsuse juht seltsimees Stalin avaldas nõusoleku Rahupakti sõlmimiseks NSV Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel, loobusid president Truman ja Ameerika Ühendriikide valitsevad ringkonnad niisuguse pakti sõlmimisest, sest see ei sobinud kuidagi ühte nende Nõukogude-vastase poliitikaga.

1949. aasta septembris tegi Nõukogude valitsus Uhinud Rahvaste organisatsioonile ettepaneku sõlmida Rahupakt viie riigi — NSV Liidu, Ameerika Ühendriikide, Inglismaa, Hiina ja Prantsusmaa — vahel. Nõukogude valitsus lähtus sellest, et kõigi maade rahvad väljendavad kindlat rahutahet ning et peamist vastutust rahu ja julgeoleku säilitamise eest kannavad nimelt need viis riiki — Julgeolekunõukogu alalised liikmed. Kuid see Nõukogude Liidu ettepanek lükati tagasi.

Pärast Teist Maailmasõda kujunenud keerukas olukorras võitleb NSV Liit energiliselt ja järjekindlalt igasuguste sõjaõhutajate vastu ning kindla ja püsiva demokraatliku rahu eest.

Nõukogude Liidu välispoliitikat juhivad targalt bolševike partei ja seltsimees Stalin. See poliitika rajaneb kõigepealt NSV Liidu kasvavale majanduslikule, poliitilisele ja kultuurilisele võimsusele, nõukogude ühiskonna moraalsele ja poliitilisele ühtsusele, nõukogude rahvaste sõprusele ja NSV Liidu relvastatud jõududele.

Uhtlasi on erinevalt sõjaeelsest ajajärgust Nõukogude Liidu naabriteks terve rida sõbralikke riike, kes ühes temaga võitlevad otsustavalt ja järjekindlalt püsiva rahu

ja rahvastevahelise sõpruse eest. Nõukogude Liit seisab rahu, demokraatia ja sotsialismi võimsa leeri eesotsas. Iga päevaga leiavad üha rohkem kinnitust Lenini sõnad, et „meie rahupoliitikat kiidab heaks maailma elanikkonna hiiglasuur enamik.”¹

4. RAHU, DEMOKRAATIA JA SOTSIALISMI JÕUD KASVAVAD JA TUGEVNEVAD

Rahvademokraatia riikide suured saavutused. Töölisklassi poolt juhitud uus, rahvademokraatia võim on teostanud Kagu- ja Kesk-Euroopa riikides põhjalikke sotsiaalseid ja majanduslikke ümberkujundusi, mis on loonud eeldusi sotsialistliku ühiskonna ülesehitamiseks. Mõisnike maavaldus on likvideeritud. Pangad, transport, suur- ja kesktööstus on kapitalistidelt ära võetud ja muudetud riiklikuks omandiks. Riigivõimu, samuti ka suurtööstuse, transpordi ja pankade üleminek rahva kätte võimaldas rahvademokraatia riikidel asuda rahvamajanduse planeerimisele. Kõigis neis riikides vastuvõetud uued konstitutsioonid kinnistasid rahvademokraatia korra võitu.

Töölisklass on rahvademokraatia valitsuskorra juhtiv jõud. Töölisklass kasutab seda valitsemiskorda selleks, et maha suruda ekspluataatorite vastupanu, organiseerida riigikaitset, kõvendada sidet talurahva ja teiste töötava rahva kihtidega ning kaasa tõmmata neid sotsialistlikule ülesehitustööle, et rajada sotsialistlikku ühiskonda. Seega täidab rahvademokraatia valitsuskord proletariaadi diktatuuri ülesandeid.

Rahvademokraatia riikide töölisklass on saavutanud oma ridade täieliku ühtsuse. Poola, Bulgaaria, Tšehhoslovakkia, Ungari ja Rumeenia kommunistlikud ja sotsialistlikud parteid on liitunud ühtseteks töölisklassi parteideks, kelle tegevus on rajatud marksistlik-leninlikule õpetusele. Kõrvuti ühtsete töölisparteidega on rahvademokraatia riikides ühtsed ametiühingulised, ühistegelikud, noorsoo, naiste ja

¹ V. I. Lenin, Teosed, XXV köide, lk. 55.

teised organisatsioonid. Töölisklassi ühtsus tugevdas veelgi rohkem töölisklassi juhtivat osa riigis. Rahvademokraatia riikide kõik teised poliitilised parteid tunnustavad ühtsete töölispartei juhtivat osa.

Pärast sõda kerkisid rahvademokraatia riikide ette majandusliku ülesehitustöö rasked ülesanded. Paljud neist maadest olid saksa fašistlike röövvalitajate sissetungi tõttu tugevasti laastatud. Kuid vaatamata sellele on tööstustoodang rahvademokraatia riikides juba tunduvalt ületanud sõjaeelse taseme.

Rahvademokraatia riigid arendavad üha ulatuslikumalt sotsialistliku ühiskonna ülesehitustööd. Nad teostavad industrialiseerimist, arendades hoogsalt tööstust. Rahvademokraatia riikide tööstuses on ülekaalus riiklik, sotsialistlik sektor. Nii näiteks moodustab see sektor Tšehhoslovakkias 97 protsenti ja Bulgaarias 93 protsenti. NSV Liidu tööliste eeskujul arendavad rahvademokraatia riikide töölised sotsialistlikku võistlust plaanide täitmiseks ja ületamiseks ning tööviljakuse tõstmiseks. Rahvademokraatia riikide valitsused on organiseerinud riiklikke majandeid ja masina-traktorijaamu ning abistavad igati koöperatsiooniliikumise arenemist. Üha suuremal hulgal astuvad talupojad põllumajanduslikesse tootmiskoöperatiividesse.

Rahvademokraatia riikide majanduslikus ja kultuurilises arenemises ning nende liikumises sotsialismi poole etendab otsustavat osa Nõukogude Liidu igakülgne sõbralik abi. Nõukogude Liit ja rahvademokraatia riigid sõlmisid sõpruse, koostöö ja vastastikuse abistamise lepingud. Need lepingud on rajatud lepinguosaliste täielikule võrdõiguslikkusele ja kõigi rahvaste riikliku iseseisvuse austamisele. 1949. aasta jaanuarist alates on olemas Vastastikuse Majandusliku Abistamise Nõukogu, kuhu kuuluvad NSV Liidu ja rahvademokraatia riikide esindajad. See nõukogu organiseerib majanduslike kogemuste vahetamist, tehnilise abi andmist, vastastikust abistamist toorainetega, toiduainetega, masinatega, sisseseadetega jne.

Rahvademokraatia riigid ehitavad sotsialismi klassivõitluse olukorras. Kukatatud ekspluataatorlikud klassid, kulaklus ja teised vaenulikud elemendid taotleavad vana,

kapitalistliku korra taastamist. Imperialistlikud riigid tahavad rahvademokraatia riike muuta oma asumaadeks ja uue sõja tugialadeks. Sel eesmärgil organiseerivad nad salakuulamist ja mõrvu, kahjustamisi ja diversioone, reaktioonilisi vandenõusid ja relvastatud interventsiooni. Rajki ja Kostovi salakuulajate rühmade kohtuprotsessid, mis leidsid aset 1949. aastal Budapestis ja Sofias, paljastasid imperialistide ja nende palgasulaste vandenõu, mis oli suunatud rahvademokraatia riikide vastu, rahu, demokraatia ja sotsialismi vastu. Imperialistide plaanide nurjumine ja nende käsilaste paljastamine on demokraatliku leeri suur võit.

Rahvademokraatia riikide töötav rahvas toetub oma uue elu ülesehitamisel neile rikkalikele kogemustele, mis NSV Liidus on sotsialistlikul ülesehitustööl juba omandatud. Õppides Nõukogude Liidu kogemustest arendavad kommunistide poolt juhitud rahvademokraatia riikide töötajad edukalt oma majandust ja kultuuri, suurendavad oma revolutsioonilist valvsust ja kaitsevad oma saavutusi sise- ja välisvaenlaste kallaletungide vastu.

Sotsialismi ülesehitamisele asunud rahvademokraatia riikide edusammud on suureks panuseks demokraatliku leeri tugevdamise üldisesse üritusse.

Hiina rahva ajalooline võit. Hiiglasuur tähtsus rahu, sotsialismi ja demokraatia kindlustamisel on hiina rahva võidul.

Paljude aastakümnete vältel oli Hiina poolkoloniaalses sõltuvuses suurimaist imperialistlikest riikidest. Inglismaa, Jaapani, Ameerika Ühendriikide ja teiste maade kapitalistid röövisid ja ekspluateerisid hiina mõisnike ja kapitalistide toetusel seda hiiglasuurt maad, kus elavad 475 miljonit inimest.

Ammu enne Teist Maailmasõda tõusis hiina rahvas üles võitlusele välismaiste orjastajate, hiina mõisnike ja suudukodanluse vastu. Hiinas oli siis võim kodanlaste ja mõisnike reaktioonilise ladvakihi partei, niinimetatud Kuomintangi käes, kelle eesotsas oli inglise ja ameerika imperialistide käsik Tšang Kai-ši. Hiina mitmesugustes piirkondades kukutasid töölisel ja talupojad kommunistide

juhtimisel Kuomintangi reaktsoonilise võimu ja panid keh-tima demokraatliku korra. Lahingutes Kuomintangi vägede vastu tekkis ja kasvas Hiina Rahvavabastusarmee. Kui Jaapan Hiinasse tungis, avaldas see armee jaapani röövvallu-tajaile kangelaslikku vastupanu.

Raskes sõjas jaapani röövvallutajate vastu vabastasid Rahvavabastusarmee ja hiina partisanid võrdlemisi suure osa Hiinamaast, kihutades välja vaenlase väed. Kuid varsti pärast Jaapani vastu peetud sõja lõppu alustas kuomin-tanglik valitsus kuritegelikku sõda hiina rahva vastu. 1946. aasta keskpaiku paiskasid kuomintanglased Rahvavabas-tusarmee vastu neljamiljonilise sõjaväe. Ameerika imperia-listid varustasid seda sõjaväge esmaklassilise relvastusega, laskemoonaga ning rohkearvuliste nõuandjate ja instrukto-ritega. Kuomintangi võimu kõvendamiseks ja Hiina rik-kuste oma valdusse haaramiseks kulutasid Ameerika Ühend-riigid 6 miljardit dollarit. Kuid ameerika imperialistide plaanid siiski nurjusid.

Pannud seisma kuomintanglaste pealetungi, asus Hiina Rahvavabastusarmee 1947. aasta sügisel ise pealetungile. Kolmeaastase ägeda võitluse tagajärjel lõi Rahvavabastus-armee otsustavalt puruks vaenlase suured sõjajõud. Hiina Rahvavabastusarmee hävitas täielikult Kuomintangi mitme-miljonilise sõjaväe.

Praegu on peaaegu kogu Hiinamaa julmadest rahvavaen-lastest puhastatud. Hiina rahvahulgad, kelle juhtivaiks jõu-dudeks on tööliklass ja selle kommunistlik eelvägi, on kukutanud reaktsoonilise Kuomintangi valitsuskorra, rah-vuslikule reetmisele, feodaalsele rõhumisele ja koloniaalsele kurnamisele põhineva valitsuskorra. Võttes võimu enda kätte ajas hiina rahvas nurja ameerika imperialistide röö-vellikud kavatsused, kes unistasid Hiina muutmisest oma asumaaks ja uue agressiivse sõja hiiglasuureks tugialaks.

Rahva poliitiline konsultatiivkonverents, kes esindas hiina rahva laialdasi hulki, kuulutas 1. oktoobril 1949 pidu-likult välja Hiina Rahvavabariigi ning kujundas kesk-rahva-valitsuse, kelle eesotsas seisab hiina rahva tubli poeg ja Hiina Kommunistliku Partei kogenud juht Mao Tse-dung. See hiina rahva ajalooline võit sai võimalikuks Nõukogude

Liidu suurte edusammude ja kogu maailma demokraatlike jõudude kasvu tõttu.

Hiina Rahvavabariigi juhtivaks jõuks on töölisklass, see vabariik on rajatud tööliste ja talupoegade liidule ning võitleb imperialismi, feodalismi ja bürokraatliku kapitali vastu, s. o. selle suurkapitali vastu, mida esindab Kuomintangi reaktsooniline ladvakiht, kes on ühtlasi ameerika imperialismi agentuuriks. Hiina ühtsesse demokraatlikku rahvarindesse kuuluvad kõik demokraatlikud ja patriootlikud elemendid, sealhulgas ka osa hiina kodanlusest (rahvuslik kodanlus), kes ei taha, et Hiinas mängiksid peremeest ameerika imperialistid.

Hiina Rahvavabariik seab endale eesmärgiks luua uus, ühtne, sõltumatu, õitsev ja demokraatlik Hiina. Selleks teostab ta riigis suuri demokraatlikke ümberkujundusi. Maa võetakse mõisnikelt ning jaotatakse ära ilma maata ja vähese maaga talupoegade vahel; riigile antakse üle tööstuslikud, põllumajanduslikud ja teised ettevõtted, mis kuulusid Kuomintangi reaktsoonilisele ladvakihile ja välismaa kapitaliga tihedasti seotud hiina kodanluse suurnikele. Luuakse riigimajanduse sektor, mis on allutatud rahva huvidele. Sellele sektorile kuulub juhtiv koht demokraatliku Hiina rahvamajanduses.

Hiina ühinemine demokraatlike riikide perega laiendab ja kindlustab rahu, demokraatia ja sotsialismi rinnet, mille eesotsas seisab Nõukogude Liit. Kasvab ja tugevneb hiina rahva sõprus nõukogude rahvaga ning kõigi maade töötajatega.

14. veebruaril 1950 kirjutati Nõukogude Liidu ja Hiina Rahvavabariigi vahel alla sõpruse, liidu ja vastastikuse abistamise lepingule. Lepingu peaülesandeks on vältida agressiooni ja rahurikkumise kordamist Jaapani poolt või mistahes teise riigi poolt, kes otseselt või kaudselt ühineks Jaapaniga agressiooniaktiks. Nõukogude Liit ja Hiina Rahvavabariik kohustusid teineteist vastastikku abistama sõjaliste ja kõigi teiste vahenditega juhul, kui ühele lepinguosalistest tungitakse kallale, samuti osa võtma igasugusest rahvusvahelisest tegevusest, mille eesmärgiks on üldise rahu ja julgeoleku kindlustamine. Mõlemad riigid kohustu-

sid arendama ja tugevdama oma majanduslikke ja kultuurilisi sidemeid, andma teineteisele vastastikust majanduslikku abi ja teostama vajalikku majanduslikku koostööd.

Rahvuslik vabadusliikumine asumaades ja sõltuvates riikides. Rahu, demokraatia ja sotsialismi eest peetava võitluse üheks osaks on ka idamaade teiste rahvaste rahvuslik vabadusliikumine. Selle liikumise eesmärgiks on vabaneda välismaa imperialistide ning nende käsilaste „rahvusliku“ kodanluse ja mõisnike leerist rängast rõhumisest.

Teine Maailmasõda andis tõsise löögi imperialistlikele koloniaalriikidele ja kutsus esile rahvusliku vabadusliikumise võimsa tõusu.

Suurt edu võitluses vabaduse ja sõltumatuse eest on saavutanud Vietnami rahvas. See maa kuulus kuni Teise Maailmasõjani prantsuse imperialistidele, sõja ajal aga vallutasid selle maa jaapanlased. Vietnami patrioodid võitlesid ennastsalgavalt jaapani röövvallutajate vastu ning pärast nende väljakihutamist panid kehtima rahva võimu ja rajasid demokraatliku vabariigi.

Prantsuse kolonisaatorid saatsid sinna suure armee, et Vietnamile uuesti koloniaalset iket peale suruda. Kuid asjatult! Juba üle kolme aasta lööb Vietnami Demokraatlik Vabariik oma presidendi Ho Ši Mini juhtimisel kindlalt tagasi prantsuse imperialistide pealetungi. Demokraatliku vabariigi käes on suurem osa maast. Hoolimata sõjast on Vietnami demokraatlik valitsus teostanud rida tähtsaid sotsiaal-majanduslikke ja kultuurilisi ümberkujundusi.

Hollandi kolonisaatorite ning nende inglise ja ameerika soosijate vastu on tõusnud üles Indoneesia rahvas. Kodanluse reetmise tõttu on selle maa rahvahulgad kandnud tõsiseid kaotusi. Kuid praegugi jätkavad indoneeslased võitlust rasketes tingimustes välismaiste ja kohalike rõhujate vastu, arendades üha ulatuslikumalt partisaanisõda.

Visalt võitleb enda vabanemise eest Malaia rahvas. Inglise leiboristlik valitsus on saatnud Malaia rahva vastu oma relvastatud jõud ja võtab tarvitusele kõige metsikumad

abinõud, et seda liikumist maha suruda. Terved külad ja linnakvartaalid põletatakse maha, teostatakse pommitamisi õhust ja tulistatakse suurtükkidest merelt. Kuid malailased jätkavad visa võitlust inglise imperialismi koloniaalse orjuse vastu.

Üha ulatuslikumalt areneb rahvuslik ja demokraatlik vabadusliikumine Birmas, Seal, kus alles hiljuti karistamatult peremehetsesid inglise kolonisaatorid, võitlevad partisaanisalkadesse ühinenud rahvahulgad relvad käes oma vabaduse ja sõltumatuse eest.

Suure ulatuse on võtnud India rahvaste rahvuslik vabadusliikumine. Heidutatud sellest liikumisest, lavastasid inglise imperialistid komöödia, nagu oleksid nad andnud Indiale iseseisvuse. Enne aga tükeldasid inglased India kahte ossa: India Liiduks ja Pakistaniks. Kuid tegelikult ei ole India ega ka Pakistan iseseisvad. Nad kuuluvad Briti impeeriumi koosseisu ning inglased hoiavad endiselt enda käes kõik tähtsamad positsioonid nende maade majanduses. Uhtlasi suurendavad ameerika imperialistid üha rohkem oma mõju Indias.

India ja Pakistani suurkodaanus ja feodaalne aadel reedavad rahva huvisid ja on imperialistide teenistuses. Maa- ja rahvusküsimused on Indias ja Pakistanis jäänud lahendamata. Töölise ja talupoegade ning töötava rahva teiste kihtide olukord muutub järjest halvemaks. Rahvahulgad võitlevad riigi tõelise sõltumatuse eest, põlluharijate kindlustamise eest maaga, tööliste töötasu tõstmise eest, sõbralike suhete eest NSV Liidu, Hiina ja teiste demokraatlike riikide rahvastega. 1950. aasta jaanuaris toimusid protestiks kodanluse ja mõisnike konstitutsiooni vastu paljudes India tööstuskeskustes ja linnades massimiitingud, koosolekud ja meelevaldused. India rahvaste revolutsiooniline liikumine kasvab.

V. I. Lenin õpetas 1923. aastal: „Võitluse tulemus oleneb lõpuks sellest, et Venemaa, India, Hiina jt. moodustavad rahvastiku hiiglaenamuse. Aga just seda rahvastiku enamus kistaksegi viimaseil aastail erakordse kiirusega võitlusse oma vabaduse eest, nii et selles mõttes ei saa olla kahtluse varjugi, milliseks kujuneb ülemaailmse võitluse

lõpplahendus. Selles mõttes on sotsialismi lõplik võit täielikult ja tingimata tagatud." ¹

Sõjajärgne ajajärk on uue jõuga kinnitanud selle geniaalse leninliku ettenägelikkuse kogu õigsust.

Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamine. Demokraatliku leeri suureks edusammuks ja imperialistliku leeri uueks kaotuseks on Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamine 1949. aasta oktoobris.

Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamine on kõigepealt Nõukogude Liidu ja kogu demokraatliku leeri õige poliitika tulemus, mille eesmärgiks on Saksamaa demokraatiseerimine. Ühtlasi on see saksa rahva enda demokraatlike jõudude kasvu ja kokkuliitumise ilmekaks tunnuseks. Saksa rahva demokraatlikud jõud võtavad oma maa saatuse endi kätte.

Saksa Demokraatliku Vabariigi valitsus teatas, et ta võitleb demokraatliku, poliitiliselt ja majanduslikult ühtse Saksamaa eest, kes elab rahu ja sõpruses kõigi teiste rahvastega ning kõigepealt nõukogude rahvaga. Ta kinnitas kõigile riikidele, et ta tunnustab täielikult kokkuleppeid, mida neli riiki ühiselt Saksamaa suhtes vastu võtsid, esimeses järjekorras Jalta ja Potsdami kokkuleppeid, ning täidab ausalt kõik kohustused, mida need kokkulepped saksa rahvale peale on pannud.

Nõukogude valitsus andis Saksa Demokraatliku Vabariigi ajutisele valitsusele üle kõik valitsemisfunktsioonid, mis senini Saksamaa okupatsiooni idatsoonis olid kuulunud Nõukogude sõjalisele administratsioonile. Selle administratsiooni asemele on loodud Nõukogude Kontrollkomisjon, kes kontrollib Potsdami ja teiste nelja riigi poolt Saksamaa suhtes vastuvõetud ühiste otsuste täitmist.

Seltsimees Stalin hindas kõrgelt Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamise tähtsust. Oma tervituses W. Pieckile ja O. Grootewohlile kirjutas J. V. Stalin: „Saksa demokraatliku rahuarmastava vabariigi moodustamine on pöördepunktiks Euroopa ajaloos. Ei saa olla kahtlust, et

¹ V. I. Lenin, Valitud teosed. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1946, II köide, lk. 704.

rahuarmastava demokraatliku Saksamaa olemasolu rahuarmastava Nõukogude Liidu olemasolu kõrval väldib uute sõdade võimaluse Euroopas, teeb lõpu verevalamistele Euroopas ja teeb võimatuks Euroopa maade orjastamise maailma imperialistide poolt." ¹ Seltsimees Stalin rõhutab, et kui nõukogude ja saksa rahvas ilmutavad otsustavust võidelda rahu eest oma jõu niisama suure pingutamisega, nagu nad sõda pidasid, siis võib rahu Euroopas pidada kindlustatuks.

Nõukogude rahvas ja kõik rahuarmastavad rahvad toetavad aktiivselt Saksa Demokraatlikku Vabariiki. Nad on eluliselt huvitatud sellest, et kogu Saksamaa oleks ümber kujundatud rahuarmastavaks demokraatlikuks riigiks. Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamine rajab selleks kindla aluse. Nüüd kasvab ja laieneb ka Lääne-Saksamaal võimas demokraatlik liikumine.

See kõik annab raske hoobi inglise ja ameerika imperialistide plaanidele ning tugevdab rahu, demokraatia ja sotsialismi leeri.

Rahupooldajate organiseeritud rinne. Demokraatliku leeri kasvavast jõust annab ilmeka tunnistuse rahupooldajate võimas liikumine.

Rahvad on ammutanud õppust kahe maailmasõja kibedatest kogemustest. Tunda saanud sõja koledusi ja viletsusi, tahab inimeste rõhuv enamus kõigis maades rahulikult töötada ja kasutada rahu hüvesid. Rahvastele on võõrad ja vastikud imperialistlike sõjaõhutajate üleskutsed. Seltsimees Stalin ütles 1948. aasta oktoobris: „Rahvastel on liiga elavalt meeles hiljutise sõja koledused ja liiga suured on rahu eest seisvad ühiskondlikud jõud selleks, et Churchilli õpilased agressiooni alal suudaksid neist võitu saada ja nad uue sõja poole pöörata.”²

Rahvad on alati taotlenud rahu, kuid see taotlus pole kunagi omandanud nii ulatuslikku ja organiseeritud iseloomu. Esmakordselt ajaloo on tekkinud võimas rahurinne, mille eesotsas seisab Nõukogude Liit. Selle rahurinde ees-

¹ „Rahva Hääl“ 15. oktoobrist 1949.

² „Rahva Hääl“ 29. oktoobrist 1948.

märk seisab selles, et päästa inimkond uuest maailmasõjast ja kindlustada rahvaste rahulikku koostööd.

Miljonid inimesed on tõstnud häält protestiks ameerika imperialismi poliitika ja sõjaõhutajate tegevuse vastu. Nad kaitsevad Nõukogude Liidu rahuarmastavat poliitikat ja tema ettepanekuid relvastuse vähendamise ja aatomirelva keelamise kohta, sest need ettepanekud tugevdavad rahu rinnet. Miljonid inimesed on teatanud, et nad ei hakka sõdima Nõukogude Liidu vastu.

Väga suurt osa võitluses rahurinde tugevdamise eest etendas rahupooldajate ülemaailmne kongress, mis leidis aset 1949. aasta aprillis Pariisis ja Prahast. Selle kongressi kaks tuhat saadikut, kes olid kokku tulnud 72 maalt, esindasid 600 miljonit rahupooldajat. Kongress juhtis tähelepanu sellele, et ameerika imperialism valmistab ette kuritegelikku, agressiivset sõda ja orjastab rahvaid, ning kutsus kõiki ausaid inimesi kõigis maades üles endale selgeks tegema, milline hädaoht ähvardab maailma, ja ühinema sõja vältimiseks. Rahupooldajate ülemaailmne kongress moodustas alalise komitee, kes peab nüüd sidet komiteedega 76 maal.

Võitlejad rahu eest on kokku liitunud ja organiseerunud kohalikus, rahvuslikus ja ülemaailmses ulatuses. 26 riigis tulid kokku rahupooldajate rahvuslikud kongressid ja konverentsid, mis möödusid loosungi all: „Rahu kaitsmine on maailma kõigi rahvaste üritus”. 60 riigis tähistati rahu eest võitlemise rahvusvahelist päeva.

Suur tähtsus võitluses rahu eest oli rahupooldajate üleliidulisel konverentsil, mis leidis aset Moskvast 1949. aasta augustis. See konverents oli võimsaks demonstratsiooniks, mis väljendas nõukogude rahva tahet kaitsta rahu. Üle kogu maailma kõlas nõukogude inimeste hääl, mis kutsus kõigi demokraatlike jõudude koondumisele võitluseks sõjaõhutajate vastu. See konverents oli uueks võimsaks tõukeks üldrahvaliku rahuliikumise edasiseks arendamiseks kogu maailmas.

Võitlusest rahu eest võtavad osa töötava rahva massiorganisatsioonid: ametiühingud, naiste, noorsoo, üliõpilaste, ühistegelikud ja teised organisatsioonid, samuti ka paljud

usundlikud, hariduslikud ja igasugused muud organisatsioonid, kes seisid varem poliitikast eemal. Liikumine rahu eest ühendab elanikkonna kõige laiemaid kihte, mitmesugustest klassidest, mitmesuguste poliitiliste vaadetega, mitmesugust usku inimesi. Sellest liikumisest võtavad osa töölised, talupojad, teadlased, kirjanikud, kunstide alal töötajad, poliitika- ja ühiskonnategelased.

Rahupooldajad lähevad üha otsustavamalt üle konkreetsetele tegudele, mille eesmärgiks on nurja ajada uue sõja vallapäästmise avantüristlikud plaanid. Nad nõuavad, et sõja algatajad naelutataks häbiposti. Prantsusmaa, Itaalia, Hollandi ja teiste maade töölised keelduvad tootma relvastust ja lossima Ameerika Ühendriikidest saadetavate sõjamaterjalidega laaditud laevu. Prantsuse rahvas nõuab sõja lõpetamist Vietnami. Kõikjal kasvab liikumine aatomi- ja bakterioloogilise relva keelamiseks.

Üldise rahu ja julgeoleku kindlustamise ülesanded ning kõigi rahvaste elulised huvid nõuavad pidevalt üldrahvaliku rahukaitse liikumise veel suuremat tõhustamist. Rahvaste kõige suurem valvsus ning nende kindel tahe kõigi jõudude ja vahenditega võidelda rahu eest võivad ja peavad saavutama uue sõja organiseerijate kuritegelike kavatsuste nurjaajamise.

Võitlus tööliklassi ühtsuse eest. Kõige otsustavamaks ja järjekindlamaks võitlejaks rahu, demokraatia ja sotsialismi eest on tööliklass. Teise Maailmasõja aastail ja sõja-järgsel ajajärgul on tööliikumine tunduvalt kasvanud ja tugevnenud. Rahvademokraatia riikides on jalule seatud tööliklassi kindel ühtsus ning moodustatud ühtsed töölisparteid ja ametiühingud. Paljudes kapitalistlikes riikides on võitlus tööliklassi ühtsuse eest samuti teinud suure sammu edasi: kommunistide ja sotsialistide vahel on sõlmitud kokkulepped tegevuse ühtlustamise kohta ning ametiühingud on uut elujõudu ammutanud ühtluse alusel, ühendades mitmesuguste poliitiliste veendumustega töölisi.

Tööliklassi ühtsus suurendab tunduvalt tema jõudu võitluses kodanluse vastu. Seepärast püüabki kodanlus parempoolsete sotsialistide abil igati tekitada lagunemist tööliklassi ridades, lõhestada ja desorganiseerida tööliklassi

ridu. Töölisklassi lõhestamise poliitika on imperialistide üks tähtsamaid vahendeid nende võitluses uue sõja vallapäästmise, demokraatia ja sotsialismi jõudude mahasurumise ning rahvahulkade elatusaseme langetamise eest. Inglise ja ameerika imperialistide otsestel ülesannetel püüavad parempoolsed sotsialistid ja ametiühingute reaktsioonilised tegelased purustada töölisklassi ühtseid organisatsioone ning igati nurja ajada töölisklassi ühiseid üritusi.

Kommunistide poolt juhitud töölisklass võitleb ennast-salgavalt rahu, demokraatia ja sotsialismi eest. Valitsevate klasside kūrিতেgelik poliitika, mis allutab nende maad ameerika monopolidele, kutsub esile kapitalistlike riikide töötavas rahvas terava rahulolematuse. Imperialistide poliitika pörkab kokku rahvahulkade kasvava vastupanuga. Töölisklass astub otsustavalt välja rahu ja rahvusliku sõltumatuse kaitseks ning koondab enda ümber oma maade kõik teised demokraatlikud ja patriootlikud jõud.

Hoolimata parempoolsete sotsialistide ja ametiühingute reaktsiooniliste juhtide vastutegevusest kasvab ja tugevneb töölisklassi ühtsus. Lõhestajatel ei õnnestunud prantsuse ja itaalia proletariaadi ühtsetest ametiühingu-organisatsioonidest — Üldisest Töökõnföderatsioonist Prantsusmaal ja Itaalia Töökõnföderatsioonist — ära kiskuda kuigi palju liikmeid. Need mõlemad organisatsioonid on viimasel ajal veel rohkem kasvanud ja tugevnenud.

Töölisklassi ühtsuse suureks edusammuks oli 1945. aasta oktoobris Ülemaailmse Ametiühingute Föderatsiooni moodustamine. See föderatsioon on arendanud suurt tegevust töölisklassi eluliste huvide, rahvaste demokraatlike õiguste ja kogu maailmas püsiva rahu säilitamise kaitseks. Seepärast taotlebki imperialistlik kodanlus parempoolsete sotsialistide ja ametiühingute reaktsiooniliste juhtide abil purustada Ülemaailmset Ametiühingute Föderatsiooni. 1949. aastal astusid inglise ja ameerika ametiühingute peamehed Ülemaailmsest Ametiühingute Föderatsioonist välja ning moodustasid Londonis ametiühingute lõhestamist harrastava keskuse.

Progressiivsed jõud Ülemaailmse Ametiühingute Föderatsioonis osutusid tunduvalt võimsamaiks reaktsiooni jõudu-

dest. Hoolimata lõhestajate väljaastumisest on Ulemaailmne Ametiühingute Föderatsioon jäänud võimsaks ja võitlusvõimeliseks organisatsiooniks, mis ühendab oma ridades ligi 75 miljonit töötajat enamikust riikidest maailmas. Ametiühingute teine ülemaailmne kongress, mis leidis aset 1949. aasta juunis ja juulis, tõestas selgesti Ulemaailmse Ametiühingute Föderatsiooni kasvanud jõudu ja töölisklassi valmisolekut ka edaspidi otsustavalt võidelda ametiühingute ühtsuse, rahu ja rahvaste demokraatlike õiguste eest.

Kõrvuti ametiühingutega on kõigis maades olemas noorsoo ja naiste demokraatlikud organisatsioonid. 63 riigi noorsoo-organisatsioonid on ühendatud Ulemaailmses Demokraatlikus Noorsoo Föderatsioonis, mis hõlmab 60 miljonit liiget. 56 riigi naiste-organisatsioonid moodustasid Rahvusvahelise Demokraatliku Naiste Föderatsiooni, mis ühendab 80 miljonit naist. Naiste ja noorsoo rahvusvaheline liikumine on demokraatliku leeri tähtis jõud.

Kommunistlikud parteid rahu, demokraatia ja sotsialismi eest peetava võitluse eelväes. Töölise ja kogu töötava rahva võitlust rahu, demokraatia ja sotsialismi eest juhivad kommunistlikud parteid.

Viimaseil aastail on kommunistlikud parteid tugevnenud, karastunud ja tunduvalt suurendanud oma mõju töötavates hulkades. 20—25 aastat tagasi oli piiritagustes kommunistlikes parteides umbes 500 000 liiget. Praegusel ajal on piiritaguste kommunistlike parteide ja ühendatud töölisparteide ridades ligi 20 miljonit liiget. Seltsimees Stalin ütleb: „Kommunistide mõju kasvu ei saa pidada juhuslikuks. Ta kujutab enesest täiesti seaduspärasest nähtusest. Kommunistide mõju on kasvanud sellepärast, et fašismi võimutsemise raskeil aastail Euroopas osutusid kommunistid ustavaiks, julgeiks, ennatsalgavaiks võitlejaiks fašistliku režiimi vastu, rahvaste vabaduse eest.”¹

Kui noored kommunistlikud parteid olid muutunud massilisteks ja täiesti küpsedeks parteideks, siis muutus nende juhtimine ühtsest keskusest võimatuks ja mitteotstarbe-

¹ „Eesti Bolševik“, nr. 6, 1946.

kaks. Kommunistlike parteide vastastikusel nõusolekul saadeti 1943. aastal Kommunistlik Internatsionaal laiali.

Kommunistlike parteide uus arenemisjärg nõudis uusi sidemepidamise vorme nende vahel. 1947. aasta septembris tulid Poolasse kokku NSV Liidu ja rea teiste Euroopa maade kommunistlike parteide esindajad. See nõupidamine märkis, et sideme puudumine kommunistlike parteide vahel on suureks miinuseks. Kogemuste vahetamise ja üksikute parteide tegevuse vabatahtliku kooskõlastamise vajadus oli päevakorda kerkinud eriti sõjajärgse olukorra tingimustes. Kommunistlik liikumine areneb rahvuslikes raamides, kuid ühtlasi on sellel liikumisel ülesanded ja huvid, mis on ühised mitmesuguste maade parteidele.

Mõningate kommunistlike parteide esindajate nõupidamine arutas rahvusvahelise olukorra küsimust ja püstitas kommunistide ette ülesande: võtta oma maade rahvusliku iseseisvuse kaitsmise lipp endi kätte, organiseerida ja juhtida rahvahulkade võitlust ameerika imperialistide meele tute Euroopa orjastamise plaanide vastu ning koondada kõik demokraatlikud jõud võitluseks uue sõja ohu vastu.

Kommunistlike parteide esindajate nõupidamine moodustas kommunistlike parteide Informatsioonibüroo. Informatsioonibüroo ülesandesse kuulub kommunistlike parteide vahel kogemuste vahetamise organiseerimine ja vajaduse korral nende tegevuse kooskõlastamine vastastikuse kokkuleppe alusel. Kommunistlike parteide Informatsioonibüroo annab välja ajalehte: „Kindla rahu eest, rahvademokraatia eest!”

1949. aasta novembris määras kommunistlike parteide Informatsioonibüroo kindlaks kommunistlike parteide edasised ülesanded võitluses püsiva rahu ja töölisklassi ühtsuse eest. Nõupidamine märkis, et uue sõja suureneva ohu olukorras lasub kommunistlikel parteidel suur ajalooline vastutus. Võitlus kindla ja kestva rahu eest, rahujõudude organiseerimise ja kokkuliitumise eest ning sõjajõudude vastu peab käesoleval ajal asuma kommunistlike parteide ja demokraatlike organisatsioonide kogu tegevuse keskpunktis.

Inimkonna uue sõja hädaohust päästmise suurte ja õil-

sate ülesannete teostamiseks peavad kommunistlikud parteid veel visamalt töötama rahupooldajate liikumise organisatsioonilise kindlustamise ja laiendamise alal, tõmmates sellesse liikumisse üha uusi elanikkonna kihte, muutes selle liikumise üldrahvalikuks liikumiseks ja ühendades võitlust rahu eest võitlusega oma maade rahvusliku iseseisvuse eest ning võitlusega töötava rahva demokraatlike õiguste ja vabaduste kaitseks.

Informatsioonibüroo nõupidamine rõhutas eriti tugevasti töölisklassi ühtsuse eest peetava võitluse tähtsust. Rahvusvahelise tööliikumise kogu ajaloo vältel ei ole olnud sellel küsimusel sellist otsustavat tähtsust kui praegusel ajal. Töölisklassi ridade ühtsus on vajalik kõigepealt selleks, et kaitsta rahu, nurja ajada sõjaõhutajate kuritegelikud kavatsused ning edukalt võidelda töötava rahva eluliste huvide eest. See ühtsus on tarvilik põhiliste küsimuste lahendamiseks: monopolistliku kapitali võimu kõrvaldamiseks ja ühiskonna sotsialistlikult ümberkorraldamiseks. Töölisklassi ühtsust võib saavutada ainult otsustava võitlusega parempoolsete sotsialistide — tööliikumise lõhestajate ja desorganiseerijate — vastu.

Kõigi maade kommunistid lahendavad edukalt ülesandeid, mida tõstsid üles mõnede kommunistlike parteide esindajate nõupidamised. Nad koondavad töölisi ja kogu töötavat rahvast imperialismi ja uue sõja ohu vastu, rahu, demokraatia ja rahvusliku iseseisvuse kaitseks ning võitluseks sotsialismi eest. Kommunistlikud parteid võitlevad otsustavalt kõigi vaenulike elementide vastu, paljastavad kõiki kallakuid kodanliku natsionalismi poole ning tugevdavad oma ridu ideeliselt ja organisatsiooniliselt. Võitluses vaenlastega kasvavad ja karastavad piiritagused kommunistlikud parteid, muutudes võimsaks ning võitmatuks jõuks.

Nõukogude Liit on rahu, demokraatia ja sotsialismi lipukandja. Kogu maailmas kasvavad ja tugevnevad demokraatliku leeri jõud. Sel ajal, kui imperialistlikus leeris teravnevad vastuolud ja vastastikune purelemine on täies hoos, liitub demokraatlik leer üha rohkem kokku ning võitleb otsustavalt imperialistide agressiivsete plaanide vastu.

Ameerika imperialistid ülehindavad ilmselt oma jõude ja alahindavad demokraatliku leeri jõude. Nende plaanid on veel vähem põhjendatud kui nende eelkäijate — saksa ning jaapani imperialistide — plaanid. Praegune ajalooline olukord erineb põhjalikult olukorrast, kus valmistati ette Teist Maaailmasõda. Nüüd on sõjaõhutajail võrratult raskem teostada oma veriseid plaane. Võimas rahupooldajate rinne võib ja tal tuleb nurja ajada imperialistide kuritegelikud plaanid.

Rahu, demokraatia ja sotsialismi leeril on kindel juht — Nõukogude Liit. Kommunistliku partei ja seltsimees Stalini juhtimisel arendab Nõukogude Liit kindlalt ja kõrvalekalduumatult rahu ja rahvastevahelise sõpruse poliitikat. Kõigi maade rahvad näevad seltsimees Stalini oma eluliste huvide kindlat kaitsjat ning töötava inimkonna suurt juhti võitluses rahu, demokraatia ja sotsialismi eest.

Demokraatliku leeri jõu ja üksmeele ilmekaks demonstratsiooniks oli Jossif Vissarionovitš Stalini austamine seoses tema 70. sünnipäevaga. Seltsimees Stalinit tervitasid palavalt kõigi maade töötajad kui oma tarka õpetajat, juhti ja sõpra. NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium asutas seoses seltsimees Stalini 70. sünnipäevaga rahvusvahelised Stalini preemiad „Rahvaste vahel rahu kindlustamise eest“, mis määratakse mistahes riigi kodanikele väljapaistvate teenete eest võitluses sõjaõhutajate vastu ja rahu kindlustamise eest.

NSV Liidu võimsuse ja autoriteedi järjekindel kasv on kogu demokraatliku leeri kindlustumise ja tugevnemise kindlaks aluseks. Nõukogude Liidu hiiglasuure autoriteedi on esile kutsunud sügavad põhjused, milliseid NSV Liidu vaenlased ei suuda kõrvaldada. Nagu märgib seltsimees Stalin, on NSV Liidu autoriteet seletatav:

„Esiteks, töölisklassi vihavaenuga kapitalismi vastu ja töölisklassi püüdega kapitalismist vabaneda. Kodanlike riikide töölised tunnevad nõukogude võimule kaasa eeskätt kui võimule, mis on kukutanud kapitalismi...“

Teiseks, rahvahulkade vihavaenuga sõja vastu ja nende püüdega nurja ajada kodanluse sõjalised üritused. Rahvahulgad teavad, et nõukogude võim alustas esimesena rün-

nakut imperialistliku sõja vastu ja, alustanud rünnakut, ajas sõja nurja. Rahvahulgad näevad, et Nõukogude Liit on ainus riik, kes võitleb uue sõja vastu...

Kolmandaks, sõltuvate riikide ja asumaade rõhutatud hulkade vihavaenuga imperialismi ikke vastu, nende püüdega seda purustada. Nõukogude võim on ainus võim, kes on purustanud „omamaise“ imperialismi ahelad. Nõukogude Liit on ainus riik, kes korraldab oma elu rahvaste võrdsuse ja koostöö alusel.”¹

Nõukogude Liit kui uue, kõrgema ühiskondliku süsteemi esindaja kajastab oma välispoliitikas kõigi maade rahvahulkade lootusi, kes taotlevad kestvat rahu ja sõprust rahvaste vahel. Nõukogude Liit on ustav võitleja kõigi rahvaste vabaduse ja iseseisvuse eest ning rahvusliku ja rassilise rõhumise ning igasuguse koloniaalse kurnamise vaenlane. Nõukogude riigi rahupoliitika kaitseb kogu eesrindliku inimkonna huvisid. Peamiseks takistuseks sõjaõhutamate teel on Nõukogude Liit, kes seisab demokraatliku leeri eesotsas.

Nõukogude Liidu poole on pööratud lootusega kõigi maade miljonite töötajate pilgud. NSV Liidu kogemused näitavad kogu maailma töötavale rahvale kapitalistliku orjuse hävitamise õiget teed. Mida suuremat edu saavutab nõukogude rahvas kommunismi ülesehitamisel, seda võimsamaks muutub meie maa, seda rohkem hakkavad kõigi maade töölised ja töötavad hulgad uskuma oma jõududesse, seda aktiivsemaks muutub nende võitlus kapitalismi vastu ja kommunismi eest.

Kommunism on nüüd kasvanud suureks jõuks. Kommunismi lipu alla kogunevad miljonid uued võitlejad kogu maailmas. Inimkonna võimsas liikumises kommunismi poole sammub esireas meie suur riik — Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit.

¹ J. V. Stalin, Teosed. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1948
6. köide, lk. 294—295.

LUHIKOKKUVÕTE

Nõukogude Liidu ja maailma vabadustarmastavate rahvaste võidu tagajärjeks Teises Maailmasõjas on kapitalismi nõrgenemine ja sotsialismi tugevnemine. Pärast Teist Maailmasõda on kujunenud kaks leeri: imperialistlik leer ja demokraatlik leer.

Imperialistliku leeri eesotsas seisavad Ameerika Ühendriigid. Inglise ja ameerika imperialistid loovad sõjalisi liite, valmistavad ette uut maailmasõda, püüavad kehtima panna oma võimu kogu maailmas, lämmatada demokraatiat ja rajada reaktsioonilist valitsuskorda. Selles abistavad neid parempoolsed sotsialistid. Ameerika imperialistide teenistuses on Tito salakuulajate klikk.

Demokraatliku leeri eesotsas seisab Nõukogude Liit. Temaga sammuvad koos rahvademokraatia riigid. Demokraatlik leer toetub töölis- ja demokraatlikule liikumisele kogu maailmas ning asumaade ja sõltuvate riikide rahvaste rahvuslikule vabadusliikumisele. Demokraatliku leeri peamiseks ülesandeks on rahu ja demokraatia kindlustamine ning uue sõja õhutajate kuritegelike kavatsuste nurjaajamine.

Nõukogude riigi välispoliitika eesmärgiks on kindla ja püsiva demokraatliku rahu kehtimapanek ning rahvusvahelise rahuliku koostöö arendamine. Nõukogude riigi rahuarmastav välispoliitika, mida juhivad bolševike partei ja seltsimees Stalin, vastab kõigi vabadustarmastavate rahvaste elulistele huvidele. Seda poliitikat toetab aktiivselt kogu demokraatlik leer.

Demokraatliku leeri jõud on tunduvalt võimsamad imperialismi jõududest. Demokraatliku leeri jõud kasvavad ja tugevnevad pidevalt. Suuri edusamme on teinud rahvademokraatia riigid. NSV Liidu igakülgisel toetusel ja abil lähevad nad kindlalt sotsialismi poole. Ajaloolise võidu on saavutanud hiina rahvas. Põrdepunktiks Euroopa ajaloos oli Saksa Demokraatliku Vabariigi moodustamine. Ühtlasi kasvab ja laieneb kapitalistlike riikide tööliste ja talupoegade võitlus ning asumaade ja sõltuvate riikide rahvaste rahvuslik vabadusliikumine. Esmakordselt ajaloos on loodud organiseeritud rahurinne.

Rahu, demokraatia ja sotsialismi eest peetava võitluse esirinnas sammuvad kommunistlikud parteid. Piiritagused kommunistlikud parteid kasvavad ja tugevnevad. Nad võitlevad rahu, demokraatia ja sotsialismi ning töölisklassi ridade ühtsuse eest.

Nõukogude rahvas on rahu, demokraatia ja sotsialismi eest võitlevate kõigi maade töötajate eesmine väesalk. Nõukogude Liit on rahu, demokraatia ja sotsialismi lipukandja.

NÕUKOGUDE RAHVAS VÕITLUSES NSV LIIDU RAHVAMAJANDUSE TAASTAMISE JA ARENDAmise EEST

1. SÕJAJÄRGNE STALINLIK VIIIE AASTA PLAAN

NSV Liidu rahvamajanduse ümberkorraldamine rahuaja nõuete kohaselt. Lõpetanud võiduga Suure Isamaasõja, astus Nõukogude Liit oma arenemise uude, rahulikku ajajärku. Kommunistliku partei juhtimisel asus nõukogude rahvas taastama NSV Liidu rahvamajandust.

Saksa fašistlikud röövvallutajad tekitasid Nõukogudemaale hiiglasuurt kahju. Nad purustasid ja põletasid täielikult või osaliselt 1710 linna ning üle 70 000 asula ja küla, purustasid 31 850 tööstuskäitist ja 65 000 kilomeetrit raudteeliini, laostasid ja röövisid paljaks 98 000 kolhoosi, 1876 sovhoosi ning 2890 masina-traktorijaama. Sakslaste poolt Nõukogude Liidule tekitatud otsene kahju moodustab 679 miljardit rubla.

Iga kapitalistlik riik, isegi kõige suurem riik, olnuks niisuguste kaotuste tagajärjel paisatud kaugele tagasi ning poleks suutnud paljude aastate vältel toibuda ja jalgu alla võtta. Kuid Nõukogude riigiga seda ei juhtunud. Imperialistide lootused, et NSV Liit ei tule toime sõjajärgsete raskustega ja võtab enda kaela nende orjaikke, nurjusid. Toetudes sotsialistlikule majandussüsteemile lahendas Nõukogude Liit edukalt sõjajärgse ajajärgu kõige raskemad ülesanded.

Sõjas võidu saavutanud nõukogude rahvas suunas kõik oma jõud rahulikule ülesehitustööle ning viis oma majanduse rahuaja alusele. See polnud kerge ülesanne. Seniajani sõjaväe tarviduste rahuldamiseks töötanud tööstusel tuli kõige lühema aja jooksul üle minna rahuaja toodangu masilisele valmistamisele. Iga käitis sai nüüdsest peale uue

spetsialiteedi või pöördus tagasi oma endise, sõjaeelse tootmisala juurde. Igal käitisel tuli nüüd sisseseade uut moodi ümber paigutada, töömeetodeid ja -korda muuta ning palju töölisi ümber õpetada, eriti neid, kes olid asunud tootmistööle alles sõja ajal. Suur hulk töölisi ja talupoegi tuli sõjaväest tagasi tööstusse ja põllumajandusse.

Kapitalistlikes riikides, kus valitseb tootmisvahendite eramandus, põhjustas üleminek sõjalt rahule suuri vapustusi majanduses ja tõi töötavale rahvale uusi viletsusi. Tootmise anarhia tõttu hakkas pärast sõda Ameerika Ühendriike ja teisi kapitalismimaid ähvardama uus majanduskriis ja kasvama tööpuudus. Paljud sõjaväest tagasipöördunud sõdurid olid sunnitud rändama linnast linna elatusvahendite otsinguil. New Yorgi ja teiste linnade tänavatele ilmusid telgid, mida kodutud ja tööta inimesed kasutasid ööbimiseks. Uhes ameerika ajakirjas oli avaldatud ülesvõtte ameerika sõdurist Jack Maurerist, kes istub tema poolt New Yorgi tänaval üleslöödud telgi ees. Telgi külge on kinnitatud tahvlike pealkirjaga: „Teise Maaailmasõja veteraan, naisemees ja lapse isa. Puudub korter ja töö.”

Töötava rahva elatustaseme langemine kitsendas kapitalistlike riikide siseturgu. Püüe lähenevat majanduskriisi edasi lükata ajas teravaks imperialistide võitluse välisturgude pärast ning põhjustas sõjatööstuse kunstlikku arendamist rahuaja tingimustes. Inglismaa, Prantsusmaa ja teised kapitalistlikud riigid said sõja tõttu mitu korda vähem kannatada kui NSV Liit, Ameerika Ühendriigid aga ei saanud sõjas üldse kannatada, vaid sõja tõttu isegi rikastusid. Kuid nad kõik on jõuetud jagu saama sügavamast sõjajärgseist majanduslikest raskustest.

Vastupidiselt kapitalistlikele riikidele on Nõukogude Liit kõige lühema aja jooksul edukalt teostanud oma rahvamajanduse sõjajärgse ümberkorralduse. See ümberkorraldus toimus ilma vapustuste ja kriisideta, mitte stiihiliselt, vaid täpselt läbimõeldud plaani alusel ning töötava rahva igapäevaste vajaduste rahuldamise ja meie maa kommunismi poole edasiliikumise huvides. Vähendades sõjatoodangut suurendas Nõukogude Liit igati rahuaja toodangut ja arendas uut ehitustööd. Nõukogudemaa sajad suurkäiti-

sed asusid tootma masinaid, sisseseadeid, põllutööriistu ja väetisi ning laiatarbekaupu.

Rahvamajanduse sotsialistlik süsteem võimaldas täielikult ära kasutada Nõukogude Armeest demobiliseeritud sõjameeste tööjõudu. Neile anti kohe tööd käitistes, kolhoosides ja asutustes. Ainuüksi 1946. aastal kasvas NSV Liidu tööliste ja teenistujate arv 3 miljoni inimese võrra. Kõigis käitistes oli likvideeritud ületunnitöö, mis oli kehtima pandud sõja algul, pandi jälle maksma normaalne kaheksatunnine tööpäev ning iga-aastased puhkused töölistele, teenistujaile, inseneridele ja tehnikuile.

Juba 1946. aastal oli nõukogude tööstuse sõjajärgne ümberkorraldus lõpule viidud. Nõukogude riik hakkas ulatuslikult arendama rahulikku majanduslikku ülesehitustööd.

Sõjajärgse stalinliku viisaastaku põhiülesanded. NSV Liidu rahvamajandus areneb sõjajärgsel ajajärgul, nagu ka enne sõda, riiklike plaanide alusel. 1945. aasta augustis, kui jätkus veel nõukogude vägede sõjategevus jaapani imperialistide vastu, andsid UK(b)P Keskkomitee ja Nõukogude valitsus NSV Liidu Riiklikule Plaanikomisjonile ülesande välja töötada rahvamajanduse taastamise ja arendamise viie aasta plaan ajavahemikuks 1946—1950.

Määratledes sõjajärgse viie aasta plaani ülesandeid juhtis seltsimees Stalin tähelepanu vajadusele luua tingimused rahvamajanduse uueks võimsaks tõusuks. „Me peame“, kirjutas seltsimees Stalin, „lühima ajaga parandama vaenlase poolt meie maale löödud haavad ja taastama rahvamajanduse sõjaeelse arenemistaseme selleks, et lähemal ajal ületada see tase tunduvalt, tõsta rahva ainelist heaolu ja tugevdada veelgi Nõukogude riigi sõjalist ja majanduslikku võimsust.“¹

1946. aasta märtsis võttis NSV Liidu Ülemnõukogu vastu seaduse NSV Liidu rahvamajanduse taastamise ja arendamise plaanist 1946.—1950. a. kohta. NSV Liidu Ülemnõukogu määras kindlaks, et uue viie aasta plaani põhiülesanded seisavad selles, et taastada meie maa kannatada saanud piirkonnad, saavutada tööstuse ja põllumajanduse

¹ „Eesti Bolševik“, nr. 4, 1946, lk. 222.

sõjajärgne tase ning ületada siis see tase tunduvas ulatuses. NSV Liidu tööstus pidi viisaastaku viimasel — 1950. — aastal andma toodangut 48 protsendi ja põllumajandus 27 protsendi võrra rohkem kui need andsid sõjajärgsel 1940. aastal.

Sõjajärgse viie aasta plaani seadus näeb ette:

Esiteks esimeses järjekorras rasketööstuse ja raudtee-transporti taastamist ja arendamist. Ilma selleta ei olnud võimalik NSV Liidu rahvamajanduse kõigi teiste harude kiire ja edukas taastamine ja arendamine. Viie aasta plaan nägi ette: ületada 1950. aastal sõjajärgne tase malmi-, terase- ja valtsmetallitoodangu alal 35 protsendi võrra, söetoodangu alal 51 protsendi võrra, elektrienergiatoodangu alal 70 protsendi võrra, sisseseadete tootmise alal 100 protsendi võrra. Raudtee-, vee- ja autotranspordi veokäive pidi 1950. aastal ületama 36 protsendi võrra sõjajärgse 1940. aasta taseme.

Teiseks, põllumajanduse ja tarbimisvahendeid tootva tööstuse tõusu. See oli vajalik selleks, et kindlustada Nõukogude Liidu rahvaste ainelist heaolu ja luua meie maal tähtsamate tarbeesemete küllus. Viie aasta plaan nägi ette: saavutada toiduainete ja laiatarbekaupade toodangu igaaastast juurdekasvu 17 protsendi ulatuses selle eesmärgiga, et viisaastaku kestel ka ses suhtes ületada sõjajärgne tase.

Kolmandaks, edasist tehnilist progressi (progress tähendab edasilikumist, edu) kõigis NSV Liidu rahvamajanduse harudes. Tehniline progress on tootmise järjekindla tõusu ja tööviljakuse suurendamise vajalikuks tingimuseks. Viie aasta plaan seadis eesmärgiks ulatuslikult arendada uute, tehniliselt täiuslikumate masinate ja suure jõudlusega tööpinkide tootmist ning teostada suurt jõukulu nõudvate ja raskete tööde ulatuslikku mehhaniseerimist, eriti söe- ja mäekaevandustes ning metsatööde alal.

Neljandaks, vanade käitiste taastamist ja uute ehitamist. Kapitalse ehitustöö hoogne arenemine oli kogu viie aasta plaani täitmise põhialuseks. Viie aasta jooksul nähti ette taastada ja ehitada 5900 käitist. Kapitaaletöödeks rahvamajanduse kõigis harudes assigneeriti viisaastaku kestel 250 miljardit 300 miljonit rubla.

Sõjajärgne stalinlik viie aasta plaan pidi kindlustama Nõukogude Liidu majandusliku võimsuse uut kasvu, NSV Liidu kaitsevõime edasist suurendamist ning rahva ainelise ja kultuurilise taseme tõstmist. Viie aasta plaan määras kindlaks eesmärgi: ületada 1950. aastal, võrreldes sõjaeelse 1940. aastaga, tööliste ja teenistujate töötasu aasta keskmine tase 48 protsendi võrra, suurendada riiklike kulutusi kultuursete elutingimuste parandamiseks kahe ja poole kordselt ning laiendada riikliku ja kooperatiivkaubanduse kaubakäibe mahtu 28 protsendi võrra.

Sellised olid rahvamajanduse taastamise ja arendamise viie aasta plaani 1946—1950 tähtsamad ülesanded ja näit-
arvud.

Sõjajärgne stalinlik viie aasta plaan nõukogude rahva võitlusprogrammina. Kiites üksmeelselt heaks NSV Liidu rahvamajanduse taastamise ja arendamise sõjajärgse plaani asus nõukogude rahvas suure vaimustusega seda ellu viima. Seltsimees Stalin rõhutas: „Meie maa töölised, talupojad ja haritlased võtsid viie aasta plaani vastu võitlusprogrammina, mis vastab nende elulistele huvidele. Võib loota, et nõukogude inimesed eesotsas kommunistliku parteiga ei säästa jõudu ega vaeva selleks, et mitte ainult täita, vaid ka ületada uus viie aasta plaan.”¹

Seltsimees Stalini ettenägelikkus osutus täielikult õigeks. Uus viie aasta plaan muutus kõigi nõukogude inimeste elu ja võitluse programmiks. Meie maal arenes võimas sotsialistlik võistlus viie aasta plaani täitmiseks ja ületamiseks. Sellest võistlusest võtsid osa miljonid töölised, kolhoosnikud, teenistujad ja insener-tehnilisel alal töötajad. Kunagi varem pole võistlus omandanud nii massilist iseloomu ega muutunud nii ulatuslikuks kui sõjajärgsel ajajärgul.

Nõukogude inimesed oma kirjades seltsimees Stalinile kohustusid täitma viie aasta plaani enne tähtaega, suurendama tööviljakust ning parandama oma töö kvalitatiivseid näitajaid, ja nad täitsid aega need kohustused.

Laialdaste rahvahulkade patriootlikku liikumist NSV Liidu rahvamajanduse kiireima taastamise ja arendamise

¹ „Eesti Bolševik“, nr. 9, 1946.

eest juhib kommunistliku partei ühtne organiseeriv tahe. Töölise, talupoegade ja haritlaste massiline töövaimustus sulab ühte partei-, nõukogude, majanduslike, ametiühingu- ja teiste organisatsioonide hiiglasuure organisaatorliku tööga.

Partei ja Nõukogude riik püstitasid töötava rahva ette ülesande: tõhustada majandusliku ülesehitustöö tempot, et kiiremini jagu saada sõjajärgsetest raskustest, tugevdada Nõukogude riigi sõjalist ja majanduslikku võimsust ja üles ehitada kommunistlikku ühiskonda. Partei ja valitsus mõistsid hukka neid, kes joonduvad mahajäänud tööliste järgi ning pidurdavad sellega käitiste ja kolhooside tööd. Kommunistlik partei ja Nõukogude valitsus kutsusid töölisi, kolhoosnikuid, insenere, tehnikuid ning käitiste ja kolhooside juhatajaid üles joonduma tootmise eesrindlaste järgi ning mahajääjaid järele tõmbama eesrindlaste tasemele.

Nõukogude inimesed vastasid üksmeelselt sellele üleskutsele. Käitistes ja kolhoosides arenes hoogsalt liikumine majandusliku ülesehitustöö tempo kiirendamise ning eesrindlaste kogemuste edasiandmise ja kasutuselevõtmise eest. Nõukogude teaduse alal töötajad võtsid aktiivselt osa võitlusest tootmise eesrindliku tehnika ja eesrindlike meetodite eest.

Sõjajärgse stalinliku viisaastaku kõigi nelja aasta jooksul on nõukogude rahvas kommunistliku partei juhtimisel ennastalgavalt töötanud, taastades ja kiires tempos edasi arendades NSV Liidu rahvamajandust. Ja nõukogude rahvas on teinud suuri edusamme. Sõjajärgse stalinliku viisaastaku neli aastat oli Nõukogude Liidu kõigi majandusharude ja kultuuri kiire ja võimsa tõusu ajajärguks. Need aastad tähendasid nõukogude sotsialistliku ühiskonna uut sammu edasi teel kommunismile.

Tehes kokkuvõtteid sõjajärgse stalinliku viisaastaku nelja aasta jooksul tehtud tööst võivad nõukogude inimesed täidetud kohustuste puhul rõõmsa tundega öelda: rahvamajanduse sõjaeelne tase pole üksnes saavutatud vaid ka ületatud. Nõukogude rahvas võitleb edukalt selle eest, et enne tähtaega täita sõjajärgne stalinlik viie aasta plaan.

2. NÕUKOGUDE TÖÖSTUSE EDUSAMMUD

Sotsialistlik võistlus. Sotsialistlikust võistlusest sõjajärgse viie aasta plaani ennetähtaegsaks täitmiseks võtavad osa meie tööstuse kõik töötajad. Hoogsalt on arenenud võistlus üksikute tööliste, brigaadide, tsehhide ja käitiste vahel. On käimas tööliste üleliiduline sotsialistlik võistlus kutsealade järgi.

Vabrikutes ja tehastes tekkis stahaanovlaste liikumine viie aasta ülesannete ennetähtaegse täitmise eest. Kõigis tööstusharudes on töölisi, kes on täitnud oma viisaastaku ülesanded ja töötavad tulevase viisaastaku arvel. Nii on sõjajärgsel ajajärgul söetööstuses kuulsaks saanud soonimismasina masinist Gerassim Zaporozets, kes on täitnud oma viisaastaku ülesanded kahe aastaga. Silmapaistvateks töölisteks on ehitustöödel Fedos Šavlugin, maagikaevandustes — kaevanduskäike ehitav tööline Stepan Jermenko, musta metallurgia tööstuses — kõrgahju tööline Aleksander Filippov, tekstiilitööstuses — kangur Maria Volkova.

Eesrindlikud töölisel täidavad oma ülesandeid tunduva ületamisega sellepärast, et nad on edukalt tundma õppinud tootmistehnikat, suurendavad oma meisterlikkust ja parandavad tootmise organiseerimist. Moskva lihvimismasinate tehase treial Pavel Bõkov täitis viisaastaku esimese kahe aasta jooksul 12 aasta normi seetõttu, et ta on oma tööpinki hästi tundma õppinud, hoolitseb igati selle eest, organiseerib täpselt ja läbimõeldult oma töö ning rakendab kiirlõikamise meetodit. Paljudes käitistes on samuti esile kerkinud töölisi, kes, tundes hästi tehnikat, täidavad oma ülesandeid tunduva ületamisega, panevad oma masinaid ja tööpinke erakordse kiirusega käima ning rakendavad metallitöötlemisel kiirmeetodeid. Nii näiteks on Leningradi treial Bortkevitš saavutanud metallilõikamise alal ennekuulmatu kiiruse — 1200 meetrit minutis.

Stahaanovlaste saavutused ei jää üksikute omanduseks, vaid sotsialistliku võistluse arenemise alusel muutuvad need tootmise üldise tõusu aluseks. Sotsialistlik võistlus erineb põhjalikult kapitalistlikust konkurentsist. Seltsimees

Stalin rõhutab: „Konkurentsi põhimõte: **ühtede lüüasaamine ja surm**, teiste võit ja võimulolek.

Sotsialistliku võistluse põhimõte: seltsimehelik **abi** mahajäänule eesrindlaste poolt, selleks et saavutada **üldist** tõusu.

Konkurents ütleb: **anna lõpiik hoop mahajäänule**, et tugevdada oma võimulolekut.

Sotsialistlik võistlus ütleb: ühed töötavad halvasti, teised hästi, kolmandad paremini, — jõua parematele järele ja saavuta **üldine tõus**.¹

Sotsialistliku võistluse jõud seisab tema massilisuses. Tootmise eesrindlased ei hoiä oma töövõtteid saladuses, vaid abistavad ja õpetavad mahajäävaid seltsimehi. Tootmise eesrindlaste algatusest haaravad kinni laialdased töölishulgad. Tuntud stahaanovlane, Moskva jalatsitevabriku „Pariisi Kommuun“ juurdelõikaja Vassili Matrossov, kes täitis viisaastaku esimese aasta jooksul kahe ja poole aasta ülesanded, ei rahuldanud oma isiklike edusammudega. Ta tegi ettepaneku koostada üldtsehhiline stahaanovlike töömeetodite kasutuselevõtmise plaan nii, et stahaanovlaste kogemused antaks edasi tsehhi kõigile töölistele. Selline plaan töötati välja ja rakendati ellu. Vabriku kogu juurdelõikamisosakond muutus stahaanovlikuks.

Tehase „Kaliber“ meister Nikolai Rossiiski kutsus üles saavutama seda, et terved osakonnad ja tsehhid töötaksid stahaanovlikult. See üleskutse leidis elavat vastukaja tööliste, inseneride ja tehnikute hulgas. Nikolai Rossiiski meetodid muutusid tehase „Kaliber“ kogu kollektiivi omanduseks ja nüüd on kogu tehas täielikult stahaanovlik. Stahaanovlikele töömeetoditele lähevad üle ka meie maa teised käitised.

Võitlus kõrge kvaliteedi eest. Viie aasta plaani edukaks täitmiseks parandavad sotsialistliku tööstuse töötajad väsimatult oma töö kvalitatiivseid näitajaid, võitlevad omahinna alandamise, toodangu kvaliteedi tõstmise, tööviljakuse suurendamise ja kokkuhoiurežiimist range kinnipidamise eest. Viie aasta plaani järgi peab kokkuhoid

¹ J. V. Stalin, Teosed, 12. köide, lk. 110 (vene keeles).

kulude vähendamise tõttu tööstuses, transpordi alal, masina-traktorijaamades ja sovhoosides andma riigile viis-aastaku jooksul 160 miljardit rubla. Kui suur on see summa, võib näha juba sellest, et viie aasta jooksul moodustavad kõik tsentraliseeritud kapitalimahutused rahvamajanduse taastamiseks ja arendamiseks 250 miljardit 300 miljonit rubla.

1948. aasta augustis kohustusid Moskva kolmekümne viie tehase ja vabriku kollektiivid oma kirjas seltsimees Stalinile omahinna vähendamise teel andma riigile üleplaanelisi sääste. See õilis patriootlik algatus leidis kogu meie maa tööstustöölise tulise poolehoidu.

1949. aasta algul arenes liikumine käitiste käibevahendite ringluse kiirendamise eest. Käibevahendid koosnevad materiaalseist väärtustest tootmiseks vajalike toor- ja kütteainevarude, toodangu tagavarade, teel olevate kaupade ja rahasummade näol. Tootmise kiirendamine, toorainete ja materjalide üleplaaneliste varude vähendamine ning kaupade kiirem edasisaatmine tarbijale kiirendavad käibevahendite ringlemist. Meie tööstuse käibevahendite ringlemise kiirendamine ainult ühe päeva võrra vabastab rahvamajanduse jaoks ligi ühe miljardi rubla.

Suur tähtsus on võitlusel sisseseade parema kasutamise, toor- ja kütteaine ning teiste materjalide kokkuhoiu eest. Ketraja Maria Rožnevi ja kuduja Liidia Kononenko patriootlik üleskutse toorainet igati kokku hoida on leidnud elavat poolehoidu ja seda rakendatakse ellu mitte ainult tekstiilitööstuses, vaid ka paljudes teistes tööstusharudes.

Uha ulatuslikumalt areneb liikumine tootmise põhivahendite parema kasutamise eest. Saada rohkem toodangut ilma kapitaalsete kulutusteta neiltsamadelt tootmisvõimsustelt ja pindaladelt — seda taotleavad nüüd meie brigaadid, tsehhid ja käitised.

Krasnoholmi tekstiilikombinaadi poolmeistri Aleksander Tšutkihi algatusel arenes liikumine kõrgekvaliteedilise toodangu andmise eest. Eesrindlikud brigaadid, nüüd aga juba terved tsehhid ja käitised hakkasid tootma ainult kõrgekvaliteedilist toodangut.

1949. aastal saavutati võitluses kõrgete kvalitatiivsete

näitajate eest suurt edu. Võrreldes 1948. aastaga alanes tööstustoodangu omahind 7,3 protsendi võrra ja tööviljakus kasvas 13 protsendi võrra.

Sõjas kannatada saanud piirkondade tööstuse taastamine. Saksa fašistlikud okupandid tekitasid suurt kahju nõukogude tööstusele. Nad löid rivist välja metallurgiatehased, mis andsid iga aasta 11 miljonit tonni malmi, 10 miljonit tonni terast ja 8 miljonit tonni valtsmetalli. Donetsi ja Moskvalähedases söebasseinis olid purustatud kaevandused, mis andsid aastas üle 100 miljoni tonni sütt.

Purustatud tööstuse taastamine algas juba sõja ajal sedamööda, kuidas kihutati Nõukogude pinnalt välja saksa fašistlikud röövvallutajad. Seltsimees Stalini algatusel võeti 1943. aastal vastu UK(b)P Keskkomitee ja Nõukogude valitsuse otsus edasilükkamatute abinõude kohta majanduse taastamise alal vabastatud rajoonides. 1943. aasta novembris märkis seltsimees Stalin: „Juba praegu areneb täie hooga majanduse ja kultuuri taastamise töö vaenlasest vabastatud piirkondades. Kuid see on alles algus. Meil tuleb täielikult likvideerida sakslaste võimutsemise tagajärjed saksa okupatsiooni alt vabastatud piirkondades. See on suur, üldrahvalik ülesanne. Meie suudame lahendada ja peame lahendama selle raske ülesande lühikese ajaga.”¹

See suur üldrahvalik ülesanne lahendati edukalt sõja järgse stalinliku viisaastaku jooksul. Tööstuse kui ka kõigi teiste rahvamajanduse harude taastamise raskes töös saksa fašistliku okupatsiooni all kannatada saanud piirkondades on saavutatud tõepoolest väga suuri tulemusi.

Ses suhtes on eriti näitlik NSV Liidu kõige tähtsama söetootmise ja tööstuspiirkonna — Donetsi basseini — taastamine. Donetsi basseini tuli abiks kogu nõukogude rahvas. Kõikjalt meie riigist saadeti Donetsi basseini masinaid, ehitusmaterjale, sisseseadeid ja tööriistu. Toetudes sellele abile saavutasid Donetsi basseini töölised, insenerid ja tehnikud kõige lühema ajaga tähelepanuväärset edu. Partei-, nõukogude ja majanduslike organisatsioonide

¹ J. Stalin, „Nõukogude Liidu Suurest Isamaasõjast“. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1946, lk. 99.

tohtu töö tulemusena ning tänu söekaevurite töövaimustusele jõudis söetoodang Donetsi basseinis juba 1949. aastal sõjaeelse tasemeni. Sellist mäetööstuse taastamise tempot pole olnud üheski riigis maailmas. Sakslaste poolt Esiimeses Maailmasõjas purustatud Prantsusmaa söekaevandusi taastati tervelt 10 aastat, kuigi taastamistöõde maht oli seal 4—5 korda väiksem kui Donetsi basseinis.

Donetsi basseini ei ole lihtsalt taastatud, vaid ta on taastatud uuel tehnilisel alusel. Donetsi basseini söekaevandused on muutunud palju võimsamateks, nad on tehniliselt rikkalikumalt varustatud ja suurema jõudlusega kui nad olid enne sõda. Söekaevandused said uusi masinaid ja seadmeid, on paranenud maa-aluse transpordi tehnika ning üha ulatuslikumalt on hakatud rakendama võimsaid elektrivedureid, signalisatsiooni ja blokeerimist.

Ennenägematu kiire tempo on iseloomulik ka kõigi teiste tööstusharude taastamisel saksa okupatsiooni all kannatada saanud piirkondades. Jällegi annab elektrienergiat Lenini nimeline Dnepri hüdroelektrijaam. Taas lähevad kolhoosikülla Stalingradi ja Harkovi traktoritehase traktorid ning Rostovi põllutöömasinate-tehase ja Zaporozje tehase „Kommunaar“ kombainid. Jällegi sulatavad metalli lõunapoolsed tehased. Taas elustuvad ja suurendavad toodangut Krivoi Rogi ja Nikopoli maagikaevandused.

Saksa fašistliku okupatsiooni all kannatada saanud piirkondade tööstuse taastamise ülesanne on lahendatud. Juba 1949. aasta septembris saavutas nende piirkondade tööstustoodang sõjaeelse taseme.

NSV Liidu tööstus viisaastaku neljandal aastal. Partei ja Nõukogude riigi hiiglasuur majanduslik ja organisaatorlik tegevus ning nõukogude inimeste ennastsalgav töö kindlustavad nõukogude tööstuse kiiret kasvu.

Sõjajärgse viisaastaku neljas, 1949. aasta oli otsustavaks aastaks võitluses NSV Liidu rahvamajanduse taastamise ja arendamise eest. NSV Liidu kogu tööstuse üldtoodang kasvas 1949. aastal 41 protsenti, võrreldes sõjaeelse 1940. aastaga. 1949. aasta neljandas kvartalis ületas tööstuse kuukeskmise üldtoodangu tase 1940. aasta taseme 53 protsendi võrra. Järelikult töötab NSV Liidu tööstus nüüd tundu-

valt kõrgemal tasemel kui enne sõda ning palju kõrgemal tasemel kui see oli viie aasta plaanis ette nähtud 1950. aasta kohta. See on NSV Liidu sotsialistliku majanduse hiiglasuur edusamm. See on eriti näitlik sellepärast, et kapitalistlikes riikides alaneb tööstustoodangu tase ning üha tugevamini annab end tunda uus majanduskriis.

Vastavalt viisaastaku ülesandele kasvab eriti kiiresti NSV Liidu rasketööstus. Võrreldes 1948. aastaga kasvas 1949. aastal malmitoodang 19 protsenti, terasetoodang 25 protsenti, valtsmetallitoodang 27 protsenti, elektrienergia- toodang 18 protsenti, tsingitoodang 24 protsenti, seatina- toodang 26 protsenti jne. 1949. aasta neljandas kvartalis on ületatud tase, mis viie aasta plaan oli kindlaks määra- nud 1950. aastaks valtsmetallitoodangu alal, Söetööstuse Ministeeriumile söetoodangu alal, naftatoodangu ja rea- teiste tähtsamate tööstustoodangu liikide alal.

Eriti suur tähtsus on meie rahvamajanduse edasisel teh- nilisel progressil ja uue tehnika kasutuselevõtmisel rahva- majanduse kõigis harudes. Võrreldes 1948. aastaga tootis nõukogude tööstus 1949. aastal rohkem: elektrivedureid 116 protsenti, vaguneid 47 protsenti, veoautosid 30 protsenti, sõiduautosid 126 protsenti, auruturbiine 72 protsenti, trak- toreid 55 protsenti, kombaine 101 protsenti võrra jne.

On tehtud tähelepanuväärset tööd suurt jõukulu nõud- vate ja raskete tööde mehhaniseerimise alal. Ainuüksi 1949. aasta jooksul lõi nõukogude tööstus rohkem kui 300 uute suurejõudlusega masinate ja mehhanismide tüüpi ning hak- kas neid massiliselt tootma. Üha rohkem võetakse kasuta- misele uusi, eesrindlikke meetodeid malmi ja terase toot- misel, naftapuuraudude puurimisel ja nende ekspluateeri- misel, metalli töötlemisel, maakide ümbertöötamisel jne. Üha ulatuslikumalt areneb tootmisprotsesside automatisee- rimine metallurgia- ja keemiatööstuses, elektrijaamades, masinaehitus-, toiduainete- ja kergetööstuses.

Nõukogude rahvas täidab edukalt sõjajärgse stalinliku viisaastaku hiiglasuurt ehitusprogrammi. Kapitaaltööde maht ületas 1949. aastal 20 protsenti võrra 1948. aasta taseme. Viisaastaku nelja aasta jooksul on ehitatud, taas- tatud ja kasutamisele võetud 5200 riiklikku kaitist, arves-

tamata väikesi riiklikke ja ühistegelikke ettevõtteid. See tähendab, et keskmiselt asus iga kuu tööle 108 käitist. Sõjajärgse stalinliku viisaastaku ehitusprogrammi täidetakse edukalt eesrindliku ehitustehnika ja töö igakülgse mehhaniseerimise abil. Ehitustöölise kaader viimistleb pidevalt oma meisterlikkust, õppides edukalt kasutama kiirmeetodeid ehitustöödel.

Suurt edu saavutas 1949. aastal nõukogude raudteetransport. Tema tehniline võimsus on tunduvalt kasvanud. Raudteetranspordi alal on suurenenud rongide vedu elektri- ja mootorveduritega, on kasvanud võimsate ja täiustatud auruedurite arv jne. On taastatud ja uuesti ehitatud kümned tuhanded kilomeetrid raudteeliine. Raudtee-, mere- ja jõetranspordi kaubaveo läbikäik on tunduvalt ületanud sõjaeelse taseme. Autotranspordi kaubaveo läbikäik ületas 1949. aastal peaaegu kahekordselt 1940. aasta taseme.

Täita ennetähtaegselt sõjajärgne viie aasta plaan. Nõukogude tööstus sammub järjekindlalt tõusuteed, jättes kaugele seljataha sõjaeelsed näitarvud. Kuid viisaastaku ülesandeid toodangu üksikute liikide ja mõnede näitarvude alal ei täideta täiel määral.

Nõukogude tööstus võib täita ja peab täitma kõik kindlaksmääratud näitarvud ja ennetähtaegselt lõpule viima sõjajärgse viisaastaku. Selleks on tarvis pidevalt tõsta tööviljakust. Sotsialistliku tööstuse iga töötaja ülesanne seisab selles, et töötada võimalikult viljakamalt ning hoolsasti otsida üha uusi võimalusi nõukogude tööstuse veel hoogsamaks arendamiseks ja tööstustoodangu väljalaske suurendamiseks.

Nõukogude riik varustab rahvamajanduse kõiki harusid eesrindliku tehnikaga ja püüab tööd igati mehhaniseerida. Uute masinate, tööpinkide ja seadmete arv käitistes, kaevandustes ja ehitustöödel suureneb kiiresti ning töö tehnilise varustuse tase tõuseb. On tarvis võimalikult paremini tundma õppida uut tehnikat, kasutusele võtta uued seadmeliigid ning järjekindlalt parandada seadeldiste kasutamist. Sellel on väga suur tähtsus tööviljakuse tõstmiseks ja toodangu väljalaske suurendamiseks.

Tööstuse eduka arenemise tingimata vajalikuks eeldu-

seks on tööstustoodangu omahinna edasine alandamine. Kõik käitised, kõik tööstusharud peavad taotlema omahinna alandamise alal antud ülesannete täitmist ja ületamist. Selleks on tarvis kavakindlalt kokku hoida tooraineid, materjale, kütet ja elektrienergiat. Iga tööline, insener ja majandustegelane on kohustatud hoidma rahva vara, mitte lubama liigseid kulutusi ja võitlema kadude vastu.

Tööstuses töötajad peavad hoolitsema mitte ainult tööstustoodangu suurendamise eest. Nende tähtsaim ülesanne on tõsta toodangu kvaliteeti. Nõukogude tööstuse tooted peavad olema vastupidavad, hea kvaliteediga ja nägusad. Tootmise eesrindlaste liikumine ainult hea toodangu väljalaskmise eest peab haarama tööliste, inseneride ja tehnikute laialdasi hulki. Nõukogude tööstuse iga töötaja auasi on võidelda oma käitise hea nime ja nõukogude toodangu kvaliteedi tõstmise eest.

Nõukogude sotsialistliku tööstuse tööliste kohuseks on sotsialistliku võistluse tõhusa arendamise alusel täita ja ületada kavakindlalt, päevast päeva, rahvamajanduse riikliku plaani kõik näitarvud nii koguse kui ka kvaliteedi osas.

3. NÕUKOGUDE PÕLLUMAJANDUSE EDUSAMMUD

Nõukogude põllumajanduse ülesanded sõjajärgsel ajajärgul. Pärast sõja lõppu oli põllumajanduse olukord eriti raske. Sõja ajal vähenes töötajate arv põllumajanduses, järsult langes põllumajanduse tehnilise varustamise tase ja kahanesis külvipinnad ning vähenes viljakus. Sõja poolt tekitatud purustustele lisandusid 1946. aastal NSV Liidu Euroopa-osa kaunis suurel maa-alal aset leidnud tugeva põua tagajärjed.

Kuid toetudes kogu nõukogude korra võimsusele ning sotsialistliku kolhoosi- ja sovhoosipõllunduse eelistele võitis sotsialistlik põllumajandus edukalt kõik need raskused. Üksikmajapidamiste tingimustes ja kodanliku korra ajal oleks tugev põud paratamatult põhjustanud kümnete tuhandete talumajapidamiste laostumise, massilise nälja

talurahva hulgas ja kogu põllumajanduse languse. Nõukogude Liidus seda ei juhtunud.

Nõukogude võim andis suurt abi kannatada saanud piirkondadele toiduainete, seemnete ja loomasööda näol. Partei ja valitsuse stalinlik hoolitsus innustas kolhoosnikuid ning virgutas neid põua tagajärgede kiiremale likvideerimisele ja põllumajanduse energilisele taastamisele ja arendamisele. Partei ja Nõukogude riigi hiiglasuure töö ning kolhoosnikute ennastsalgava töötamise tulemusena astus NSV Liidu põllumajandus uue võimsa tõusu ajajärku.

Bolševike partei töötas välja põllumajanduse taastamise ja võimsa õitselepuhkemise programmi. Selliseks programmis oli UK(b)P Keskkomitee 1947. aasta veebruaripleenumi otsus abinõudest põllumajanduse arendamiseks sõjajärgsel ajajärgul. UK(b)P Keskkomitee püstitas ülesande kõige lühema aja jooksul luua meie elanikkonnale toiduainete ja kergetööstusele toorainete külluse ning koguda vajalikke riiklikke toiduainete ressursse. UK(b)P Keskkomitee tegi ettepaneku kolme lähema aasta jooksul taastada teravilja tootmise sõjajärgne tase ning saavutada tehniliste kultuuride tootmise kiiret taastamist ja arendamist ning kariloomade arvu ja nende produktiivsuse suurendamist.

Teraviljakasvatuse arendamiseks juhtis UK(b)P Keskkomitee pleenum tähelepanu vajadusele kõikjal rakendada õigeid heinavälja-külvikordi, ulatuslikult arendada mitmeaastaste põldheinte külvi ning üle minna täielikule paremate, viljakamate ja väljavalitud teraviljakultuuride sortide külvile. Nõukogude tööstusele tehti ülesandeks suured traktorite, kombainide, traktoriatrade ning teiste põllutöömashinade ja -riistade tootmist selleks, et tõsta meie põllumajanduse tehnilist taset.

Kommunistliku partei juhtimisel asusid põllumajanduse alal töötajad ennastsalgavalt võitlusele UK(b)P Keskkomitee otsuse ellurakendamise eest. Kolhoosnikute, masinatraktori jaamade ja sovhooside töötajate hulgas arenes laialdaselt sotsialistlik võistlus, mille eesmärgiks oli põllutöö kultuuri ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmine. Kõigi

oblastite, kraide ja vabariikide põllumajanduse alal töötajad võtavad endile kirjades seltsimees Stalinile kohustusi põllumajanduslike kultuuride viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse suurendamise ning viljavarumise plaani ennetähtaegse täitmise alal, ja nad täidavad auga neid kohustusi.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium autasustab ordenite ja medalitega ning annab Sotsialistliku Töö Kangelase nimetuse põllumajanduse eesrindlastele, kes on saavutanud häid tulemusi oma töös. Aastail 1947—1948 tehtud edusammude eest põllutöös ja loomakasvatuse alal autasustati ligi 100 000 sotsialistliku põllumajanduse alal töötajat, kellest üle 4000 töötaja sai Sotsialistliku Töö Kangelase nimetuse.

Sotsialistliku põllumajanduse tõusu tingimata vajalikuks eelduseks on kolhooside edasine organisatsiooniline ja majanduslik tugevdamine. Sõja-aastail ja sõjajärgsel ajajärgul leidis mõnedes kolhoosides aset põllumajandusliku artelli põhikirja rikkumisi, kolhooside ühiskondlike maade omastamisi, kolhoosivara ja rahasummade laialikandmisi, normipäevade ebaõigeid kulutamisi jne. UK(b)P Keskkomitee ja Nõukogude valitsus võtsid 1946. aasta septembris vastu määruse abinõudest põllumajandusliku artelli põhikirja kui kolhoosielu põhiseaduse rikkumiste likvideerimiseks. UK(b)P Keskkomitee veebruaripleenum nõudis põllumajandusliku artelli põhikirja moonutamiste ja rikkumiste täielikku likvideerimist ning töötas välja abinõud kolhooside ühismajapidamise igakülgseks tugevdamiseks ja laiendamiseks ning töö eest tasumise võrdsustamise likvideerimiseks.

UK(b)P Keskkomitee veebruaripleenumi otsuste alusel arenes võitlus kolhoosikorra edasise tugevdamise eest. Põllumajandusliku artelli põhikirja kõigi rikkumiste otsustava kõrvaldamisega on kolhoosid organisatsiooniliselt ja majanduslikult tugevnenud. Kolhoosnikute hulgad võitlesid otsustavalt kõigi nendega, kes õõnestasid ühiskondliku sotsialistliku omanduse aluseid ja laostasid töödistsipliini kolhoosides. Kolhooside ühismajapidamised on laienenud ning kolhooside jagamatud fondid on tunduvalt suurenenud,

võrreldes sõjaeelse ajaga. Töödistsipliin kolhoosides on tugevnenud ja tööviljakus tõusnud.

Kolhoosikorra tugevnemine ning kolhoosnikute miljoni-
liste hulkade töötahe ja algatusvõime olid sotsialistliku põl-
lumajanduse arenemise ning kolhoosnikute endi heaolu
kasvu tähtsaimaks algallikaks.

Sotsialistliku põllumajanduse võidud. Partei ja Nõuko-
gude riigi hiiglasliku tegevuse ning kolhoosnikute, masina-
traktorijaamade ja sovhooside töötajate ennastsalgava töö
tulemusena on nõukogude sotsialistlik põllumajandus saa-
vutanud suuri võite.

1949. aastal olid nõukogude põllumajanduse edusammud
eriti suured. Teraviljade üldsaak moodustas 1949. aastal
7 miljardit 600 miljonit puuda, mis seega ületas sõjaeelse
1940. aasta taseme ning saavutas peaaegu viie aasta plaa-
nis 1950. aastaks ettenähtud ulatuse. Puuvilla, lina, päeva-
lillesemne ja kartuli üldsaak ületas samuti tunduvalt 1940.
aasta saagi.

Sotsialistliku põllumajanduse kasv toimus 1949. aastal
põllumajandusliku kultuuri tõstmise, põllutööde tõhusa
mehhaniseerimise ja külvipindade edasise laiendamise tõttu.
1948. aastaga võrreldes suurenes 1949. aastal kõigi kultuu-
ride külvipind 6 miljoni hektaari võrra.

Sotsialistliku tööstuse abiga suurenes nõukogude põllu-
majanduse tehniline võimsus. Täiustatakse vanu ja tööta-
takse välja uusi traktorite konstruktsioone, laiendatakse
viljakoristamismasinade, traktoriatrade, traktorikülvimasi-
nate ja liitpeksumasinade tootmist. 1947. aastast saadik
töötavad NSV Liidu põldudel iseliikuvad kombainid. Töö
mehhaniseerimine tungib üha ulatuslikumalt tehniliste kul-
tuuride tootmisse. Nõukogude tööstus toodab linakorista-
mise ja suhkrupeedikoristamise kombaine ning puuvillako-
ristamise masinaid.

Ainuüksi 1949. aastal sai Nõukogude Liidu põllumajan-
dus 150 000 traktorit (ümber arvestatud 15-hobujõulisteks),
29 000 kombaini, üle poolteise miljoni haakeriista ja teisi
põllutöomasinaid. Kokku sai põllumajandus 1949. aastal
3—4 korda rohkem traktoreid, autosid ja põllutöomasinaid
kui sõjaeelsetel 1940. aastal.

Põllumajanduse tehnilise varustamise tase suurendas veel rohkem masina-traktorijaama tähtsust kolhoositootmises. 1949. aastal teostasid masina-traktorijaamad kolhoosides põllutöid 19 protsendi võrra rohkem kui sõjajärgsel 1940. aastal. Keskmise töötulemus ühe traktori ja kombaini kohta ületas sõjajärgse taseme.

Määratu suurt osa sotsialistliku põllumajanduse edukäigus etendab mitšuurinlik agrobioloogia. Mitšuurinliku agrobioloogia jõud seisab selles, et ta on tihedasti seotud eluga, praktilise tööga, et tema järeldused on rajatud põllumajanduse eesrindlaste ja miljonite lihtmaaharijate kogemuste üldistamisele. Partei ja isiklikult seltsimees Stalin hoolitsevad eriti mitšuurinliku bioloogia eest, sest see avastab ennenägematuid võimalusi sotsialistliku põllumajanduse edasiseks kasvuks.

Igati arendades põllumajandust täidab kolhoositalurahvas rohkem organiseeritult ja lühema ajaga kui sõjajärgsetel aastail oma kohustusi riigi ees. Nüüd on mitte üksnes täielikult kindlustatud elanikkonna varustamine igapäevase leivaga, vaid on loodud ka vajalikud tagavarad tulevaseks ajaks.

Teraviljamajanduse probleem on põhiliselt lahendatud ja edasine edu sellel alal rajaneb kindlal alusel. Toetudes juba saavutatud tulemustele võivad sotsialistliku põllumajanduse alal töötajad saavutada ja peavad saavutama Nõukogude Liidu teraviljamajanduse uue ja veel võimsama õitselepuhkemise.

Selleks on kõigepealt tarvis väsimatult suurendada põldude viljakust. On tarvis kindlustada kõigi põllutööliikide mehhaniseerimise edasist arendamist, ulatuslikumalt rakendada heinaväljasüsteemi ning kindlamalt kasutusele võtta mitšuurinliku agrobioloogia saavutusi. Masina-traktorijaamade, sovhooside ja kolhooside töötajad peavad täielikult ära kasutama nõukogude tööstuselt rikkalikult saadava masinatehnika kogu võimsust.

Eriti tähtis on sotsialistliku põllutöö novaatorite — Sotsialistliku Töö Kangelaste — kogemuste laialdane levitamine ning nende saavutuste tarvituselevõtmine kõigi kolhooside, masina-traktorijaamade ja sovhooside töös. Sotsia-

listliku põllumajanduse alal töötajate tähtsaim ülesanne on saavutada suuri ja püsivaid viljasaake suurtel pindaladel.

Igati arendada ühisloomakasvatust. Teraviljamajanduse tõus on põllumajanduse kõigi teiste harude, sealhulgas ka loomakasvatuse arendamise põhjaluseks.

Sõda tekitas suurt kahju loomakasvatusele meie maal; kariloomade täieliku hävitamise tagajärjel saksa fašistliku okupatsiooni alla sattunud piirkondades vähenes kariloomade arv järsult. Sõjajärgsetel aastatel on ära tehtud suur töö loomakasvatuse taastamise alal. Kuid saavutatud tulemused ei võinud rahuldada meie maad. Kariloomade arvu kasv ja nende produktiivsus jäid maha rahvamajanduse nõudeist. Kui teraviljamajanduse arendamisel oli saavutatud tõsine edu, siis kerkis täies suuruses üles loomakasvatuse igakülgse arendamise ülesanne.

1949. aasta aprillis võtsid NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja UK(b)P Keskkomitee vastu kolhooside ja sovhooside produktiivse ühisloomakasvatuse arendamise kolme aasta plaani (1949—1951). Selles plaanis on ette nähtud konkreetsed abinõud ühisomandiks olevate veiste, lammaste ja sigade arvu suurendamiseks ning linnukasvatuse arendamiseks, loomakasvatuse produktiivsuse tõstmiseks, sööda- baasi tugevdamiseks, söötade varumise ja suurt jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimiseks, tõuaretustöö parandamiseks jne.

Ühisloomakasvatuse arendamise kolme aasta plaan püstitas ülesande kindlustada ühisloomakasvatuse kariloomade arvu ja nende produktiivsuse niisugust kasvu, mis võimaldaks suurendada 1951. aastal 1948. aastaga võrreldes liha, peki, piima, või, munade ja teiste toiduainete tootmist poolteisekordseks, et varustada nendega linnu, tööstuskeskusi ja kogu meie elanikkonda, samuti suurendada poolteisekordseks naha, villa ja muu kergetööstusele mineva tooraine tootmist. Selle plaani täitmine peab kindlustama kolhooside heaolu edasise tõusu ning elanikkonna ja tööstuse suurenevate vajaduste rahuldamise loomakasvatussaaduste alal.

Kolhoositalurahvas ja sovhooside töötajad võtsid suure vaimustusega vastu ühisloomakasvatuse arendamise kolme

aasta plaani ja asusid energiliselt selle plaani ellurakendamisele. Juba loomakasvatuse arendamise kolme aasta plaani teostamise esimene aasta (1949. a.) tõi suuri edusamme. 1949. aastal oli kariloomade sõjajaelne arv ületatud: veiste alal 27 protsendi, lammaste ja kitsede alal 44 protsendi ning sigade alal 16 protsendi võrra. Kõrge produktiivsusega tõuloomade kari moodustas 1949. aasta lõpul rohkem kui ühe kolmandiku veiste üldarvust ja üle poole kõigi sigade ja lammaste arvust.

Loomakasvatuse igakülgne arendamine on partei ja Nõukogude riigi keskseks ülesandeks põllumajanduse alal. Kindlustades ja arendades 1949. aasta edusamme on tarvis saavutada kariloomade arvu edasist kasvu ja nende produktiivsuse tõstmist.

Nagu teraviljamajanduse nii on ka loomakasvatuse alal esile kerkinud rohkesti eesrindlasi, kes järgides eesrindliku teaduse saavutusi taotlevad kariloomade arvu ja produktiivsuse kasvu alal kõrgeid näitarve. Ulesanne seisab selles, et loomakasvatuse eesrindlaste kogemusi laialdaselt levitada ning praktiliselt rakendada kõigis kolhoosides ja sovhoosides. Toetudes neile kogemustele võib sotsialistlik põllumajandus edukalt täita ja ületada loomakasvatuse kolme aasta plaani.

Looduse ümberkujundamise stalinlik plaan. Nõukogude sotsialistlik põllumajandus on teinud suuri edusamme ning läheb nüüd uut, ennenägematut tõusuteed. NSV Liidu põllumajanduse edasisele arenemisele on väga suure tähtsusega põllu-kaitsemetsade rajamise, heinavälja-külvikordade rakendamise, tiikide ja veekogude ehitamise plaani teostamine suurte ja püsivate saakide kindlustamiseks NSV Liidu Euroopa-osa stepi- ja metsastepirajoonides. See plaan võeti vastu 1948. aasta oktoobris Ministrite Nõukogu ja UK(b)P Keskkomitee poolt seltsimees Stalini algatusel.

Stepi- ja metsastepirajoonid võtavad oma alla tohtu maa-ala ning on meie maa tähtsamateks teraviljakasvatamise piirkondadeks. Kuid need piirkonnad kannatavad sagedasti põua all. Nii oli näiteks Volgamaal viimase 65 aasta jooksul 20 põua-aastat. Meie maa paljud teadlased tõstsid juba ammu üles põua vastu võitlemise küsimuse

metsaistutamise arendamise abil. Kuid ainult nõukogude võimu ajal hakati neid ideid ellu viima. Eesrindlike kolhooside, sovhooside ja masina-traktorijaamade kogemused kinnitasid, et korraliku põlluharimise juures on olemas kõik võimalused saada stepi- ja metsastepirajoonides põllumajanduslike kultuuride suuri ja püsivaid saake ning luua kindel söödabaas loomakasvatuse arendamiseks.

Toetudes teaduse ja põllumajandusliku praktika andmeile tegi NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja UK(b)P Keskkomitee ettepaneku asuda alates 1949. aastast plaanikindlalt ja laialdaselt tarvitusele võtma põllutöö arendamise agroomiliste abinõude süsteemi, mis on rajatud silmapaistvate vene agronoomide Dokutšajevi, Kostõtševi ja Viljamsi õpetusele. NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja UK(b)P Keskkomitee tunnistasid tarvilikuks rajada 1950.—1965. a. jooksul suured 170—1080 kilomeetri pikkused riiklikud kaitsemetsade vööndid. On ette nähtud ka kaitsemetsade istutamine sovhooside ja kolhooside põldudel 5 miljoni 700 tuhande hektaari suurusel pindalal, heinavälja-külvikordade tarvituselevõtmine ja kasutamine, niisutamise arendamine ning tiikide ja veekogude ehitamine. Kõik need tööd tehakse maa-alal, mis võrdub mitme Lääne-Euroopa riikide pindalaga.

Sellise looduse ümberkujundamise suurejoonelise plaani elluviimine on võimalik ainult nõukogude sotsialistliku korra tingimustes. Kapitalistlikes riikides valitseb maavalduse eraomandus ning põllumajandus, nagu ka kõik teised tootmisharud, on allutatud ühele eesmärgile — rikastada käputäit ekspluataatoreid. Pole midagi imestamisväärset selles, et neis riikides toimub looduslike rikkuste ohjeldamatu röövimine ja pinnase väljakurnamine. Selle tagajärjel on määratu suured varem kultuursed ja viljakandvad pindalad põllutöö jaoks täielikult hävinenud. Nagu kodanlikud tegelased ise tunnistavad, on Ameerika Ühendriigid kaotanud viimase 150 aasta jooksul ligi ühe kolmandiku maast, mis oli kõlblik harimiseks. Doktor Bennet teatas 1939. aastal Ameerika kongressile: „Meie maa lühikese ajaloole vältel oleme meie peaaegu täiesti kasutusvõimetuks

muutnud 282 000 000 aakrit¹ pinda... Ligi 100 000 000 aakrit põllumaad, sealhulgas osa meie kõige viljakamatest põllupindadest, on jäädavalt hävitatud."

Nõukogude sotsialistlik ühiskond kasutab mõistlikult kõiki looduslikke rikkusi inimühiskonna kasuks ja töötava rahva heaolu parandamiseks. Ta alistab looduse inimesele ja ründab praegu laiaulatuslikult põuda. Nõukogude rahvas on juba teinud esimesi tõsiseid edusamme looduse ümberkujundamise stalinliku plaani teostamisel. Plaani kinnitamise ajast kuni 1950. aasta jaanuarini on istutatud põllu-kaitsemetsa 590 tuhande hektaari suurusel pindalal. 1949. aasta metsaistutamise plaani ületasid kolhoosid ja sovhoosid peaaegu kahekordselt.

Iga päevaga areneb üha hoogsamalt võitlus looduse ümberkujundamise stalinliku plaani ellurakendamise eest. Toetudes oma tohutule majanduslikule võimsusele, kolhoosikorra elujõulisusele ja kolhoositalurahva patriotismile võib Nõukogude Liit edukalt ellu viia seda suurt plaani ning sellega kindlustada sotsialistliku põllumajanduse uut võimsat õitselepuhkemist.

4. NÕUKOGUDE RAHVA AINELISE JA KULTUURILISE TASEME TÕUS

Nõukogude rahva ainelise heaolu kasv. NSV Liidu sotsialistliku tööstuse ja põllumajanduse arenemisega kaasneb töötava rahva heaolu järjekindel kasv. Sel ajal, kui kapitalistlikes riikides halveneb pidevalt rahvahulkade elujärg ning kasvab töötava rahva vaesus ja viletsus, muutub Nõukogude Liidu töötava rahva elu üha jõukamaks ja kultuursemaks. See on näitlikuks tõendiks, et ainult sotsialistlikus korras on rahvale kindlustatud jõukas ja õnnelik elu.

NSV Liidus kasvab pidevalt rahvatulu, s. o. toodangu väärtus, mida aasta jooksul on uuesti tootnud riigi rahva-

¹ Aaker võrdub nelja kümnendiku hektaariga.

majandus. Võrreldes 1948. aastaga suurenes 1949. aastal NSV Liidu rahvatulu 17 protsendi võrra, võrreldes aga sõjaeelse 1940. aastaga 36 protsendi võrra. Kapitalistlikes riikides läheb suurem osa rahvatulust ekspluataatorite — kapitalistide, mõisnike ja pankurite kätte. NSV Liidus kasutavad kogu rahvatulu Nõukogude riik ja töötajad ise. Rahvatulu jaotatakse meil mitte ekspluataatorlike klasside ja nende rohkearvuliste parasiitliku teenijaskonna huvides, vaid tööliste ja talupoegade ainelise heaolu järjekindla parandamise ning nii linnas kui ka maal sotsialistliku tootmise laiendamise huvides.

Sotsialistliku tööstuse võimsa kasvu alusel suureneb NSV Liidu töölisklassi arv. Tööliste ja teenistujate arv NSV Liidu rahvamajanduses ületas sõjaeelse 1940. aasta taseme 15 protsendi võrra. Samal ajal aga kasvab kapitalismi-maades töötute ja pooltöötute arv. Ainult nõukogude sotsialistlik kord on jäädavalt päästnud töötajad tööpuudusest.

Tööraha olukord kapitalistlikes riikides halveneb pidevalt. Ameerika Ühendriikides suurendatakse riigimakse ja kasvavad hädavajalike tarbeesemete hinnad. Ka Inglismaal kasvavad tarbeesemete hinnad. Seni ajani kehtib Inglismaal kaardisüsteem. Toiduainete normid on niivõrd väikesed, et need ei kindlusta normaalset toitmist. Prantsusmaal, Itaalias ja teistes kapitalistlikes riikides võivad töölised seoses hindade tõusuga osta oma töötasu eest üha vähem toiduaineid.

Sel ajal, kui käputäie ekspluataatorite kasumid minusjutuliselt kasvavad, kahanevad lakkamatult tööliste töötasu ja talupoegade tulud kapitalistlikes riikides. Ameerika tööliste töötasu vähenes ainuüksi 1948. aastal 4 miljardi dollari võrra. Väike- ja keskfarmierid laostuvad üha rohkem ning nende maad lähevad üle monopolide ja kapitalistlike farmerite kätte. Ameerika Ühendriikides rändavad iga aasta miljonid inimesed ringi tööd otsides.

Teistsugune olukord on Nõukogude Liidus. Määratledes sõjajärgse viisaastaku ülesandeid rõhutas seltsimees Stalin, et „pööratakse erilist tähelepanu laiatarbekaupade toot-

mise laiendamisele, töörahva elatustaseme tõstmisele kõigi kaupade hindade järjekindla alandamisega..."¹

Partei ja Nõukogude valitsus, pidades silmas neid juhtnööre, hoolitsevad väsimatult töötava rahva elatustaseme tõstmise eest. Viisaastaku teisel aastal saavutatud edu tööstuse ja põllumajanduse arendamisel võimaldas Nõukogude valitsusel 1947. aasta detsembris kaotada kaardid kõigile kaupadele ja üle minna laiaulatuslikule kaubandusele. Üheaegselt kaardisüsteemi kaotamisega viidi läbi ka rahareform, mis likvideeris Teise Maailmasõja tagajärjed raharingluse valdkonnas ning taastas täisväärtusliku Nõukogude rubla. See asjaolu etendas hiiglasuurt osa NSV Liidu rahvamajanduse arendamisel ja elanikkonna ainelise heaolu tõstmisel.

Sõja ajal, kui kasvasid järsult Nõukogude riigi kulutused sõja vajaduste rahuldamiseks, tuli käibele lasta suur hulk raha. Peale selle levitasid saksa okupandid ajutiselt vallutatud Nõukogude territooriumil suurel hulgal vale-raha, mis muutis rubla mittevääruslikuks ja ummistas raharingluse. Sõja ajal suurel hulgal väljalastud raha takistas kaardisüsteemi kaotamist ja üleminekut ühtsete hindadega lahtisele kaubandusele. Seoses sellega otsustas Nõukogude valitsus vana, mittetäisväärtusliku raha ümber vahetada uue, täisväärtusliku raha vastu.

Rahareformi läbiviimisel ja kaardisüsteemi kaotamisel 1947. aasta lõpul tühistati kommertskaubanduse kõrged hinnad ja pandi kehtima ühtsed alandatud riiklikud jaehinnad. See oli laiatarbekaupade hindade alandamise esimene etapp. Juba 1948. aastal algas jaehindade alandamise teine etapp, mis viidi lõpule 1. märtsil 1949. Kahekordse hindade alandamisega võitis elanikkond üldsummas ligi 157 miljardit rubla. 1. märtsist 1950, seoses uute edusammudega tööstuse ja põllumajanduse alal, tööviljakuse kasvu ja omahinna alandamisega, teostati meie maal uus — järjekorras kolmas — laiatarbekaupade riiklike jaehindade alandamine. Elanikkond võidab uue hindade alandamise

¹ J. Stalin, Kõne Moskva linna Stallni valimisringkonna valijate valimiseisel koosolekul 9. veebruaril 1946.

tõttu riiklikus kaubanduses, samuti ka kolhoositurul ja kooperatiivkaubanduses vähemalt 110 miljardit rubla aastas.

Kolmekordse hindade alandamise tagajärjel kasvas rubla ostuvõime, tõusis märgatavalt tööliste ja teenistujate reaalpalk ning paranes pensionäride ja stipendiaatide elujärg, kuivõrd hindade alandamise juures ei muudetud pensionide ja stipendiumide määrasid. Uhtlasi on tõsiselt kasvanud talupoegade tulud, sest tunduvalt on vähenenud talupoegade kulutused odavamaks läinud tööstuskaupade ostmisel, kuna põllumajandussaaduste varumise riiklikud hinnad on jäänud endisteks.

NSV Liidu elanikkonnale võimaldatakse veel suuremas ulatuses kui enne sõda riigi arvel abirahasid ja väljamakse tööliste ja teenistujate sotsiaalkindlustuse kaudu, pensione sotsiaalhoolekande arvel, tasuta ja alandatud hindadega tuusikuid sanatooriumidesse, puhkekodudesse ja lasteasutustesse, abirahasid lasterikastele ja vallasemadele, tasuta arstiabi, tasuta õpetamist ja kvalifikatsiooni tõstmist, stipendiume õpilastele ning palju teisi väljamakse ja soodustusi. Kõik töölised ja teenistujad saavad riigi arvel vähemalt kaks nädalat palgalist puhkust, paljude kutsealade töötajad aga pikema puhkuse. 1949. aastal sai NSV Liidu elanikkond kõiki neid väljamakse ja soodustusi 110 miljardi rubla ulatuses, s. t. peaaegu kolm korda rohkem kui sõjaeelsel 1940. aastal.

Meie maa töötava rahva elatustaseme järjekindlast tõusust annab tunnistust see fakt, et 1949. aastal olid tööliste ja teenistujate tulud, arvestades ühe töölise kohta, 12 protsendi võrra kõrgemad kui 1948. aastal ning 24 protsendi võrra kõrgemad kui sõjaeelsel 1940. aastal. Talupoegade tulud, arvestades ühe põllumajanduses töötaja kohta, suurenesid 1948. aastaga võrreldes 14 protsenti ja 1940. aastaga võrreldes 30 protsenti. Nendes andmetes on ilmekalt väljendatud, kuidas kommunistlik partei ja Nõukogude valitsus hoolitsevad rahva üldise heaolu eest. Uheski kapitalistlikus riigis ei ole ega saagi olla midagi sellesarnast.

Kaubakäibe arendamine. Viisaastaku teise aasta lõpul teostus meie maal üleminek elanikkonna normeeritud varustamiselt kaartide järgi laiaulatuslikule riiklikule kau-

bandusele. Seoses selle üleminekuga taastati ja suurendati riikliku ja kooperatiivse kaubanduse võrku linnades ja külades, samuti ka kolhoositurgude võrku.

Otsustavat osa nõukogude kaubanduse hoogsal arendamisel etendas tööstuse ja põllumajanduse võimas tõus. Partei ja Nõukogude valitsus hoolitsevad väsimatult põhiliste toiduainete ja laiatarbekaupade külluse loomise eest. Mida rohkem kaupu toodetakse meie maal, seda kõrgem on rahva ainelise heaolu tase. NSV Liidus kasvab iga aastaga teravilja, liha, või, kootud riide, jalatsite, trikookaupade, valmisriiete jne. tootmine. Võrreldes 1948. aastaga toodeti 1949. aastal rohkem: puuvillriiet 14 protsenti, linast riidet 22 protsenti, villast riidet 19 protsenti, nahkjalatseid 22 protsenti, suhkrut 23 protsenti jne.

Töölise ja teenistujate töötasu ning kolhoosnikute tulude suurenemine ja laiatarbekaupade hindade järjekindel alandamine tõstavad elanikkonna ostuvõimet. Pidevalt kasvab elanikkonna nõudmine kaupade järele, suureneb kaupade müük ja laieneb kaubakäive.

1948. aastal kasvas eriti toiduainete müük. 1949. aastal jätkus müüdud toiduainete hulga suurenemine, kuid veel rohkem kasvas tööstuskaupade müük. Kokku müüdi 1949. aastal rohkem kui 1948. aastal toiduaineid 17 protsenti, tööstuskaupu aga 25 protsenti võrra. Selliste kaupade, nagu villase ja siidriide, valmisriiete, jalatsite, mööbli, raadiovastuvõtjate, jalgrataste, mootorrataste, müügi kasv on elanikkonna jõukuse suurenemise ja kultuuritaseme tõusu kujukaks tõendiks.

Rahva tarbimine NSV Liidus on saavutanud tähtsamate kaupade alal sõjaeelse taseme ning mõnede kaupade alal ületab selle taseme. 1949. aastal müüdi võid, taimeõli, suhkrut, liha, kala, kootud riidet, jalatseid ning palju teisi toiduaineid ja tööstuskaupu rohkem kui sõjaeelsetel 1940. aastal.

Elamute ja kultuurialane ehitustöö. Nõukogude inimese ja tema elutingimuste eest stalinliku hoolitsuse ilmekaks väljenduseks on laiaulatuslik elamuehitus ning suured tööd linnade, töölisasulate ja kolhoosikülade heakorrastuse alal, mis on hoogsalt arenenud sõjajärgse stalinliku viisaastaku jooksul.

Saksa fašistlikud röövvalutajad tekitasid tohutut kahju meie elamufondile: 25 miljonit nõukogude inimest jäi ilma peavarjuta. Sõjajärgse ajajärgu rasketes tingimustes asus nõukogude võim endise elamufondi taastamisele ja uute elamute ehitamisele. Lühikese ajaga saavutasid partei ja riik ka sellel alal hiiglasuuri tulemusi.

Sõjajärgse viisaastaku nelja aasta (1946.—1949. a.) jooksul on riiklikud organid ja elanikkond ise riikliku krediidi abil üles ehitanud ja taastanud üle 72 miljoni ruutmeetri elamispinda. Samal ajal on maakohtades ehitatud ja taastatud üle 2 miljoni 300 tuhande elamu. Elamuehituse sellist tempot ja sellist ulatuslikkust pole olnud ega ole üheski teises riigis kogu maailmas.

Sõjajärgse viisaastaku nelja aasta jooksul on tehtud suur töö kommunaalettevõtete taastamise ja ehitamise ning linnade ja töölisasulate heakorrastuse alal.

Kuid samal ajal jäävad kapitalistlikes riikides töötava rahva korteritingimused kõige viletsamaiks. Ameerika senaator Duglas kirjutas 1949. aasta suvel: „Miljonid ameeriklased elavad vastikutes, räpastes ja haisevates urgastes.“ Ligikaudu 15 miljonit ameeriklast elab haisevates vaestele määratud linnaosades. Üle 60 protsendi elamutest, kus elavad neegrid, puuduvad elementaarsed mugavused: kanalisatsioon, veevõrk, elektervalgustus jne.

Kommunistlik partei ja Nõukogude riik pühendavad suurt tähelepanu töötava rahva kultuurilise taseme tõstmisele. Nõukogude valitsus kulutab suuri summasid töötava rahva sotsiaalsete ja kultuuriliste vajaduste heaks. 1949. aastal assigneeris Nõukogude riik sotsiaalsete ja kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks 119 miljardit rubla, sealhulgas hariduse levitamiseks 60 miljardit 800 miljonit rubla ning tervishoiu jaoks 21 miljardit 600 miljonit rubla.

Kasvab koolide, kõrgemate õppeasutuste ja kultuuriasutuste arv. Viisaastaku neljanda aasta lõpuks kasvas õpilaste arv algkoolides, seitsmeklassilistes ja keskkoolides, tehnikumides ja teistes eriõppeasutustes, võrreldes 1948. aastaga, 2 miljoni õpilase võrra ning nüüd on meie haridus- asutustes 36 miljonit inimest. Õpilaste arv algkoolides, seitsmeklassilistes ja keskkoolides ületas õpilaste arvu, mis

oli ette nähtud nende koolide jaoks viie aasta plaanis 1950. aastaks. Nõukogude Liidus lahendatakse edukalt üldise seitsmeaastase koolikohustuse ülesannet, mis on uueks tähtsaks sammuks kultuurirevolutsiooni edasisel hoogsal arendamisel Nõukogude Liidus.

Ühtlasi areneb järjekindlalt kõrgem haridus. 1949. aastal töötas NSV Liidus 864 kõrgemat õppeasutust. Neis õppivate üliõpilaste arv (kaasa arvatud ka kirjateel õppijad) ulatus 1 miljoni 128 tuhande inimeseni. Õpilaste arv tehnikumides ja teistes keskastme eriõppeasutustes moodustab 1 miljon 308 tuhat inimest. Kõrgemates õppeasutustes ja tehnikumides õppivate üliõpilaste arvu poolest on Nõukogude Liit ületanud sõjaeelse taseme. Rahvamajanduses töötavate kõrgema ja keskmise tehnilise haridusega eriteadlaste üldarv on võrreldes sõjaeelse ajaga kasvanud 68 protsendi võrra. Juba enne sõda õppis Nõukogude Liidu kõrgemates õppeasutustes ja tehnikumides rohkem üliõpilasi kui kõigis Euroopa riikides kokku.

Nõukogude valitsus on loonud eriti soodsad tingimused teadusliku töö hoogsaks arenemiseks ning toetab igati meie teaduse novaatorite algatusi ja suunab teadust kommunistlikule ülesehitustööle NSV Liidus. Teadusliku uurimise instituutide arv kasvas 1949. aastal, võrreldes sõjaeelse 1940. aastaga, poolteisekordseks ning teaduslike kaastööliste arv neis peaaegu kahekordseks. Uheski teises riigis ei ole sellist teadusliku uurimistöö hoogsat arenemist.

Nõukogude teaduse kasvu ja tehnilise progressi ilmekaks näitajaks meie maal on iga-aastased Stalini preemiate andmised väljapaistvate tööde eest teaduse valdkonnas ja tootmistöö meetodite põhjaliku parandamise eest. Stalini preemia laureaate read kasvavad iga aastaga, tõendades nõukogude rahva loova mõtte õitsengut. Stalini preemia laureaate hulgas on eesrindlikke teadlasi ja praktikuid tootmise alal, insenere, konstruktoreid, leiutajaid, töölisi ja kolhoosnikuid.

Kogu rahva stalinliku hoolitsusega ümbritsetud nõukogude teadus soodustab NSV Liidu rahvamajanduse kiireima arendamise ja kommunistliku ühiskonna ülesehitamise ülesannete täitmist. Nõukogude teadlased täidavad edukalt

seltsimees Stalini poolt püstitatud ülesande: mitte ainult järele jõuda teaduse saavutustele väljaspool NSV Liidu piire, vaid need ka ületada lähimal ajal. Sõjajärgse stalinliku viisaastaku jooksul on eriti kasvanud teaduse koostöö tootmisega, teadlaste koostöö eesrindlike tööliste ning inseneride, agronomide ja kolhoosnikutega. Selles ühtsuses on nõukogude teaduse saavutuste ja Nõukogude sotsialistliku riigi võimsuse edasise suurendamise põhialus.

Nõukogude võim hoolitseb väsimatult töötava rahva tervise eest. Ameerika Ühendriikides ei ole arstiabi töötajaile kättesaadav ning puudub riiklik tervishoiusüsteem. 1948. aastal võis ainult 3 protsenti Ameerika Ühendriikide elanikkonnast kasutada ravi eraarstide juures ja haiglates. NSV Liidus kasvab pidevalt riiklike haiglate, polikliinikute, sanatooriumide ja puhkekodude arv ning suureneb ravimite, meditsiiniliste riistade ja seadmete tootmine. Ainuüksi 1949. aastal suurenes haiglavoodite arv uute haiglate ehitamise ja olemasolevate laiendamise teel 38 000 voodi võrra, arstide arv aga suurenes 26 000 inimese võrra, võrreldes 1948. aastaga.

Nii hoolitsevad stalinlikult partei ja Nõukogude riik töötava rahva vajaduste ja nõuete rahuldamise, nende elutingimuste parandamise ning nõukogude rahva ainelise ja kultuurilise taseme pideva tõstmise eest. See hoolitsus on nõukogude sotsialistliku ühiskonna arenemise vankumatuks seaduseks. Meie maa töötav rahvas elab nüüd palju paremates oludes kui esimesel aastal pärast sõda. Kuid tema elujärg muutub veel jõukamaks ja õnnelikumaks. Iga päevaga veendub nõukogude rahvas üha rohkem seltsimees Stalini sõnade õigsuses, mis ta ütles 1935. aastal esimese mai paraadist osavõtjate vastuvõtul: „Mis puutub meisse, Keskkomitee ja valitsuse liikmetesse, siis ei ole meil teist elu, kui elu meie suure ürituse heaks, kui elu võitluse jaoks rahva üldise heaolu, kõigi töötajate ning miljoniliste rahvahulkade rõõmu eest.“¹

Hoolitsus töötava rahva heaolu eest peab ka edaspidi olema kõigi partei-, nõukogude, ametiühingu- ja teiste ühis-

¹ Ajaleht „Izvestija“ 4. maist 1935.

kondlike organisatsioonide üheks tähtsamaks ülesandeks. Kommunistlik partei ja Nõukogude riik seavad en-li eesmärgiks järjekindlalt saavutada nõukogude rahva ainelise ja kultuurilise taseme edasist tõusu. Nad taotleavad laiatarbekaupade hindade alandamist tööviljakuse suurendamise ja toodangu omahinna alandamise alusel, nad taotleavad elamuehituse laialdast arendamist, linnade ja külade heakorrastamist, koolide ja haiglate, laste-, kommunaalheaoluliste ja kultuuriasutuste töö parandamist.

NSV Liidu rahvamajanduse edasine kasv suurendab tunduvalt meie maa töötava rahva heaolu. Nõukogude Liidu majandus ja kultuur sammub uuel tõusuteel, mis kindlustab nõukogude inimeste üha jõukama ja kultuursema elu. Nõukogude rahvas täidab edukalt ja ületab sõjajärgset stalinlikku viie aasta plaani.

NSV Liidu rahvamajanduse edukas taastamine ja arendamine annab kujuka tõendi sotsialistliku korra paremustest. Nõukogude rahva suured saavutused majanduse ja kultuuri arendamisel sõjajärgsel ajajärgul said võimalikuks kommunistliku partei juhtiva tegevuse ning Nõukogude sotsialistliku riigi jõu ja võimsuse edasise tugevdamise tõttu.

Partei ja Nõukogude riik liidavad kõigi nõukogude inimeste jõupingutusi ning suunavad neid ühisele eesmärgile: rahvamajanduse ja kultuuri uuele võimsale arenemisele, meie maa töötava rahva ainelise heaolu tõstmisele ja Nõukogude sotsialistliku riigi võimsuse tugevdamisele. Selles peitub sõjajärgse viie aasta plaani ennetähtaegse täitmise ning meie maa kommunismiteel edasiliikumise tagatis.

L U H I K O K K U V Õ T E .

Pärast Suure Isamaasõja lõppu tõusid nõukogude rahva ette NSV Liidu rahvamajanduse taastamise ja edasiarendamise hiiglasuured ülesanded. Tänu sotsialistliku korra paremustele viis Nõukogude riik edukalt lõpule rahvamajanduse sõjajärgse ümberkorraldamise.

NSV Liidu Ülemnõukogu poolt vastuvõetud rahvamajan-

duse taastamise ja arendamise plaan 1946.—1950. a. kohta tõstis esile põhilise ülesandena mitte ainult saavutada tootmise sõjaeelne tase, vaid ka ületada see tase tunduvas ulatuses, tõsta töötava rahva ainelist ja kultuurilist elatus-taset ning veelgi tugevdada Nõukogude Liidu kaitsevõimet.

Partei ja Nõukogude riigi hiiglasuure organisatõrliku tegevuse ning tõõliste, talupoegade ja haritlaste ennast-salgava tõõ tulemusena on Nõukogude Liit saavutanud otsustavat edu sõjajõrgse viie aasta plaani taitmisel.

1949. aastal ületas NSV Liidu tõõstuse üldtoodang tunduvalt 1940. aastal väljalastud nõukogude tõõstuse üldtoodangu mahu. NSV Liidu tõõstus tõõtab palju kõrgemal tasemel, kui see oli ette nähtud viie aasta plaaniga. Sõja-eelse taseme on saavutanud nende piirkondade tõõstus, mis olid saksa fašistliku okupatsiooni all. Nõukogude Liidu tõõstus saavutas kõrgeid tõõalaseid näitarve ja edasist tehnilist progressi.

Teraviljamajanduse probleem on põhilises osas lahendatud. Nõukogude Liidu põllumajanduse 1949. aasta üldtoodang ületas sõjaeelse taseme. Edukalt taidetakse looduse ümberkujundamise stalinlikku plaani ning loomakasvatuse arendamise kolme aasta plaani.

NSV Liidu tõõstuse ja põllumajanduse arenemise alusel ning valitsuse paljude abinõude ellurakendamise, eriti hindade alandamise tulemusena on tunduvalt paranenud tõõtava rahva aineeline heaolu, on kasvanud tõõliste ja teenistujate reaalne tõõtasu ning kolhoosnikute tulud. Mõnede toiduainete tarbimine rahva poolt on ületanud sõjaeelse taseme. Laiaulatuslikult on arenenud kultuuriasutuste ja elamute ehitamine.

Nõukogude rahva edu NSV Liidu rahvamajanduse sõjajõrgsel arendamisel on saavutatud tänu sotsialistliku majandussüsteemi paremustele, kommunistliku partei juhtimisele ning tõõliste, kolhoosnikute ja haritlaste ennast-salgavale tõõle.

MEIE EESMÄRGIKS ON KOMMUNISM

1. MIS ON KOMMUNISM

Kommunistliku ühiskonna kaks astet: sotsialism ja kommunism. Uleliiduline Kommunistlik (bolševike) Partei seab oma lõppeesmärgiks kommunistliku ühiskonna ülesehitamise.

Kommunism, see suur eesmärk, mille teostamisest on sadade aastate vältel unistanud inimkonna parimad esindajad, ei ole nõukogude inimestele enam kaugeks unistuseks.

Juba 1939. aastal märkis UK(b)P XVIII kongress, et NSV Liit on astunud „arenemise uude ajajärku, **klassideta sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise lõpuleviimise ja sotsialismilt kommunismile järkjärgulise ülemineku ajajärku**”.

Teostades edukalt rahvamajanduse edasiarendamise stalinlikke plaane lahendab nõukogude rahvas kommunistliku partei juhtimisel praktiliselt sotsialismilt kommunismile järkjärgulise ülemineku ülesande. Seda teed mööda juhib meie rahvast kommunismi suur ehitusmeister seltsimees Stalin.

Kuidas käsitab marksistlik-leninlik teadus sotsialismi ja kommunismi?

Mis on sotsialismi ja kommunismi vahel ühist ja milles nad teineteisest erinevad?

Marksism-leninism õpetab, et sotsialism ja kommunism on ühe ja sellesama ühiskondliku korra kaks arenemisastet. Sotsialism on kommunistliku ühiskonna esimene ehk madalam aste ning kommunism on selle ühiskonna kõrgem aste.

Iseloomustades sotsialismi kirjutas Lenin: „...teaduslik erinevus sotsialismi ja kommunismi vahel on selge. Seda,

mida tavaliselt nimetatakse sotsialismiks, nimetab Marx kommunistliku ühiskonna „esimeseks“ ehk madalamaks faasiks. Et tootmisvahendid saavad **ühisomanduseks**, siis on ka siin rakendatav sõna „kommunism“, kui mitte unustada, et see **ei ole** täielik kommunism...

Oma esimeses faasis, oma esimesel astmel kommunism **ei** saa veel olla majanduslikult täiesti küps, täiesti vaba kapitalismi traditsioonidest või jälgedest.”¹

Nõukogude Liidus on üles ehitatud kommunismi esimene faas — sotsialism. Sotsialism on sügavasti juurdunud rahva elukorda ning on kogu tema elu ümber kujundanud. „Meie nõukogude ühiskond on saavutanud selle,” ütles seltsimees Stalin 1936. aastal, „et ta on sotsialismi põhijoontes juba teostanud ja loonud sotsialistliku korra, s. o. teostanud selle, mida marksistid teiste sõnadega nimetavad kommunismi esimeseks ehk madalamaks faasiks. Tähendab, kommunismi esimene faas, sotsialism, on meil põhijoontes juba teostatud.”²

Sotsialismil ja kommunismil on ühine põhialus.

Nii sotsialismi kui ka kommunismi ajal ei kuulu tootmisvahendid üksikuile isikuile, eraomanikele, vaid on ühiskondlik omandus. Nii sotsialismi kui ka kommunismi ajal ei ole ekspluataatorlikke klasse ja inimese ekspluateerimist inimese poolt ning puudub rahvuslik rõhumine. Nii sotsialismi kui ka kommunismi ajal töötavad kõik kodanikud oma võimete kohaselt. Töö, mitte aga rikkus või päritolu, määrab inimese seisundi ühiskonnas. Tootmine toimub ühiskonna kõigi liikmete elu järjekindla parandamise huvides. Riigi rahvamajandus areneb ühtse plaani alusel ning ei tunne tootmise anarhiat, majanduskriise ja tööpuudust, mis on kapitalistliku ühiskonna paratamatud kaaslased.

Kuid sotsialismi ja kommunismi vahel on ka erinevusi.

Sotsialismi põhijooni. Tuletagem meelde sotsialismi põhijooni Nõukogude Liidus ülesehitatud sotsialistliku ühiskonna eeskuju najal.

¹ V. I. Lenin, Valitud teosed. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1946, II köide, lk. 161—162.

² J. Stalin, Leninismi küsimusi. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1945, lk. 454.

Nõukogude Liit on tööliste ja talupoegade sotsialistlik riik ja kogu võim kuulub linna ja maa töötavale rahvale.

Sotsialismi majanduslikuks aluseks on sotsialistlik majandussüsteem ning tootmisriistade ja -vahendite sotsialistlik omandus. Sotsialistlik omandus esineb kahel kujul: riiklik (kogu rahva vara) ja kooperatiivne-kolhooslik omandus.

Sotsialistlikus ühiskonnas ei ole enam ekspluateerivaid klasse ja on kõrvaldatud põhilised erinevused tööliklassi ja talurahva vahel, kuivõrd töölised ja talupojad töötavad meil ühtses sotsialistlikus majanduses. Kuid tööliklassi ja talurahva vahel püsivad veel mõningad erinevused. Töölised töötavad käitistes, mis on kogu rahva, riiklik omandus, kuna kolhoosnikud töötavad kolhoosides, mis on kooperatiivne-kolhooslik omandus. Nõukogude talurahvas majandab ühistatud kolhoosimajapidamist, kuid kolhoosnikul-talupojal on oma isiklik abimajand. Riiklikes käitistes tasutakse töö eest tööpalga näol, mida määrab kindlaks riik, kolhoosides aga naturaal- ja rahaliste tulude jaotamise teel kolhoosnikute normipäevade järgi.

Sotsialistliku ühiskonna majanduselu määratleb ja juhib riiklik rahvamajanduslik plaan riigi ühiskondliku rikkuse suurendamise, töötava rahva ainelise ja kultuurilise elatustaseme järjekindla tõstmise, NSV Liidu iseseisvuse kindlustamise ja tema kaitsevõime tugevdamise huvides.

Tootmisvahendite sotsialistliku omanduse ja rahvamajanduse plaanipärase juhtimise tõttu kindlustab sotsialistlik ühiskond tootmise arenemise kiire tempo ja kõrge taseme. Nõukogude Liidul on võimas sotsialistlik tööstus ning kõige suurem ja kõige rohkem mehhaniseeritud sotsialistlik põllumajandus maailmas.

Töö on NSV Liidus iga kodaniku kohuseks ja auasjaks.

Meie maal teostatakse põhimõtet: „Igaühelt tema võimete kohaselt, igaühele tema töö järgi“. Sotsialismi põhimõtte seisab selles, et igaüks töötab oma võimete kohaselt ja saab tarbimisesemeid mitte oma vajaduste järgi, vaid ühiskonnale tehtud töö järgi, see tähendab oma töö hulga ja kvaliteedi järgi. Vastavalt sellele teostab sotsialistlik

riik ranget arvestust ja kontrolli ühiskonna liikmete töö-
määr üle ning paneb kehtima töö- ja töötasunorme.

Sotsialismi põhimõttel on hiiglasuur tähtsus tootmisjõu-
dude arendamisel, sest ta kohustab kõiki töövõimelisi
kodanikke osa võtma ühiskondlikust tööst ning tekitab igas
kodanikus ainelist huvi töoviljakuse tõstmise ja tootmise
arendamise vastu.

Sotsialistlikus ühiskonnas likvideeritakse täielikult vas-
tandlikkus linna ja maa vahel, vaimse ja kehalise töö vahel.
See saavutatakse meie maa sotsialistliku ümberkujunda-
mise, rahvamajanduse järjekindla arendamise ja töötava
rahva kultuurilise ning tehnilise taseme tõstmise tagajärjel.

Kommunismi põhijooni. Kommunismil kui kommunistliku
ühiskonna kõrgemal arenemisastmel on oma iseloomustav
vad iseärasused.

Kommunistliku ühiskonna majanduslikuks aluseks on
tootmisvahendite ja -riistade ühine üldrahvalik omandus.

Kommunistlikus ühiskonnas ei ole klasse ja klassierine-
vusi. Töölised, talupojad ja haritlased muutuvad klassideta
kommunistliku ühiskonna töötajaks.

Nõukogude riik on kommunismi ülesehitamise põhiliseks
ja peamiseks tööriistaks. Ta on tarvilik kogu sotsialismilt
kommunismile ülemineku kestel. Nõukogude riik on tarvilik
ka täieliku kommunismi ajal, kui säilivad kapitalistlik ümbr-
rus ja sõjaliste kallaletungide hädaoht väljastpoolt. Ainult
kapitalistliku ümbruse hävitamisega muutub riik ülearu-
seks. Küsimusele, kas säilib meil riik ka kommunismi aja-
järgul, andis seltsimees Stalin partei XVIII kongressil järg-
mise vastuse:

„Jah, säilib, kui ei ole likvideeritud kapitalistlik ümbr-
rus, kui ei ole kaotatud sõjaliste kallaletungide hädaoht
väljastpoolt, kusjuures on arusaadav, et meie riigi vormid
uuesti muutuvad vastavalt sise- ja välisolukorra muutumi-
sele.

Ei säili ja sureb välja, kui kapitalistlik ümbrus likvidee-
ritakse, kui see asendatakse sotsialistliku ümbrusega.“¹

¹ J. Stalin, „Leninismi küsimusi“. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tal-
linn, 1945, lk. 532.

Kommunistlikus ühiskonnas saavutatakse märksa kõrgem tootmise arenemistase kui sotsialismi ajal. Rahvamajandus areneb kõige kõrgema tehnika alusel. Tootmisprotsessid tööstuses, transpordi, põllumajanduse ja loomakasvatuse alal mehhaniseeritakse ja automatiseeritakse igakülgset. Masinad ja mehhanismid asendavad täielikult rasket kehalist tööd ning kergendavad inimeste tööd ja elu. Kogu tööstuse ja põllumajanduse tootmine elektrifitseeritakse. „Kommunism“, ütles Lenin, „on nõukogude võim pluss kogu maa elektrifitseerimine.“¹

Inimesed hakkavad ulatuslikult kasutama kõiki energiaallikaid. Kogu tööstusliku ja põllumajandusliku tootmise elektrifitseerimine ning aatomienergia ja teiste energiaallikade kasutuselevõtmine avavad teed piiramatuile võimalustele tööviljakuse tõstmiseks. Keemia arenemine võimaldab luua toorainete ja materjalide uusi liike. Märksa täielikumaks muutuvad transport ja sidevahendid.

Teaduse ja tehnika kõrge arenemistase võimaldab muuta kõrbed õitsvaiks ja viljakandvaiks maakohtadeks. Milliseid ennenägemata tulemusi saavutab meie ühiskond looduse ümberkujundamise alal, võib otsustada põua vastu võitlemise suurejoonelise plaani järgi, mida Nõukogude riik teostab aastate 1950—1965 jooksul. Seltsimees Stalini algatusel vastuvõetud põllukaitsemetsade rajamise, heinavälja-külvikordade rakendamise, tiikide ja veekogude ehitamise plaan kindlustab suuri ja püsivaid viljasaake NSV Liidu stepi- ja metsastepi-piirkondades, kus asetseb ligi 80 000 kolhoosi, millede kasutuses on 120 miljonit hektaari maad. On arusaadav, et selle plaani elluviimine etendab suurt osa meie maal saaduste külluse loomisel.

Kommunismi ajal tõrjutakse täielikult välja linna ja maa vaheline vastandlikkus. Küla tõuseb tehnika- ja kultuuri-taseme ning elanikkonna elutingimuste poolest linna tasemeni. Tehnika kõrge arengu ning tööliste ja talupoegade kultuurilise ja tehnilise taseme tõstmise tulemusel likvideeritakse vaimse ja kehalise töö vaheline vastandlikkus.

Kommunismi ajal lakkab töö olemast ainult elatusvahen-

¹ V. I. Lenin, Teosed, XXVI köide, lk. 46 (vene keeles).

diks, vaid muutub inimese eluliseks vajaduseks. Vabatahtlik töö ühiskonna heaks kujuneb harjumuseks ja töö ühistes huvides muutub üldiseks nähtuseks.

Tehnika ja tööviljakuse kõrge tase kindlustab tarbimiseesemete ning kõigi aineliste ja kultuuriliste hüvede külluse. Marx ütles, et kommunistliku ühiskonna kõrgemas faasis kasvavad koos inimese igakülgse arenemisega ka tootmisjõud ning ühisvara allikad hakkavad ohtrasti voolama. Saaduste küllus võimaldab kommunistlikus ühiskonnas täielikult rahuldada igakülgset arenenud inimeste kõige mitmekesisemaid vajadusi.

Kommunistlikus ühiskonnas teostatakse põhimõte: „Igaühelt tema võimete kohaselt, igaühele tema vajaduste järgi“. Nagu rõhutab seltsimees Stalin, eeldab see põhimõte kõigi ühiskonnaliikmete võrdset kohustust töötada oma võimete kohaselt ning kõigi töötajate võrdset õigust saada selle eest oma vajaduste järgi.

Kommunismi vaenlased levitavad igasugust laimu tulevase kommunistliku ühiskonna kohta. Nad räägivad, et kommunismi ajal tuleb inimestel elada peaaegu niisama nagu kasarmus: kõigil on ühesugused korterid, ühesugused rõivad, ühesugune toit jne. Kuid tegelikult ei tähenda saaduste jaotamine vajaduste järgi kommunistlikus ühiskonnas võrdsustamist tarbimise ja elulaadi alal, vaid iga töötaja kindlustamist kõige vajalikuga elamiseks kooskõlas tema maitsete ja vajadustega, ning pidevalt kasvavas ulatuses vastavalt tootmisjõudude kasvule. „... Marksism lähtub sellest,“ ütleb seltsimees Stalin, „et inimeste maitse ja vajadused ei ole ega saa olla ühesugused ning võrdsed kvaliteedilt või kvantiteedilt ei sotsialismi ajajärgul ega kommunismi ajajärgul.“¹

On tarvis silmas pidada, et saaduste jaotamine vajaduste järgi eeldab mitte tujude, vaid kultuursete ja teadlike, ühiskondlikusse varasse kokkuhoidlikult suhtuvate inimeste normaalsete vajaduste rahuldamist. V. I. Lenin kirjutas juba enne Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni sel-

J. Stalin, „Leninismi küsimusi“. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1945, lk. 416.

lest, et kommunistlik ühiskond „eeldab mitte praegust töövilkakust ega praegust väikekodanlast, kes on suuteline „tarbetult“ ... rikkuma ühiskondliku rikkuse ladusid ning nõudma võimatut.”¹

Sotsialistlik kord loob erakordselt soodsad tingimused teaduse ja kultuuri arenemiseks. Kommunistliku ühiskonna tingimustes tõusevad teadus ja kultuur veel kõrgemale tasemele ja saavutavad täieliku õitsengu. Tööpäeva lühendamise tõttu jääb inimestele palju rohkem aega hariduse jaoks ning nad võivad pühendada rohkem aega kunstile ja teadusele. See kiirendab veel rohkem teaduse ja tehnika arenemist ning järelikult tõstab veel rohkem inimeste kultuurilist taset ja suurendab inimese võimu looduse üle.

Kommunistliku ühiskonna tingimustes vabastatakse inimene murest igapäevase leiva pärast ning igale töötajale võimaldatakse kõik tingimused igakülgseks arenemiseks. Kõik töötajad õpivad juhtima ühiskondlikku tootmist. Töötajate ühiselu reeglite silmaspidamine muutub kohustusest ja vajalikkusest harjumuseks.

Sellised on kommunismi madalama ja kõrgema astme põhilised iseloomustavad jooned.

1927. aastal, andes täieliku kommunistliku ühiskonna iseloomustuse, ütles seltsimees Stalin vestluses Ameerika tööliste delegatsiooniga: „Kui esitada lühidalt kommunistliku ühiskonna anatoomia, siis on see säärane ühiskond: a) kus ei ole tootmisriistade ja -vahendite eraomandust, vaid on ühiskondlik, kollektiivne omandus; b) kus ei ole klasse ega riigivõimu, vaid kus on töötajad tööstuse ja põllumajanduse alal, kes juhivad majanduslikku tegevust töötajate vaba assotsiatsioonina; c) kus plaani järgi korraldatud rahvamajandus baseerub kõrgel tehnikal niihästi tööstuses kui ka põllumajanduses; d) kus ei ole vastuolu linna ja maa vahel, tööstuse ja põllumajanduse vahel; e) kus saadused jaotatakse vanade prantsuse kommunistide põhimõtte järgi: „igühelt tema võimete kohaselt, igähele tema vajaduste järgi“; f) kus teadusel ja kunstil on küllalt soodsad tingimused, et saavutada täielikku õitsengut; g) kus isiksus,

¹ V. I. Lenin, Teosed, 25. köide, 4. trükk, lk. 441 (vene keeles).

vaba murest leivatüki pärast ja vajadusest meeldida „maailma vägevaile“, saab tõeliselt vabaks.”¹

Kommunismi ülesehitamise võimalus NSV Liidus. Seoses sotsialismi võiduga NSV Liidus tekkis küsimus, kas võib kommunistlikku ühiskonda üles ehitada ühel maal. Arendades leninlikku teooriat sotsialismi võidu võimalikkusest ühel maal põhjendas seltsimees Stalin teaduslikult täieliku kommunistliku ühiskonna ülesehitamise võimalust NSV Liidus ka sel juhul, kui säilib kapitalistlik ümbrus. „Kommunism ühel maal on täiesti võimalik,“ toonitas seltsimees Stalin, „eriti niisugusel maal nagu Nõukogude Liit“. Seltsimees Stalin käsitles kommunismi võidu sisemiste ja väliste tingimuste küsimust, määratles sotsialismilt kommunismile ülemineku konkreetsete teed ning põhjendas Nõukogude riigi edasise tugevdamise ja arendamise vajadust.

Seltsimees Stalini õpetus kommunismi ülesehitamise võimalustest ja teedest NSV Liidus on bolševike partei võimaks ideeliseks relvaks, mis juhib nõukogude rahvast teel kommunismi võidule. See õpetus mobiliseerib rahvademokraatia riikide töölisklassi ja kogu töötava rahva võitlusele sotsialismi ülesehitamise eest. See õpetus annab revolutsioonilisi väljavaateid proletaarlastele kapitalistlikes riikides.

Nõukogudemaal on loodud kõik eeldused kommunistliku ühiskonna ülesehitamiseks. Kommunismi ülesehitamise võimalust NSV Liidus määrab kõigepealt see asjaolu, et meie maal on juba ellu viidud kommunismi esimene faas — sotsialism — ning sellega on ühtlasi loodud tingimused edasiliikumiseks kommunismile. Stalinlike viisaastakute jooksul on meie maa teinud hiiglasuure hüppe mahajäänud olekust progressile. Sotsialismi ülesehitamine ja sotsialistliku ühiskonnakorra silmapaistev üleolek kapitalistlikust korrast on loonud meie maal tingimused tootmise veel hiiglaslikumaks arenemiseks, sotsialistliku majanduse veel kiiremaks kasvuks ja tugevnemiseks ning üleminekuks sotsialismilt kommunismile.

¹ Vaata: V. I. Lenin, Valitud teosed. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1945, I köide, lk. 23—24.

Kommunismi ülesehitamise võimalust NSV Liidus määrab veel see asjaolu, et meil on kapitalistide võim kukutatud ja asendatud töölisklassi, kogu töötava rahva võimuga. Nõukogude sotsialistlik riik on nõukogude ühiskonna peamiseks ümberkujundavaks jõuks tema arenemisel teel kommunismile.

Kommunismi võit meie maal on võimalik seetõttu, et nõukogude ühiskonna juhtivaks ja suunavaks jõuks on bolševike partei, Lenini-Stalini partei. Olles relvastatud ühiskondliku arenemise seaduste tundmisega, juhivad partei nõukogude rahvast klassideta sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise eduka lõpuleviimise ja kommunismile järkjärgulise ülemineku teed mööda, mobiliseerivad ja organiseerivad töotajaid kommunistliku ühiskonna ülesehitamisele ning kasvatavad neid kommunismi vaimus.

Sotsialismi võidu tagajärjel on meie maal arenenud nõukogude ühiskonna sellised võimsad edasiviivad jõud, nagu nõukogude ühiskonna moraalne ja poliitiline ühtsus, NSV Liidu rahvaste sõprus ning nõukogude patriotism. Need uued edasiviivad jõud leiavad oma ilmeka väljenduse oma kodumaa ennastsalgavas teenindamises nõukogude inimeste poolt, nende teadlikus suhtumises töösse ning nende poliitilise ja tootmisalase aktiivsuse kasvus. See kõik kiirendab nõukogude ühiskonna edasiarenemist kommunismi poole.

NSV Liidul on hiiglasuured materiaalsed ressursid ja loodusvarad. Maailmas pole teist nii suurt maad nagu NSV Liit. Meie maa territoorium on kolm korda suurem Ameerika Ühendriikide territooriumist (ilma Alaskata) ning rohkem kui neli korda suurem kui kõik Lääne-Euroopa riigid kokku.

Meie maa rüpes on rauamaagi, kivisöe, nafta, turba, mangaani, vase, tsingi, tina, boksiitide, nikli, kaalisoolade ja paljude teiste maapõuevarade ammendamatu tagavara, mis on äärmiselt tähtsad tööstuse ja rahvamajanduse kõigi teiste harude arendamiseks. Nõukogude Liidus on palju jõgesid. Need on mitte ainult headeks liiklemisteedeks, vaid kujutavad endist ka meie maa elektrifitseerimiseks vajaliku odava energia tootmise tohutuid allikaid. Nõukogude Liidul on kõige suuremad metsamassiivid maa-

ilmas ja tohutud pindalad põllumajanduse jaoks kõlblikke maid. Seega on meie maal olemas kõik need eeldused, mis on tarvilikud kommunismi kõrgema faasi saavutamiseks.

Küsimusel kommunismi võidust meie maal on peale sise-
mise ka veel väline, rahvusvaheline külg. Viimastel aastatel on Nõukogude Liidu rahvusvahelises olukorras toimunud suured muudatused. Enne Teist Maaailmasõda oli Nõukogude Liit ainukeseks sotsialismimaaks ning oli igast küljest ümber piiratud temale vaenulike kapitalistlike riikide poolt. Nõukogude Liidu Suures Isamaasõjas saavutatud võidu tulemuseks oli see, et nüüd on Nõukogude Liidu naabriteks tema piiride suuremas osas temale sõbralikud rahvademokraatia riigid. See on tekitanud enam soodsa olukorra kommunismi edukale ülesehitamisele meie maal.

Kuid kapitalistlike riikide kallaletungi ohust ei ole Nõukogude Liit veel vabanenud. Ameerika Ühendriikide, Inglismaa ja teiste kapitalistlike riikide imperialistid valmistavad ette uut maailmasõda NSV Liidu ja rahvademokraatia riikide vastu.

Seepärast tuleb kommunistliku ühiskonna ülesehitamisel olla äärmiselt valvas, igati tugevdada Nõukogude sotsialistlikku riiki ning suurendada NSV Liidu sõjalist ja majanduslikku võimsust.

2. SOTSIALISMILT KOMMUNISMILE ÜLEMINEKU TEEDE

Sotsialismilt kommunismile ülemineku järkjärguline iseloom. Kommunismi kõrgem aste kasvab välja tema esimesest astmest — sotsialismist.

Üleminekuks kapitalismilt sotsialismile on vajalik sotsialistlik revolutsioon, mis kukutab vana, kapitalistliku korra ja loob tarvilikud tingimused uue, sotsialistliku korra ülesehitamiseks. Üleminek sotsialismilt kommunismile toimub järk-järgult sotsialismi põhiliste alustugede edasise arendamise ja tugevdamise alusel, millisteks on: tootmisvahendite ühiskondlik sotsialistlik omandus, rahvamajanduse plaaniline juhtimine, tööviljakuse tõus, töö järgi jaotamise sotsialistliku põhimõtte edasiarendamine, sotsialistliku riigi iga-

külgne tugevdamine UK(b)P kui peamise ja otsustava jõu juhtimisel ning suunamisel.

Sotsialistlik majandussüsteem on kõige eesrindlikum majandussüsteem. Ta kindlustab tootmise ja kultuuri arenemise seninägemata kiirenemist seepärast, et siin on kõrvaldatud kõik takistused tootmise, teaduse ja tehnika arenemiseks ning et ühiskondliku elu ülesehitustööle on kaasa tõmmatud meie maa kogu elanikkond. Kommunistliku partei poolt juhitud töölised, kolhoosnikud ja haritlased on oma elu täieõiguslikud loojad ja kommunismi teadlikud ülesehitajad.

Iseloomustades sotsialistliku ühiskonna kiire õitselepuhkemise allikaid kirjutas V. I. Lenin: „... lõpmatult valelik on tavaline kodanlik kujutus, nagu oleks sotsialism midagi surnut, tardunut, korraga igaveseks ajaks antut, kuna aga tõeliselt **alles** sotsialismiga algab kiire, õige, tõeliselt massiline edasiliikumine kõigil ühiskondliku ja isikliku elu aladel elanikkonna **enamiku**, hiljem aga kogu elanikkonna osavõtul.”¹

Kapitalismi võiduks feodaalkorra üle kulus rohkem kui 100 aastat, kuid meie maal ehitati sotsialistlik ühiskond üles kõigest 20 aastaga. Tööstustoodangu suurendamiseks 12-kordseks vajasis kõik kapitalistlikud riigid üle 100 aasta, Ameerika Ühendriigid aga rohkem kui 80 aastat. Nõukogude Liit läbis selle tee 13 aastaga ja seda veel pärast kahte laostavat sõda: pärast neli aastat kestnud imperialistlikku sõda ja kolm aastat kestnud kodusõda. Sotsialistliku ülesehitustöö aastail arenes tehnika meie maal hoogsalt ja tagab nüüd ühiskondliku tootmise veel kiirema edasiliikumise.

Oleks ekslik arvata, et kui üleminek sotsialismilt kommunismile toimub järk-järgult, siis see ajajärk möödub libedasti ja sujuvalt, ilma igasuguse võitluseta. Ei tohi unustada seltsimees Stalini õpetust, et klassideta ühiskond ei või saabuda isevoolu korras. Seltsimees Stalin naeruvääristas juba partei XVII kongressil neid, kes arvavad, et

¹ V. I. Lenin, Valitud teosed, RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1946, II köide, lk. 162.

kui kord sotsialism on ühiskondliku arenemise paratamatu tulemus, siis „võib relvad maha panna, ennast küljeli visata ja magama heita klassideta ühiskonna tuleku ootuses.”¹

Nõukogude rahvas ehitab üles kommunistliku ühiskonna tingimustes, kus enamikus maailma maadest võimutseb veel kapitalism ning imperialistlikud riigid püüavad kõigi vahenditega meie edasiliikumist takistada. Nõukogude inimestele on tarvilik suur valvsus, et teha lõpp imperialistide ja nende agentuuri kõigile sepitsustele.

Üleminek sotsialismilt kommunismile toimub visa võitluse olukorras kapitalismi igandite vastu, mis takistavad kommunistliku ühiskonna ülesehitamist. „Võitlus uue ja vana, väljasureva ja tekkiva vahel — see ongi meie arenemise põhialus,” õpetab seltsimees Stalin.

NSV Liidu põhiline majanduslik ülesanne. Aruandekõnes UK(b)P XVIII kongressil juhtis seltsimees Stalin tähelepanu sellele, et tootmise tehnika ja meie tööstuse arenemise tempo poolest oleme meie tähtsamaile kapitalistlikele riikidele järele ning neist isegi ette jõudnud, kuid me jääme maha majanduslikult, s. o. tööstustoodangu suuruse poolest ühe elaniku kohta.

1938. aastal tootis Nõukogude Liit 15 miljonit tonni malmi ja 18 miljonit tonni terast, Inglismaa aga 7 miljonit tonni malmi ja 10 miljonit 800 tuhat tonni terast. Samal aastal toodeti NSV Liidus elektrienergiat 39 miljardit kilovatt-tundi, Inglismaal aga umbes 29 miljardit kilovatt-tundi.

Nagu näeme, on Nõukogude Liit tööstustoodangu üldmahu poolest Inglismaast ette jõudnud. Kuid kui jagada kogu tööstustoodang elanike arvuga, siis selgub, et Inglismaal tuli iga elaniku kohta 1938. aastal 145 kilogrammi malmi, 226 kilogrammi terast ja 620 kilovatt-tundi elektrienergiat, NSV Liidus aga 87 kilogrammi malmi, 107 kilogrammi terast ja 233 kilovatt-tundi elektrienergiat.

Nõukogude võim sai kapitalismilt päranduseks tööstuslikult väga mahajäänud maa. Seepärast, hoolimata tootmise hiiglasuurest kasvust viisaastakute kestel, ei saanud Nõu-

¹ J. Stalin, „Leninismi küsimusi“, RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1945, lk. 413.

kogude Liit tähtsamaile kapitalistlikele riikidele lühikese ajaga tootmismahu poolest ühe elaniku kohta järele jõuda.

ÜK(b)P XVIII kongressil püstitas seltsimees Stalin NSV Liidu põhilise majandusliku ülesande: tähtsamaile kapitalistlikele riikidele järele ja neist ette jõuda majanduslikult. Seltsimees Stalin ütles, et ainult sel juhul võime loota, et meie maa saab täielikult küllastatud tarbeesemetega, et meil saab olema toiduainete küllus ning meil avaneb võimalus üle minna kommunismi esimeselt faasilt tema teise faasi.

Võib tekkida küsimus: miks, ütleme, Ameerika Ühendriikides, kus tööstustoodang ühe elaniku kohta on suurem kui NSV Liidus, elanikkonna hiiglasuur enamus ei julge unistadagi oma vajaduste rahuldamisest tarbeesemete alal? Asi seisab selles, et Ameerika Ühendriikides panevad kapitalistid rohkem kui poole rahvatulust oma tasku. Käputäis kapitalistlike kiskjaid ühes oma ametnikega, väimulikkonnaga jne. õgib ära hiiglasuure osa tööliste ja talupoegade tööga loodud varadest. Kapitalistid ekspluateerivad töotajaid ja seetõttu puudub viimastel võimalus osta neile vajalikke kaupu.

Koos sellega raisatakse kapitalistlikus ühiskonnas, kus valitseb konkurents ja tootmise anarhia, rikkuste tohtu suur osa asjatult. Püüdes hoida kaubahindu kõrgel tasemel ja saada võimalikult rohkem kasumeid, hävitavad kapitalistid majanduskriiside ajal suure hulga valmistoodangut.

Hoopis teistsugune on olukord meie maal. Meil ei ole ekspluataatorlike klasse ja rahvatulu läheb töötava rahva elu parandamiseks ning ühiskondliku tootmise edasiseks laiendamiseks. Meie looduslike rikkusi ei kurnata välja, vaid rohkendatakse ning kõik see, mis toodetakse, kasutatakse rahva huvides.

Olles tootmismahu poolest ühe elaniku kohta tähtsamaist kapitalistlikest riikidest ette jõudnud, saab NSV Liidus olema tarbeesemete küllus. Nõukogude Liidust saab kõige rikkam riik maailmas. Nõukogude Liidu jõud ja võimsus kasvavad veel suuremaks.

Seltsimees Stalin oma ajaloolises kõnes Moskva linna Stalini valimisringkonna valijate valimiseelsel koosolekul 9. veebruaril 1946 visandas kommunistliku ühiskonna aine-

lise ja tootmisalase põhialuse eest võitlemise konkreetse programmi. Selles kõnes juhtis seltsimees Stalin tähelepanu sellele, et me peame iga-aastase malmitoodangu viima 50 miljoni tonnini, terasetoodangu 60 miljoni tonnini, söetoodangu 500 miljoni tonnini ja naftatoodangu 60 miljoni tonnini.

„Ainult sel tingimusel võib loota,“ ütleb seltsimees Stalin, „et meie kodumaa on kindlustatud igasuguste juhuste eest. Selleks kulub vististi kolm uut viisaastakut, kui mitte rohkem. Kuid seda võib teha, ja me peame seda tegema.“¹

Uute tehaste ehitamine, uue tehnika rakendamine ja tööviljakuse tõstmine. NSV Liidu põhilise majandusliku ülesande lahendamiseks on tarvis kõigepealt tõsist ja vankumatut tahet edasi minna ning kulutada rohkesti jõudu ja summasid sotsialistliku tööstuse igakülgseks laiendamiseks. Tegevusse rakendatud käitistest üksi ei piisa selleks, et järsult tõsta tööstustoodangut. On tarvis ehitada uusi tehaseid, vabrikuid, söe- ja maagikaevandusi ning elektrijaamu.

Ellu viies NSV Liidu rahvamajanduse uue võimsa tõusu stalinlikku programmi saavutas nõukogude rahvas sõjajärgsel viisaastakul uut määratu suurt edu tootmisjõudude arendamisel. Aastate 1946—1949 jooksul on taastatud, uuesti üles ehitatud ja käiku lastud 5200 riiklikku tööstuskäitist, arvesse võtmata väikseid riiklikke ja kooperatiivseid ettevõtteid.

Nagu juba mainitud, iseloomustab kommunismi tootmise kõrge tase, mis on rajatud tööprotsesside igakülgsele mehhaniseerimisele. Üleminek sotsialismilt kommunismile tähendab kõige eesrindlikuma tehnika ulatuslikku rakendamist nii tööstuses kui ka põllumajanduses. Meie tööstus on suuteline tootma mistahes keerukaid masinaid, tööpinke ja aparate ning iga liiki tööstustoodangut, mis on tarvilik rahvamajandusele ja elanikkonnale.

Üleminekul sotsialismilt kommunismile on suur tähtsus tootmise automatiseerimisel. Praegusel ajal on meil juba

¹ J. Stalin, Moskva linna Stalini valimisringkonna valijate valimiselsetel koosolekutel peetud kõned. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1950, lk. 21.

palju käitisi, kus tootmine on automatiseeritud. See tähendab, et alates tooraine saabumisest käitisesse ja lõpetades valmistoodangu väljalaskmisega teostatakse kogu töö masinate abil. Näiteks elektrijaamades töötavad kõik mehhanismid automaatselt ning töölised ainult jälgivad masinate tööd ja parandavad märgatud rikked. Mõned keemiakäitised on samuti automatiseeritud.

Toome näite, mis tõendab, milliseid tulemusi annab masinaehituse automatiseerimine. Moskva tehases „Stankokonstruktsija“ („Tööpingikonstruktsioon“) on üles seatud tööpinkide automaatliin traktorimootori ühe osa — silindrite ploki pea — töötlemiseks. Selle mootoriosa töötlemine on väga keerukas. Varem töötasid selle mootoriosa kallal 58 inimest. Automaatliinil töötavad nüüd ainult 2 inimest. Üks tööline laadib malmist valatud esemed masinasse automaatliini ühes otsas ning teine tööline võtab valmis mootoriosad masinast välja automaatliini lõpul. Kõiki vahepealseid tööoperatsioone teevad masinad ise. Varem kulus selle mootoriosa töötlemiseks 1,5 tundi, nüüd aga ainult 3,5 minutit. Endine kuunorm täidetakse nüüd ühe vahetuse jooksul.

Toome teise näite. Moskvast on loodud automaattehas automootori kolbide tootmiseks. Alates valamisest ja lõpetades valmistoodete sissepakkimisega tehakse selles tehases kogu töö automaatselt. Tööviljakus selles tehases on tavalisest tehasest üheksa korda suurem ja nõuab viis korda vähem töölisi.

Tootmise automatiseerimist rakendatakse kommunismi ajal tervete majandusharude kaupa.

Lenin õpetas, et tööviljakus on kõige tähtsam ja kõige olulisem kommunismi võiduks. Tööviljakuse tõus, mis toimub meil eelkõige uue tehnika rakendamise alusel, võimaldab alandada toodangu omahinda, suurendada masinate, toorainete ja laiatarbekaupade tootmist ning tõhustada uueks ehitustööks vajalike summade kogumist. Tööviljakuse tõusu ja toodangu omahinna alanemisega kaasneb meil kavakindlalt laiatarbekaupade hindade alndamine ning järelikult ka töötava rahva ainelise ja kultuurilise elatustaseme järjekindel tõus.

Selleks, et nõukogude inimesed paremini ja viljakamalt töötaksid ning oskuslikult kasutaksid arenevat uut tehnikat, on vaja ette valmistada insener-tehnoloogial alal töötajate uut kaadrit ning pidevalt tõsta tööliste ja talupoegade kultuurilist ja tehnilist taset. On tarvis igati kindlustada töö järgi jaotamise põhimõtet ning otsustavalt välja juurida võrdsustamine töö eest tasumisel. Töötajate aineeline huvi on sotsialistliku tootmise kasvu tingimata vajalikuks eelduseks.

Sotsialistlik võistlus ja selle kõrgem vorm — stahaanovlik liikumine — on kommunistliku ülesehitustöö põhimeetodiks ning NSV Liidu rahvamajanduse kõigi harude järjekindla arenemise võimsaks teguriks. Seltsimees Stalin ütles: „Kas pole selge, et stahaanovlased on uute töömeetodite rakendajad meie tööstuses, et stahaanovlik liikumine on meie tööstuse tulevik, et selles peitub tööliklassi tulevase kultuurilis-tehnoloogilise tõusu idu, et see avab meile selle ainsa tee, mille kaudu on võimalik saavutada neid tööviljakuse kõrgemaid näitajaid, mis on vajalikud üleminekuks sotsialismilt kommunismile ja vastuolu kaotamiseks vaimse ja kehalise töö vahel?“¹

Sotsialistliku omanduse kindlustamine ja klassierinevuste likvideerimine. Järkjärguline üleminek sotsialismilt kommunismile toimub sotsialistliku, nii riikliku kui ka koöperatiivse-kolhoosliku ühisomanduse igakülgse kindlustamise ja arendamise alusel. Seejuures tugevneb riikliku sotsialistliku omanduse juhtiv osa NSV Liidu rahvamajanduses. See on seotud sellega, et riigi kätte on koondatud tähtsamad tootmisvahendid nii tööstuses kui ka põllumajanduses. Tööstuse ja transpordi arenemise kiire tempo suurendab riikliku omanduse osatähtsust riigi tootmisfondide, üldtoodangu ja rahvatulu alal.

Uhtlasi kasvab ka riikliku omanduse osatähtsus põllumajanduses. Põllumajanduse varustamine uue ja eesrindliku tehnikaga toimub ka edaspidi peamiselt kolhoose teenindavate masina-traktorijaamade kaudu. Sovhoosid kui

¹ J. Stalin, „Leninismi küsimusi“. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1945, lk. 439.

sotsialistliku põllumajanduse suures ulatuses mehhaniseeritud ja eeskujulikud majandid arenevad ja tugevnevad. Riik mahutab ka hiiglasuuri summasid ehitustesse põldude kunstlikuks niisutamiseks ning põllukaitse metsavööndite rajamisse stepi- ja metsastepi-piirkondades.

Üheaegselt riikliku omandi kasvuga areneb ka koopetiivne-kolhooslik omand, saades suurt abi riigilt. Kooperatiivse-kolhoosliku omandi edasise suurendamise põhialuseks on kolhooside ühismajapidamise igakülgne arendamine ja kolhooside jagamatute fondide järjekindel kasv.

Kommunismi ülesehitamisest aktiivselt osa võttev kolhoositalurahvas on eluliselt huvitatud sellest, et kolhooside ühismajapidamine areneks ja tugevneks ning et nende jagamatud fondid järjekindlalt kasvaksid. Kolhooside suuremüügitoodangu alusel rahuldatakse täielikult riigi vajadused toiduainete ja toorainete alal ning kindlustatakse kolhoosnikutele kõrge tasu normipäevade järgi.

Põllumajanduslikus artellis kui majanduse sotsialistlikus vormis kätkevad hiiglasuured, kaugeltki veel kasutamata tööviljakuse kasvu, kõigi põllukultuuride viljakuse edasise tõstmise, ühistatud loomakasvatuse arendamise ja selle produktiivsuse suurendamise võimalused. Kõrgelt arenenud põllumajanduslik artell kindlustab saaduste külluse, mis on üheks tähtsamaks eelduseks üleminekul sotsialismilt kommunismile. Sotsialistliku töö kangelaste ning eesrindlike kolhooside ja sovhooside saavutused kõnelevad eriti ilmekalt sellest, et see ülesanne on täiesti teostatav.

Igakülgsest arenenud ja suures ulatuses mehhaniseeritud põllumajanduslik artell võimaldab üle minna kollektiivmajapidamise kõrgemasse vormi — tuleviku kommuuni. Põllumajandusliku artelli arenemise kohta kommuunikis ütles seltsimees Stalin:

„Tuleviku kommuun kasvab välja arenenud ning jõukast artellist. Tuleviku põllumajanduslik kommuun tekib siis, kui artelli põldudel ja farmides on vilja, kariloomade, lindude, aedviljade ja igasuguste muude saaduste küllus, kui artellide juurde rajatakse mehhaniseeritud pesukojad, moodsad köögid-sööklad, leivavabrikud jne., kui kolhoosnik näeb, et tal on kasulikum saada liha ja piima far-

mist kui pidada oma lehma ja väikeloomi, kui naiskolhoosnik näeb, et tal on kasulikum lõunatada sööklas, tuua leiba leivavabrikust ja saada pestud pesu ühiskondlikust pesukojast, kui endal tegelda nende asjadega. Tuleviku kommuun tekib enam arenenud tehnika ja enam arenenud artelli alusel, saaduste külluse alusel." ¹

Sotsialismilt kommunismile järkjärgulise ülemineku ajajärgul seisab sotsialistliku ülesehitustöö ülesanne maal kolhooside edasises organisatsioonilises ja majanduslikus tugevdamises, ühisomandi suurendamises ja põllumajandusliku artelli stalinliku põhikirja järjekindlas ellurakendamises. See on tee küla ainelise heaolu ning kultuurilise ja tehnilise taseme tõstmiseks ning põllumajanduslike saaduste külluse loomiseks meie maal.

Sotsialismi võit NSV Liidus tähendas nõukogude ühiskonna klassistruktuuri põhjalikku muutust. Ekspluataatorlikud klassid likvideeriti. Töölisklassi, talurahva ja haritlaskonna seisukord on põhjalikult muutunud. Nad ehitavad ühiste jõupingutustega kommunismi.

Kuid olles ühes ühises sotsialistliku majanduse süsteemis on töölisklass seotud oma tööga riikliku sotsialistliku omandusega (kogu rahva varaga), kuna kolhoositalurahvas on seotud kooperatiivse-kolhoosliku omandusega, mis kuulub üksikuile kolhoosidele ja kooperatiivsetele-kolhooslikele ühingutele. See seos sotsialistliku omanduse erisuguste vormidega määrabki nende klasside seisundi. Seesama määrab ka nende edasiarenemise teede teatava erinevuse.

Sel ajal, kui töölisklassi liikumine teel kommunismile toimub riiklike sotsialistlike käitiste edasiarendamise alusel, toimub kolhoositalurahva liikumine kommunismi suunas põllumajandusliku artelli kindlustamise ja arendamise alusel. Seejuures etendab juhtivat osa sotsialistliku ühiskonna arenemisel kommunistlikuks ühiskonnaks töölisklass kui ühiskonna eesrindlik klass. Üleminekul sotsialismilt kommunismile kustuvad järk-järgult piirid töölisklassi ja kolhoositalurahva, samuti ka nende klasside ja haritlaskonna

¹ J. Stalin, „Leninismi küsimusi“. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1945, lk. 415.

vahel. Tootmisjõudude arenemise tulemuseks on sotsialistliku omanduse kahe vormi muutumine ühtseks üldrahvalikuks kommunistlikuks omanduseks. Seetõttu kaovad kommunismi ajal klassid ja klassidevahelised erinevused.

Klasside täielikuks hävitamiseks on tarvilik sotsialistliku majanduse tootmisjõudude edasine võimas kasv, töölisklassi ja kolhoositalurahva kultuurilise ja tehnilise taseme tõstmine ning kapitalismi igandite kõrvaldamine inimeste teadvusest. V. I. Lenin kirjutab, et: "...klasside täielikuks kaotamiseks tuleb mitte ainult kukutada ekspluateerijad, mõisnikud ja kapitalistid, mitte ainult kaotada nende omandus, vaid tuleb kaotada ka veel **igasugune** eraomandus tootmisvahenditele, tuleb kaotada niihästi erinevus linna ja maa vahel kui ka erinevus kehalise ja vaimse töö tegijate vahel." ¹

Linna ja küla vahelise vastandlikkuse likvideerimine. Kapitalistlikes riikides vaesub ja laostub küla ning jääb igas suhtes linnast maha. Sel ajal, kui linna on koondunud teadus, tehnika ja kunst, on küla määratud kiratsemisele ning tehnilisele ja kultuurilisele mahajäämusele. Kodanlik linn ekspluateerib halastamatult küla.

Suur Oktoobrirevolutsioon ja sotsialismi võit meie maal muutsid põhjalikult vahekorra linna ja küla vahel.

Osutades külale majanduslikku ja kultuurilist abi juhtis sotsialistlik linn teda sotsialismile ning jõukale ja kultuurile elule. Talurahva üleminekuga kolhoositeele muutus majandus nõukogude külas, samuti nagu linnaski, sotsialistlikuks. Majanduslikud ja kultuurilised sidemed linna ja maa vahel tugevnesid veelgi. Kolhoosikorra võiduga hakkas vastandlikkus linna ja küla vahel kaduma kiirendatud tempos.

Linn ja küla hakkasid arenema ühisel alusel — tootmisriistade ja -vahendite ühiskondliku sotsialistliku omanduse alusel. Sotsialistlik tööstus võimaldas varustada põllumajandust eesrindliku tehnikaga. Tööstuse plaanipärane paigutamine kogu riigis ning endiste puht põllumajanduslike piirkondade muutumine tööstuslikeks kiirendasid samuti

¹ V. I. Lenin, Valitud teosed. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1946, II köide, lk. 398.

linna ja küla vahelise vastandlikkuse kadumist. Maal muutis masina-traktorijaamade, külaelektrijaamade, klubide, koolide ja haiglate ehitamine kolhoosiküla ilme. Iga aasta suureneb kolhoosiküla kinofitseerimine ja radiofitseerimine. Üha ulatuslikumalt arenevad tööd kolhooside planeerimise ja heakorrastuse alal. Kolhoosnikute elu ja heaolu organiseerimine muutub kolhooside ühiskondlikuks ülesandeks.

Märksa on tõusnud kolhoositalurahva kultuuriline ja tehniline tase. Kolhoositalurahva hulgast ilmub uus kaaдер: traktoristid ja kombainerid, mehaanikud, agronoomid ja zootehnikud, kolhoosi esimehed, brigadiirid ja lülivanemad, suurte viljasaakide ja karja suure produktiivsuse meistrid.

Linna ja küla vahelise vastandlikkuse jäänuste likvideerimine toimub veel kiiremas tempos maal kolhoosikorra edasise kindlustamise, põllumajanduse mehhaniseerimise ja elektrifitseerimise ning majandusliku ja kultuurilise ehitustöö alusel.

Kolhooside, masina-traktorijaamade ja sovhooside näol on loodud maailmas kõige suurem ja ulatuslikult mehhaniseeritud põllumajandus. 1940. aastal töötasid kolhooside ja sovhooside põldudel 523 tuhat traktorit, 182 tuhat kombaini ning sadu tuhandeid teisi põllutöömasinaid ja -riistu. 1940. aastal teostati NSV Liidus kolmveerand kogu künnist traktoritega ja pool kogu teraviljade all olevast pindalast koristati kombainidega, kuna Ameerikas teostati traktorite abil ainult pool künnist ja üks kolmandik külvist. Euroopa riikide põllumajandus on mehhaniseerimise taseme poolest veel rohkem maha jäänud.

Väga tähtsat osa kolhooside arenemises teel kommunismile etendavad masina-traktorijaamad. Üha suurem osa tööst tehakse kolhoosides ära masina-traktorijaamade jõududega. Põllutööde mehhaniseerimise tase tõuseb juba 1950. aastal künni alal 90 protsendini, külvi alal 70 protsendini ja teraviljakultuuride koristamise alal kombainidega 55 protsendini. Põllumajanduslik töö muutub üha rohkem tööstusliku töö teisendiks.

Väga suur tähtsus linna ja küla vahelise vastandlikkuse

lõplikuks likvideerimiseks on põllumajanduse elektrifitseerimisel. 1949. aasta alguseks oli elektrifitseeritud 23 351 kolhoosi ja 5522 masina-traktorijaama. Praegusel ajal on olemas hulk rajooni, kus peaaegu kõik sovhoosid, masina-traktorijaamad ja kolhoosid saavad elektrienergiat. Põllumajanduse elektrifitseerimine võimaldab varustada kolhoosiküla ulatuslikult raadio ja kinoga. Elektrifitseeritud kolhoosides kasutatakse elektrienergiat tootmise alal, eriti viljapeksemisel, veevarustamisel, söötade valmistamisel, lamaste pügamisel, lehmade lüpsmisel ja teistel töödel.

Iga aastaga kasvab kolhoosiküla heakorraldus.

Meie maa eesrindlikes kolhoosides ehitatakse praegu laiaulatuslikult majanduslikke hooneid, elamuid ja kultuuriasutusi. Tšerkassõ rajooni kolhoosnikud Kiievi oblastis koostasid kolhoosiküla põhjaliku ümberkorralduse plaani ja viivad seda juba ellu. Kümne aasta jooksul kavatakse uuesti üles ehitada 12 000 hästi korraldatud maja kolhoosnikutele. Igas külas ehitatakse klubi, kool, lastesõimi, laste-aed, teemaja ning reas külades ühissööklaid ja pesumaju, võõrastemaju ja haiglaid. Igas külas rajatakse kultuuripargid, tänavaile istutatakse puid ja põõsaid, ehitatakse sildu ja parandatakse teid.

Kolhoosikülas on rohkearvuline kvalifitseeritud kaader. 1940. aastal moodustas ainult mehhaniseeritud töö alal töötajate üldarv maakohtades üle kolme miljoni inimese.

Lenin nägi juba ammu enne Oktoobrirevolutsiooni ennustavalt ette seda aega, kus pärast töölisklassi võitu on teaduse ja kultuuri aarded „**kättesaadavad kogu rahvale**, et hävitada see miljonite maaelanike eraldus kultuurist, mida Marx nii tabavalt nimetas „külaelu idiotismiks“.¹

V. I. Lenini ettenägelikkus on teostunud. Meie maal on toimunud põhjalik kultuurirevolutsioon. Meie maal on likvideeritud kirjaoskamatus ning viiakse ellu kohustuslik seitsmeklassiline kooliharidus. Juba nüüd on külades ligi 150 tuhat külaklubi, lugemistaret ja raamatukogu ning üle 4000 rajooni-kultuurimaja. Sajad tuhanded kolhoosnikute

¹ V. I. Lenin, Teosed, 5. köide, 4. trükk, lk. 137 (vene keeles).

lapsed õpivad kõrgemates õppeasutustes ja tehnikumides. Nõukogude küla omandab sotsialistliku linna kaasabil üha rohkem kõiki kultuurisaavutusi.

Nõukogude talurahva uus vaimne pale avaldub ilmekalt sotsialistliku võistluse arenemises, mis annab tunnistust tema arusaamisest üldriiklikest huvidest ning kolhoosnike rõhuva enamiku teadlikust suhtumisest ühistöösse. Sotsialistliku võistluse alusel lähevad sovhoosid ja kolhoosid üle maaviljeluse ja loomakasvatuse üha rohkem eesrindlikumatele meetoditele.

Nõukogude küla tõuseb tehnika- ja kultuuritaseme ning elanikkonna elutingimuste poolest linna tasemeni. Kommunismi ajal kaovad täielikult linna ja maa vahelise vastandlikkuse jäänused.

Vaimse ja kehalise töö vahelise vastandlikkuse likvideerimine. Kommunismi ajal kaovad täielikult vaimse ja kehalise töö vahelise vastandlikkuse jäänused.

On teada, et kapitalismi tingimustes langeb tööliste ja talupoegade osaks ainult kehaline töö. Töötavale inimesele on suletud või äärmiselt raskendatud juurdepääs haridusele ja vaimse tööga tegelemisele. Haridus on ekspluateerivate klasside monopol. Ekspluataatorlikus ühiskonnas on vaimse töö tegijad — haritlased — tavaliselt kapitalistide ja mõisnike teenistuses ja aitavad neil ekspluateerida töölisti ja talupoegi. Suuremalt osalt on haritlaskond pärit ekspluateerivate klasside — kapitalistide ja mõisnike — ringkondadest. Seepärast on kodanlikus ühiskonnas vaimse ja kehalise töö vahel sügav kuristik.

Sotsialismi ajal see kuristik kaob. Sotsialismi ajal on töötavatele inimestele avatud kõik teed haridusele. Lõpetanud kooli, võib noormees või neiu minna kõrgemasse õppeasutusse või töötades käitises tõsta oma kvalifikatsiooni ja avardada oma silmaringi. Sotsialistlikus ühiskonnas kuiuneb haritlaskond töötava rahva hulgast ning taotleb koos tööliste ja kolhoosnikutega ühist eesmärki — kommunismi ülesehitamist. Tohutult kasvab tööliste ja talupoegade kultuuriline ja tehniline tase. Eesrindlikud töölistid ja kolhoosnikud lähenevad oma teadmiste ja oma kultuuri poolest insener-tehnilisel alal töötajaile.

Seltsimees Stalin ütleb:

„Me tahame teha kõik töölised ja kõik talupojad kultuurseteks ja haritud inimesteks ja me teeme seda aja jook-sul.“¹

Nõukogude riik ei säästa summasid töötajate koolitami-seks mitmesugustes koolides ja kursustel.

Võrdleme niisuguseid arve. 1914. aastal õppisid Venemaal kõigis alg-, kesk- ja kõrgemais koolides 8 miljonit inimest. NSV Liidus ulatub alg-, kesk- ja kõrgemais koolides õppi-jate arv käesoleval aastal 36 miljoni inimeseni. Nii kau-gele on jõudnud meie maa rahvahariduse arendamisel! Nõukogude Liidus õpivad peale selle ja tõstavad oma kva-lifikatsiooni miljonid inimesed mitmesugustes koolides ja kursustel ilma tööd katkestamata. On kindlaks tehtud, et Nõukogude Liidus õpib iga kolmas inimene ühes või teises õppeasutuses. Niisugust hariduse arenemist ei ole ega võigi olla kapitalistlikes riikides.

Meie inimesed õpivad, kasvavad ja omandavad teadmisi mitte ainult koolis, vaid ka tööl. Sotsialistlikus käitises töötamise kogu õhkkond võimaldab inimesel arendada oma jõude, õppida ja pidevalt edasi liikuda. Seda on hästi näha meie sotsialistliku võistluse eesrindlaste, oma ala meistrite kogemustest, kes on hästi tundma õppinud tehnikat. Nad saavutavad kõrget tööviljakust töö organiseerimise ja töö-tehnika parandamise tõttu. Tööstuse ja põllumajanduse ees-rindlased kasutavad mitte üksnes õpetlaste nõuandeid, vaid näitavad ise õpetlastele kätte tootmise ja agrotehnika uusi töövõtteid.

Kuid sotsialismi ajal säilib veel erinevus vaimse ja keha-lise töö vahel. See on seletatav sellega, et kuigi sotsia-lismi ajal on tööliste ja talupoegade kultuuriline ja tehni-line tase tohutult kasvanud, pole see siiski veel jõudnud insener-tehnilise töö alal töötajate tasemeni.

Seltsimees Stalin õpetab, et vaimse ja kehalise töö vahe-lise vastandlikkuse hävitamiseks on vaja tõsta tööliklassi kultuuriline ja tehniline tase insener-tehnilise töö alal töö-tajate tasemeni. Stahaanovlik liikumine avas selle tee,

¹ J. Stalin, „Leninismi küsimusi“. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tal-linn, 1945, lk. 534.

mille kaudu nimelt võibki saavutada töövilkakuse kõrge-
maid näitajaid, mis on vajalikud üleminekuks sotsialismilt
kommunismile ning vaimse ja kehalise töö vahelise vas-
tandlikkuse hävitamiseks.

Nõukogude riigi tugevdamine on kommunismi ülesehitamise tähtsaim tingimus. Nõukogude riik, mida juhivad kom-
munistlik partei, on olnud selleks otsustavaks jõuks, mis
kindlustas meie sotsialistliku ümberkujundamise, tootmise
pideva kasvu ja NSV Liidu kaitsevõime tugevdamise. Üle-
minekul sotsialismilt kommunismile on Nõukogude riigi
majanduslik-organisatoorsel ja kultuurilis-kasvatustlikul
tööl eriti suur tähtsus.

Nõukogude riik on meie rahva peamine relv võitluses
kommunismi ülesehitamise eest. Ta organiseerib ja juhivad
majanduslikku ja kultuurilist ülesehitustööd NSV Liidus,
kindlustab ühiskondliku vara kasvu ning sotsialistliku korra
tugevdamist ja arenemist, organiseerib riigi kaitset kallale-
tungi vastu väljastpoolt.

Nõukogude riigi valduses on kõik meie maa põhilised ja
otsustavad tootmisvahendid. Ta juhivad teadlikult ja plaani-
päraselt NSV Liidu rahvamajanduse kõiki harusid ning
organiseerib tööstuse, transpordi, põllumajanduse, pankade,
kaubandus- ja kommunaalteenuste tööd. Nõukogude riik
määrab ja juhivad meie maa majanduselu rahvamajanduslike
plaanide alusel ja kontrollib nende plaanide täitmist. Ta
arvestab ja kontrollib kavakindlalt saaduste tootmist ja
jaotamist ning tagab töö järgi tasumaksmise sotsialistliku
põhimõtte rakendamist.

Nõukogude riik on meie maa poliitilise ja kultuurilise
elu organiseerija. Ta tagab sotsialistliku demokraatia järje-
kindlat ellurakendamist.

Nõukogude riik kaitseb tootmisvahendite sotsialistlikku
ühisomandust kui nõukogude korra püha ja puutumatut
põhialust. Ta kaitseb ühisvara varaste ja riisujate eest ning
soodustab sotsialistliku omandi kasvu ja suurendamist. Sel-
lel Nõukogude riigi organite tegevusel on erakordselt suur
tähtsus sotsialistliku korra aluste tugevdamiseks ja arenda-
miseks ning sotsialismilt kommunismile ülemineku tingi-
muste loomiseks.

Ainult Nõukogude riigi igakülgne tugevdamine võib kindlustada järkjärgulist üleminekut sotsialismilt kommunismile.

Riigi tugevdamine on tarvilik veel sellepärast, et nõukogude rahval tuleb kommunismi üles ehitada kapitalistliku ümbruse olemasolu juures. Nõukogude rahvas peab alati meeles pidama kallaletungi hädaohtu NSV Liidule kapitalistlike riikide poolt ning imperialistide uute katsete võimalust taastada meie maal kapitalism.

Kui kord juba on olemas niisugune hädaoht, siis peab meie maa omama võimsat sõjaväge ja laevastikku, hästi organiseeritud karistusorganeid ja vilunud luuret. Lenin kutsus nõukogude rahvast üles alati valvas olema ning hoidma meie maa kaitsevõimet nagu silmatera. Kommunistliku partei ja suure Stalini juhtimisel täidab nõukogude rahvas seda Lenini käsku. Nõukogude riik kaitseb kõigi tema käsutuses olevate vahenditega sotsialismimaad välisvaenlaste ja nende agentuuri vastu.

Üleliidulise Kommunistliku (bolševike) Partei juhtimine on Nõukogude riigi jõu ja võimsuse allikaks.

3. LENINI-STALINI PARTEI JUHIB MEID KOMMUNISMILE

Lenini-Stalini partei on nõukogude rahva juhtiv jõud võitluses kommunistliku ühiskonna ülesehitamise eest. Nõukogude rahvas juhib kommunismile kangelaslik bolševike partei, Lenini-Stalini partei.

Lenini-Stalini partei juhtimisel on meie rahvas saavutanud maailma-ajaloolise tähtsusega võite. Esimesena maailmas on meie rahvas kukutanud kapitalistid ja mõisnikud, üles ehitanud sotsialistliku ühiskonna ning muutnud oma maa mahajäänud ja sõltuvast maast võimsaks sotsialistlikuks riigiks. Kommunistliku partei juhtimisel on nõukogude rahvas saavutanud suurima võidu Isamaasõjas saksa fašistide ning jaapani imperialistide üle, millega ta säilitas mitte üksnes oma vabaduse ja sõltumatuse, vaid ka päästis kogu inimkonna fašistliku orjastamise ohust. Pärast sõda taastab

Lenini-Stalini partei poolt juhitud nõukogude rahvas edukalt oma sotsialistlikku majandust ning arendab seda edasi.

Kommunistlik partei seisab nõukogude rahva eesotsas tema võitluses kommunismi eest. Partei valgustab nõukogude rahvale teed kommunismile marksistlik-leninliku õpetuse heleda valgusega. Kõige eesrindlikum ühiskonnateadus — Marxi, Engelsi, Lenini ja Stalini õpetus — võimaldab parteil teaduslikult ette näha sündmuste käiku, kavastada ja teostada õiget poliitikat ning kindlalt viia nõukogude rahvas kommunismile.

Kommunistlik partei on NSV Liidu nii riiklike kui ka ühiskondlike organisatsioonide juhtivaks ja suunavaks tuumikuks. Ta tugevdab igati Nõukogude sotsialistlikku riiki.

Partei juhib ametiühingute, kommunistlike noorte ja teisi organisatsioone ning suunab nende organisatsioonide tegevust ühe eesmärgi saavutamisele — kommunismi ülesehitamisele.

Kommunistlik partei on nõukogude rahva võitluse organiseerijaks ja innustajaks NSV Liidu rahvamajanduse edasiarendamise eest. Partei juhib rahvamajanduse arendamise plaanide väljatöötamist, organiseerib nõukogude rahvast võitlusele nende plaanide ennetähtajalise täitmise eest, võitleb eesrindlike tootmismeetodite rakendamise eest rahvamajanduse kõigis harudes ning juhib meie maal hoogsalt arenevat üldrahvalikku sotsialistlikku võistlust. Partei plaanid pikemaks ajajärguks seisavad selles, et kindlustada meie tööstuse, põllumajanduse ja kultuuri uut võimsat tõusu, luua saaduste küllus ja teostada üleminek kommunismi esimeselt faasilt tema teise faasi.

Üleminek kommunismile nõuab mitte ainult aineliste hüvede tootmise suurendamist, vaid ka vaimlise kultuuri küllust. Seepärast hoolitseb bolševike partei väsimatult sotsialistliku kultuuri igakülgse arendamise ja töötava rahva kultuurilise taseme tõstmise eest.

Kommunistlik partei on nõukogude rahva juht, teenäitaja ning õpetaja. Ta kasvatab töötavat rahvast kommunismi vaimus ning rikastab meie rahva teadvust Lenini ja Stalini ideedega, millede ellurakendamises näeb meie rahvas oma südamelähedast ja elulist üritust ning oma võit-

luse eesmärki. Partei kasvatab meie maa rohkearvulisi rahvaid piiritu andumuse vaimus kommunismi ideele, vastastikuse usalduse, austuse ja vendluse vaimus, tugevdab ja arendab meie rahva moraalset ja poliitilist ühtsust ning arendab nõukogude inimestes nõukogude patriotismi õilsat tunnet. Kasvatades nõukogude inimesi marksismi-leninismi ideede vaimus võitleb partei leppimatult kodanliku natsionalismi ja kosmopolitismi vastu. Bolševike partei, olles ise võitluses vaprase, vankumatuse ja julguse eeskujuks, kasvatab rahvas selliseid kõrgeid moraalseid omadusi, nagu vankumatut vastupidavust, kartmatust võitluses, ennastsalgavat kodumaa-armastust ning iseloomu kindlust, mis purustab igasugused takistused.

Partei täidab edukalt oma osa kui meie võitude innustaja ning organiseerija, sest ta arendab väsimatult kommunistide aktiivsust, kasvatab partei kaadrit bolševistliku kriitika ja enesekriitika alusel, tõstab kommunistide poliitilise hariduse taset ning karastab neid ideeliselt. Marksistlik-leninlik teooria varustab kommuniste ühiskondliku arenemise seaduste tundmisega, annab selge võitlusperspektiivi ja näitab teed üleminekuks sotsialismilt kommunismile. Sellepärast pühendab bolševike partei suurt tähelepanu marksismi-leninismi propagandale.

Partei nõuab igalt kommunistilt väsimatut tööd oma ideelis-poliitilise taseme tõstmise ja marksistlik-leninliku teooria aluste omandamise alal. Seltsimees Stalin rõhutab, et „mida kõrgem on ükskõik missuguse riigi- või parteitöö ala töötajate poliitiline tase ja marksistlik-leninlik teadlikkus, seda kõrgem ja viljakam on ka töö, seda efektiivsemad on töötulemused...“¹

Lenin ja Stalin kujundasid ja kasvatasid kommunistliku partei ühtsena ja monoliitsena, võitlusvõimelisena ja distsiplineerituna. Nõukogude rahvas armastab palavalt parteid, kelle juhtimisel ta on saanud suure riigi peremeheks, ehitas üles sotsialistliku ühiskonna ja ehitab edukalt kommunismi.

¹ J. Stalin, „Leninismi küsimusi“. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1945, lk. 525.

Üleliiduline Kommunistlik (bolševike) Partei eesotsas seltsimees Staliniga juhib meie rahvast teed mööda, mis viib kommunismile.

Nõukogude rahvas on koondunud tihedamini kui kunagi varem oma bolševike partei ning oma suure juhi seltsimees Stalini ümber. ÜK(b)P Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu kirjutasid oma tervituses seltsimees Stalinile tema 70. sünnipäeva puhul: „Suureks õnneks on elada ja luua meie Nõukogudemaal, kuuluda Lenini-Stalini parteisse, nõukogude inimeste kangelaslikku põlvkonda, kes võitlevad stalinlikul ajastul Stalini juhtimisel kommunismi võidu eest!“

Nendes sõnades on väljendatud kõigi meie maa töötajate tunded.

Töötava rahva kommunistlik kasvatus on kommunistliku ülesehitustöö tähtsaim tingimus. Lenini-Stalini partei on arendanud hiiglasuurt tööd töötava rahva kommunistliku kasvatusel, mis on kommunismi ülesehitamise tähtsaima tingimusi. Nõukogude võimu ajal on sotsialistliku ülesehitustöö käigus meie maa töötava rahva vaimne ilme ümber kujunenud. Neile on omased uued omadused: teadlik suhtumine töösse, hool ühiskondliku omanduse säilitamise ja suurendamise eest, hoolitsus Nõukogude riigi õitsengu eest, sügav nõukogulik patriotism, seltsimehelik vastastikune abistamine töö ja vennalik suhtumine kõigist rahvustest töötajasse.

Kui suured ka oleksid meie saavutused nõukogude inimeste teadvuse ümberkujundamisel, siiski tuleb selleks, et edukalt teostada üleminekut sotsialismilt kommunismile, väsimatult tõsta töötajate kommunistlikku teadvust. Mida kõrgem on meie maa tööliste, talupoegade ja haritlaste teadlikkus, seda paremini töötavad nad Nõukogude kodumaa hüvanguks, seda tugevam ja võitmatum on Nõukogude riik, seda jõukamalt ja kultursemselt elab kogu rahvas ning seda kiiremini ehitame me üles kommunismi.

Töötajate kommunistliku kasvatusel eesmärgiks on kõigepealt kapitalismi igandite likvideerimine inimeste teadvuses. Need igandid on väga visa hingega. Tuhandete aastate kestel valitses tootmisvahendite eraomandus. Inime-

sed hoidsid kramplikult kinni oma majapidamisest ja oma maalapikesest ning püüdsid rikastuda oma naabrite arvel. Kodanlus sisendas riigi, trükisõna, koolide ja kiriku abil inimestesse kodanlikke vaateid, tõekspidamisi ja harjumusi. „Inimene on teisele inimesele hundiks“, „Oma särk on ihule kõige lähemal“ — nii räägiti vanasti ja selliseid tõekspidamisi anti edasi põlvest põlve.

Meie sotsialistlikus ühiskonnas on olukord põhjalikult muutunud. Nõukogude inimesed peavad oma majapidamist tootmisvahendite ühiskondliku omanduse alusel. Suhted nende vahel on rajatud seltsimehelikule kaastööle ja vastastikusele abistamisele. Kuid kõigi inimeste teadvus ei suuda korraga vabaneda tõekspidamistest, harjumustest ja eelarvamustest, mida sajandite vältel on ekspluataatorid nende peadesse tuupinud.

Tuleb arvesse võtta ka seda, et vanade, kodanlike tõekspidamiste jäänused inimeste teadvuses on seletatavad veel sellega, et kapitalistlikud riigid püüavad igasugusel viisil ja igasuguste abinõudega säilitada ja elustada neid kodanlike tõekspidamiste jäänuseid meie maa töötava rahva hulgas.

Kommunistlik partei taotleb, et NSV Liidu iga kodanik saaks hästi aru, milliseid nõudmisi esitab temale sotsialistlik ühiskond ning missuguseid kohustusi paneb temale Nõukogude riik. Vajadus, et iga töötaja saaks aru oma kohustest sotsialistliku ühiskonna vastu, kasvab eriti sotsialismilt kommunismile ülemineku ajajärgul.

Nõukogude kodaniku üheks tähtsaimaks kohuseks on kohusetundlik suhtumine töösse ja töödistsipliini pidamine. Lenin ja Stalin õpetavad, et iga kodaniku sotsialistlik suhtumine töösse ja oma võimete kohaselt töötamine on tähtsaim tingimus üleminekuks kommunistlikku ühiskonda. NSV Liidu kodanike määratu suur enamus suhtub töösse ausalt ja kohusetundlikult, peab töödistsipliini, püüab alati töötada paremini ja viljakamalt. Kuid mõned nõukogude inimesed on säilitanud veel vanad vaated tööle.

Mõned kolhoosnikud hoiavad kõrvale tööst ühismajapidamises ja laiendavad oma isiklikku abimajandit kollektiivse majapidamise kahjuks, harivad hooletult kolhoosi-

põlde või hoolitsevad halvasti kolhoosikarja eest. On arusaadav, et sellised inimesed takistavad kolhooside areenemist ja ühisvara suurendamist. Seega pidurdavad nad kõigi kolhoosnikute jõukuse kasvu.

Käitistes ja asutustes võib ikka veel leida inimesi, kes rikuvad töödistsipliini, töötavad halvasti ja püüavad anda ühiskonnale vähem, aga võtta temalt rohkem. Nad takistavad ausail töolistel täita tootmisplaan. Sellised inimesed tekitavad oma käitumisega suurt kahju riigile ja ühiskonnale.

Inseneride ja tehnikute hulgas on veel sääraseid, kes suhtuvad põlglikult uutesse, eesrindlikesse töömeetodidesse ja uude tehnikasse. Nad võtavad eeskujuks vanad, mahaäänud normid ja arenemise aeglase tempo. Teenistujate hulgas on veel inimesi, kes suhtuvad bürokraatlikult töötajate nõuetesse ja vajadustesse ning täidavad hooletult oma kohustusi.

Kommunistlik partei ja nõukogude võim selgitavad nõukogude inimestele sotsialistlikult töösse suhtumise vajadust ja tähtsust. Sotsialistliku töö eesrindlikud inimesed on ümbritsetud meil austusega.

Uleminekuks sotsialismilt kommunismile on tarvis igati arendada ühiskondlikku, sotsialistlikku omandust. See on tingimata vajalik eeldus nõukogude rahva edukaks liikumiseks kommunismile.

Nõukogude inimeste määratu suur enamus suhtub hoolikalt ja kokkuhoidlikult sotsialistlikku omandusse. Kuid meie maal on veel küllaltki inimesi vanade vaadetega, kes ei hoolitse sotsialistliku omanduse eest. On ka sääraseid, kes ei peatu sotsialistliku omanduse kuritahtliku omastamise katse ees.

Hoida ja kindlustada ühiskondlikku, sotsialistlikku omandust tähendab energiliselt võidelda korratu majandamise, raiskamise, hooletu, lohaka ja kuritegeliku suhtumise vastu ühisvarasse. Kus nõukogude inimene ka töötaks: tehases või kolhoosis, raudteel või asutuses — kõikjal peab ta hoidma sotsialistlikku omandust ja heaperemehelikult suhtuma rahva varasse.

Toome niisuguse näite. Kord külastas Sergei Mironovitš

Kirov ühte Leningradi suuremat ehitust. Käies mööda ehitusplatsi nägi ta, et kõikjal vedelevad telliskivid. S. M. Kirov küsis ehitusel töötajailt:

„Oelge, palju maksab üks telliskivi?“

„Umbes kümme kopikat,“ järgnes vastus.

„Noh, aga kui siin kõikjal vedeleksid kümnekopikalised, kas läheksite neist tõesti niisama ükskõikselt mööda ning ei korjaks neid üles?“

Hoida ja kindlustada sotsialistlikku omandust tähendab majandada ühismajandit kokkuhoidlikult ja hoolikalt; see tähendab pidevalt tõsta tööviljakust, alandada väljalastava toodangu omahinda, tõsta selle kvaliteeti ning laiendada meie sotsialistlikku majandust.

Samuti on tarvis otsustavalt võidelda püüdluste vastu eelistada kohalikke huvisid riiklikele huvidele ning riikliku distsipliini igakülgse tugevdamise eest.

Kommunistlik partei kasvatab töötajaid nõukogude patriotismi vaimus. Nõukogude patriotism on nõukogude ühiskonna arendamise võimas jõud. Nõukogude inimesed armastavad piiritult oma kodumaad, sest nad on oma riigi peremehed.

Meie oleme õigustatult uhked oma kodumaale. Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon ja sotsialismi võit NSV Liidus tegi lõpu meie maa põlisele mahajäämusele. Nõukogude Liit sammub kogu inimkonna eesotsas. Nõukogude Liidult võtavad eeskuju kogu maailma töölisklass ja imperialismi vastu võitlevad demokraatlikud jõud.

Seltsimees Stalin ütleb, et „iga viimanegi nõukogude kodanik, vaba kapitalismi ahelaist, seisab peajao kõrgemal igast kapitalismi orjuse iket turjal kandvast välismaisest kõrgelseisvast ametnikust...“¹

Nõukogude inimestele on omane palav nõukogude patriotismi tunne. See ilmneb nii suurtes kui ka väikestes tegudes.

Kuid meie maal on veel sääraseid inimesi, kes suhtuvad ebakriitiliselt kodanlikesse kommetesse ja on valmis lömitama kõige ees, mis tuleb välismaalt.

¹ J. Stalin, „Leninismi küsimusi“. RK „Poliitiline Kirjandus“, Tallinn, 1945, lk. 519.

Mõned teaduse, kirjanduse ja kunsti alal töötajad on valmis ülistama mandunud ja moraalselt rikutud kodanliku kultuuri saavutusi. Partei paljastas rühma teatri- ja kirjandusarvustajaid — antipatrioote ja kosmopoliite, kes laitsid ja hülgasid meie kirjanduse ja teatri eesrindlikke saavutusi. Kosmopoliidid on inimesed, kes eitavad meie kodumaa kangelaslikku minevikku ja nõukogude rahva suuri saavutusi ning kes lõmitavad kodanliku kultuuri ees. Kodanlik kosmopolitism on relv inglise ja ameerika imperialistide käes. Kosmopolitismi loosungi all tahavad nad oma kombitsad sirutada maailma kõigisse riikidesse, võtta neilt nende rahvusliku iseseisvuse ning allutada neid saagi-ahnetele ameerika monopolidele.

Lõmitamine kõige välismaise ees on kodanlik-feodaalse Venemaa neetud mineviku jäänus, kui riiki valitsevad mõisnike ja kapitalistide klassid libitsesid välismaalaste ees ning müüsid oma maa välismaa orjusesse. Selle kapitalismi jäänuste vastu on tarvis pidada kõige otsustavamalt võitlust.

• Rahvaste sõpruse ideoloogia on saanud meie ühiskonnas valitsevaks. Partei võitleb selle eest, et välja rookida igasugused natsionalismi igandid. Partei kasvatab väsimatult rahvast kõigi rahvuste ja rasside võrdõiguslikkuse vaimus, NSV Liidu rahvaste vahelise sõpruse vaimus. See soodustab Nõukogude paljurahvuselise riigi edasist tugevnemist ja nõukogude patriotismi kasvu.

Bolševike partei maailmavaate aluseks on teaduslik maailmakäsitlus. Partei arendab propagandat igasuguste usuliste eelarvamuste vastu, sest ta pooldab teadust, usulised eelarvamused on aga teadusevastased.

Kommunistlik partei kasvatab julgeid ning igasugustest eelarvamustest ja ebausust vabu inimesi. Usulised vaated ja usukommete täitmine ei sobi kokku ÜK(b)P liikme nimetusega.

Suurt osa töötava rahva kommunistlikus kasvatuses etendavad trükisõna, raadio, kino, kirjandus ja kunst. Partei võitleb võõraste mõjude sissetungimise vastu kirjandusse ja kunsti ning kunstitoodete kõrge ideelisuse ja meisterlikkuse eest. Ta taotleb, et kirjandus ja kunst aitaksid

kasvatada uut inimest, kommunistliku ühiskonna ülesehitajat.

Lenini-Stalini partei õpetab nõukogude inimestele, et nad ei rahulduks saavutatuga ning suhtuksid leppimatult puudustesse töös. Tähtsaimaks vahendiks võitluses puudustega on bolševistlik kriitika ja enesekriitika. Kriitika ja enesekriitika on võimsaks edasiviivaks jõuks meie arenemisel kommunismile. Seltsimees Stalin õpetab:

„Mitte märgates ja mitte paljastades avalikult ja ausalt, nagu see on sünnis bolševikele, puudusi ja vigu meie töös me sulgeme endale tee edasilikumiseks. Kuid me tahame edasi liikuda. Ja nimelt sellepärast, et me tahame edasi liikuda, peame endile seadma tähtsaima ülesandena ausa ja revolutsioonilise enesekriitika.“¹

Enesekriitika on võimsaks vahendiks võitluses bürokraatismi ja teiste kapitalismi igandite vastu ning soodustab sotsialistliku võistluse arenemist, kogu meie töö parandamist ja kommunistliku ülesehitustöö tempo kiirendamist.

Kommunism on kõigi maade töötava rahva võitluse eesmärk. Rohkem kui sada aastat tagasi kuulutasid teadusliku kommunismi suured rajajad Marx ja Engels, et kõigi maade proletaarlased peavad võitlema kapitalistliku korra vägivaldse kukutamise eest sotsialistliku revolutsiooni abil ning kommunismi ülesehitamise eest. Sellest ajast peale on kommunism saanud kõigi maade töötava rahva palavaks unistuseks ja võitluse eesmärgiks.

Möödunud saja aasta kestel on kümned ja sajad kodanlikud valitsused püüdnud igasuguste abinõudega hävitada marksistlikku õpetust. Kuid kodanlikud valitsused tulid ja läksid, marksism aga jäi. Ta areneb ja tugevneb, võites oma poole üha uusi miljoneid teadlikke inimesi, kes võitlevad kapitalismi vastu. Maailmas pole olemas sellist jõudu, mis suudaks hävitada seda kõikevõitvat õpetust, sest ta on töölisklassi, kaasaegse ühiskonna kõige tugevama ja kõige revolutsioonilisema klassi maailmavaade. Maailmas pole olemas sellist jõudu, mis võiks päästa kapitalismi tema

¹ J. V. Stalin, Teosed, 10. köide, lk. 331 (vene keeles).

paratamatust hukkumisest ja peatada kommunismi võidukat edasiliikumist.

Marxi ja Engelsi võitluse suured jätkajad, meie maa ja kogu maailma töötava rahva juhid Lenin ja Stalin arendasid marksismi edasi, tõstsid selle uuele, kõrgemale tasemele ning innustasid töötavaid hulki ennastsalgavale võitlusele kapitalistliku korra vastu ja kommunismi võidu eest.

Marksismi-leninismi kõikevõitvat jõudu on tõendanud kõik ajaloo kogemused.

Sotsialismi võit meie maal tähendab, et see, millest miljonid ausad inimesed kapitalistlikes riikides on unistanud ja praegugi unistavad, on NSV Liidus juba teostatud. Sotsialismi ülesehitamise teele on asunud rahvademokraatia riigid, kes kasutavad edukalt neid sotsialistliku ülesehitustöö kogemusi, mis on olemas NSV Liidus.

Sotsialistliku ühiskonna esimesena ülesehitanud Nõukogude Liit on demokraatia ja sotsialismi jõudude võitmatuks kantsiks kogu maailmas. Nõukogudemaa on töötava inimkonna heledaks tuletorniks ja tunglaks ning lootuseks tema võitluses uue, kommunistliku elu rajamise eest.

Meie maa töötava rahva edusammud ja tema võitlus kommunistliku ühiskonna ülesehitamise eest innustavad kapitalistlike riikide töötajaid ja kõvendavad neis usku oma jõusse, usku oma võidusse kapitalismi üle. Kogu maailma töötajad näevad, et see, mis on teostatud NSV Liidus, on teostatav ka teistes maades. „Kapitalistid, kodanlus võivad neile „kõige paremal“ juhul sotsialismi võitu ühes või teises üksikus riigis veel edasi lükata sadade tuhandete tööliste ja talupoegade hävitamise hinnaga. Kuid kapitalismi nad päästa ei saa.”¹

Kommunism on kõigi maade töötava rahva võitluse lõppeesmärk. Sellele eesmärgile lähenevad nad Lenini poolt kättenäidatud teed mööda ning oma targa juhi ja õpetaja, Lenini surematu töö geniaalse jätkaja seltsimees Stalini juhtimisel.

Nõukogude rahva kõik võidud on lahutamatult seotud kangelasliku bolševike partei ja suure Stalini nimega.

¹ V. I. Lenin, Teosed, XXIV köide, lk. 404 (vene keeles).

J. V. Stalini juhtimisel on meie maal puruks löödud rohkearvulised vaenlased, on jagu saanud tohutuist raskustest ning üles ehitatud sotsialistliku ühiskonna valgusküllane hoone. Arendades leninismi tuli seltsimees Stalin geniaalsele järeldusele, et meie maal on võimalik üles ehitada kommunism, ning näitas kätte, kuidas tuleb seda kommunismi üles ehitada. See järelendus andis meie parteile ja rahvale kommunismi eest võitlemise selge perspektiivi ning innustas veel rohkem kõigi maade töötavat rahvast võitlusele kapitalismi vastu ja koondas teda veel tihedamini Nõukogude Liidu ümber.

Seltsimees Stalin innustas nõukogude rahvast ja organiseeris teda ennastalgavale võitlusele rahvamajanduse kiirema taastamise ja arendamise eest sõjajärgsel ajajärgul ning nõukogude majanduselu ja kultuuri edasise tõusu eest. J. V. Stalin kavandas kommunistliku ühiskonna ülesehitamise suurejoonelise programmi ning juhib selle programmi edukat ellurakendamist suurima energiaga ja kindla tahtejõuga.

Seltsimees Stalini geniaalsetest teostest ammutavad nõukogude inimesed ja kõigi maade töötava rahva eesrindlikud esindajad teadmisi ühiskonna arenemise seadustest, veendumust ja uut jõudu võitluses töölisklassi ja kogu töötava rahva ürituse võidu eest ning leiavad vastuseid kommunismi eest peetava võitluse kõige põletavamatele küsimustele.

J. V. Stalini nimi on kommunismi võidu sümboliks mitte ainult meie maal, vaid ka kogu maailmas. Kõige maade töötajad näevad seltsimees Stalinit ustavat ja kindlat võitlejat rahu, demokraatia ja sotsialismi eest peetavas võitluses ning maakeral uue, kommunistliku elu ülesehitamise innustajat ja organisaatorit.

LUHIKOKKUVÕTE

Sotsialism ja kommunism on ühe ja sellesama ühiskondliku korra arenemise kaks astet. Sotsialism on kommunistliku ühiskonna esimene ehk madalam aste, kommunism aga kõrgem aste.

Nii sotsialismi kui ka kommunismi ajal on tootmisvahendid ühiskondlik omandus, ei ole inimese ekspluateerimist inimese poolt, ei ole ekspluateerivaid klasse ning rahvamajandust juhitakse plaanipäraselt ja töötava rahva huvides. Sotsialismi ajal säilib ühiskonna jagunemine tööliklassiks, talupoegade klassiks ja haritlasteks, kuigi põhiline erinevus nende vahel on kõrvaldatud. Kommunismi ajal kaovad igasugused klassierinevused ning likvideeritakse täielikult vastandlikkuse jäänused linna ja maa vahel, vaimse ja kehalise töö vahel.

Kommunismi iseloomustavateks joonteks on teaduse, tehnika ja kultuuri enneolematu kiire arenemine ning inimeste kõrge kultuuriline ja tehniline arengutase. Tootmise kõrge tase tagab kõigi tarbeesemete külluse.

Sotsialismi ja kommunismi ajal on iga töövõimeline kodanik kohustatud töötama oma võimete kohaselt. Kuid sotsialismi ajal rakendatakse reegel: „Igaühelt tema võimete kohaselt, igaühele tema töö järgi“, kommunismi ajal aga: „Igaühelt tema võimete kohaselt, igaühele tema vajaduste järgi“.

Sotsialismilt kommunismile ülemineku tingimata vajalikuks eelduseks on NSV Liidu põhilise majandusliku ülesande lahendamine, mille seadis meie rahvale seltsimees Stalin.

Kommunistliku ülesehitustöö võiduks on vaja igati kindlustada sotsialistlikku omandust, suurendada tööviljakust ning tõsta tööliste ja talupoegade kultuurilist ja tehnilist taset. Nõukogude rahvas peab igati tugevdama oma sotsialistlikku riiki ning tema majanduslikku ja sõjalist võimsust.

Üleminek sotsialismilt kommunismile toimub uue võitluses vana jäänustega.

Töötava rahva kommunistlik kasvatus on sotsialis-

milt kommunismile kiire ülemineku tähtsaimaks tingimuseks.

Nõukogude riik etendab otsustavat osa meie ühiskonna arenemises teel kommunismile. Nõukogude rahva innustajaks ja organiseerijaks selle suure eesmärgi saavutamisel on Lenini-Stalini partei. Suure Stalini juhtimisel on nõukogude rahvas üles ehitanud sotsialistliku ühiskonna. Suure Stalini juhtimisel läheb nõukogude rahvas kindlal sammul kommunismile.

SISUKORD.

Üheteistkümnes teema

Nõukogude Liit on rahu ja demokraatia kants.

1. Kaks leeri sõjajärgses maailmas	3
2. Ameerika Ühendriikide imperialistid on rahu ning rahvaste vabaduse ja sõltumatuse kõige õelamad vaenlased	7
3. Nõukogude Liit on demokraatliku leeri peamine juhtiv jõud	15
4. Rahu, demokraatia ja sotsialismi jõud kasvavad ja tugevnevad	23
Lühikokkuvõte	40

Kaheteistkümnes teema

Nõukogude rahvas võitluses NSV Liidu rahvamajanduse taastamise ja arendamise eest.

1. Sõjajärgne stalinlik viie aasta plaan	42
2. Nõukogude tööstuse edusammud	48
3. Nõukogude põllumajanduse edusammud	55
4. Nõukogude rahva ainelise ja kultuurilise taseme tõus	63
Lühikokkuvõte	71

Kolmeteistkümnes teema

Meie eesmärgiks on kommunism

1. Mis on kommunism	73
2. Sotsialismilt kommunismile ülemineku teed	82
3. Lenini-Stalini partei juhivad meid kommunismile	97
Lühikokkuvõte	108

Vastutav toimetaja A. Saan
Tehniline toimetaja E. Ridala

Ladumisele antud 26. V 1950
Trükkimisele antud 14. VI 1950.
Trükiarv 15000. Paber 56:79, ¹/₁₆.
Trükipoognaid 7. Formaadile
60:92 kohaldatud trükipoognaid
5,6. Arvutuspoognaid 6,42.
MB-05401. Tellimise nr. 1700.
Trükikoda „Ühiselu“, Tallinn,
Pikk tn. 40/42.

На эстонском языке.
В помощь слушателям полит-
школ.
Материалы к темам 11—13.

Rbl. 2.25.

Rbl. 2.25

A ~~AK~~
A8365
8236

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00504991 3